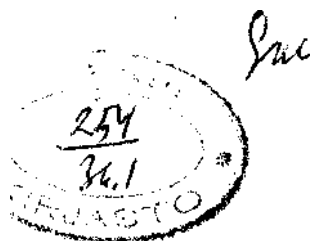

SUOMEN AMMATTIJÄRJESTÖN KUUDENNEN, HELSINKISSÄ TOUKOKUUN 21-25 PÄIVÄ 1923 PIDETYN
EDUSTAJAKOKOUKSEN

PÖYTÄKIRJA

KOKOUKSEN SIHTEERIN LÄÄTIMÄ

SUOMEN AMMATTIJÄRJESTÖ R.Y.

*Suomen Ammattijärjestön kuudennen, Helsingissä toukokuun
21—25 päivinä 1923 pidetyn edustajakokouksen*

Pöytäkirja.

Kokous alkoi toukokuun 21 päivänä kello 12 päivällä Helsingin Työväenyhdistyksen juhlasalissa, joka oli tilaisuutta varten kaunistettu ammattiosastojen lipuilla ja kukilla. •

Helsingin Työväenyhdistyksen torvisoittokunta soitti "Kansainvälisen työväenmarssin" sekä pari muuta tilaisuuteen sopivaa sävelmää, jonka jälkeen Suomen Ammattijärjestön varapuheenjohtaja *Kalle Kankari* piti seuraavanlaisen avajaispuheen:

Arvoisat edustajat ja kutsuvieraat! Toverit.

Suomen Ammattijärjestön toimikunnan puolesta on minulla ilo lausua teidät tervetulleiksi tähän Suomen Ammattijärjestön kuudennen edustajakokoukseen. Tämä tehtävä on olojen pakosta joutunut minun osakseni, sillä Ammattijärjestön puheenjohtaja *Matti Väisänen* on tullut valtiollisen keskuspoliisin toimesta raivatuksi pois ja teljetyksi vankilaan. Syy toveri Väisäsen vankina pitämiseen on meille kokonaan tuntematon, sillä asia ei ole saanut osakseen oikeuden käsittelyä. Kun työväenliikkeessä yleisenä sääntönä on, että lähin mies riveissä täyttää tyhjäksi jääneen aukon, niin siinä mielessä koskettelenkin asioita, jotka olisivat kuuluneet toveri Väisäsen tässä kokouksessa sanottavaksi. Tämän yhteydessä pyydän lukea toverin Väisäsen Helsingin lääninvankilasta minulle osoittaman kirjelmän. Se kuuluu:

"Valitan, etten ole tilaisuudessa tekemään valitsijoilleni tiliä kuluneen ajan toiminnastani. Hyvällä omallatunnolla jätän sen kuitenkin arvosteltavaksenne, tietäen toimineeni parhaan ymmärrykseni mukaan. Tervehdin täten kokousta ja toivon menestystä työllenne köyhälistön onneksi ja menestykseksi."

Suomen Ammattijärjestön viidennen edustajakokouksen jälkeinen aika on muodostanut meille ristiriitojen jakson. Valtiovallan taholta ovat vainotoimenpiteet kohdistuneet Ammattijärjestön ja sen alaisen perusjärjestöjen voiman heikentämiseksi. — Kun palkkatyöläisten elämiskustannukset vuodesta 1914 yhtäjaksoisesti ovat kohonneet ja realipalkat jääneet tuntuvasti jälkeen, on siitä ollut seurauksena lukuisia työriitoja, joista useammat ovat johtaneet avonaisiin työtaisteluihin. Näiden taistelujen aikana suojeluskuntia lähellä olevat rikkuri järjestöt: "Pihkalan armeija", "Teknillinen Työapu Turva", sotilaat ja ohraa ovat koettaneet haalia kokoon kaikki mahdolliset

maanpäälliset rahalla saatavat voimat työläisten palkkataistelujen nujertamiseksi. Työläisten alhainen elintaso on aiheuttanut sen, ettei ole ollut samaa mahdollisuutta, kuin mitä ennen maailmansotaa oli, toimeenpanna ylimääraisten maksujen kokoamista työssäolevien kesken taistelussa olevien tukemiseksi. Seurauksena onkin ollut, etteivät kansalaissodan yhteydessä rahavaransa ja omaisuutensa menettäneet ammatilliset järjestöt ole voineet työtaisteluja riittävässä määrässä aineellisesti tukea. Työläisten alhainen elintaso on johtanut useihin epätoivoisiin palkkataisteluihin, joista osa on päättynyt joko vähemmän tai kokonaan työläisille tuloksettomasti.

Sallittakoon minun tässä osoittaa työläisten elintasoa numeroiden avulla: Blinitarveindeksin ollessa 1914 100, oli se tammikuulla 1920 819,4; toukokuulla samana vuonna eli viimeisen edustajakokouksen aikana 853,8; vuonna 1921 3 mnella vuosineljänneksellä, jolloin elintarveindeksi oli korkeimmillaan, oli se 1,246,6; vuonna 1922 tammikuulla 1,124,4 ja kuluvan vuoden maaliskuulla 1,082,2. Näin ollen virallinen indeksi osoittaa elämiskustamiusten nousseen viime edustajakokouksen jälkeisenä aikana 26,6 %. — Työpalkat ovat kuitenkin vastaavana aikana kohonneet tuntuvasti enemmän. Realipalkat olivat tammikuulla 1920 huonommat kuin nykyään. Ammattijärjestön keräämä tilasto osoittaa miesten keskimääraisten tuntipalkkain olleen puheenaolevan vuoden alussa 2: 87 ja naisten tuntipalkan 1: 53. Virallinen teollisuustilasto vuodelta 1919 osoittaa työpalkkain nousseen 420 % :lla samaan aikaan kuin elintarveindeksi oli noussut 719,4 %. Edelleen Ammattijärjestön keräämä tilasto osoittaa, että tammikuulla 1921 olivat miesten keskimääraiset tuntipalkat 4:82 ja naisten 2:67, vuonna 1922. tammikuulla olivat miesten keskimääraiset tuntipalkat 5 : 63 ja naisten 3:15 sekä vuonna 1923 tammikuuta miesten 5 : 94 ja naisten 3 :19. Nämä numerot osoittavat työpalkkojen kaikista vastuksista huolimatta vuodesta 1919 lähtien kohonneen noin 100 %, joskaan ne eivät ole läheskään kaikilla aloilla nousseet elämiskustannusten tasolle. Nykyään voidaan jo myöntää, erinäisillä ammattiryhmillä, joiden keskuudessa, ammatillinen järjestäytyminen on verrattain hyvä, työpalkkain kohonneen työläisten toiminnan avulla siihen, että realipalkat vastaavat vuoden 1914 tasoa. Mutta varsinaisen suurteollisuuden aloilla, kuten paperi-, kutomo-, osin metalli- ja sahateollisuuden y.m., ovat realityöpalkat huonommat kuin 1914.

Koska meillä kaikista vainoista ja vastuksista huolimatta on täytynyt kohottaa ammatillisia järjestöjä ja taistella työpalkkojen kohottamiseksi, on se ollut tavattoman raskasta. Ja sitä raskaammaksi on se muodostunut, kun kaikki porvarilliset sanomalehdet (erinäisten henkilöiden kanssa, jotka henkilöt ovat kirjoituksiaan saaneet julkisuuteen työväenlehdiksi itseään nimittävissä päivälehdissä) ovat puoluetaktillisissa tarkoituksissa tehneet voitavansa Suomen Ammattijärjestön voimien heikentämiseksi, jopa suorastaan hajoittamiseksi. Onpa noin vuosi sitten epäsuorasti kehoitettu työläisiä jää-

mään osastoista pois. Näillä porvariston ponnistuksilla ei ole kuitenkaan ollut suurta merkitystä, joskin voi olla niin, että ne järjestömme jäsenlukuun ovat vaikuttaneet heikentävästi. Kun Suomen Ammattijärjestön jäsenluku tammikuulla 1920 oli 40,677 ja vuonna 1921 tammikuulla 59,470, niin oli se kuluvan vuoden huhtikuulla 49,051. Jäsenluku on kuitenkin sitten viimeisen edustajakokouksen kohonnut ainakin noin 4,000 jäsenellä. Tosin oli jäsenluku v. 1921 alussa noin 10,000 korkeampi kuin nykyään, mutta samana vuonna seurasi meidän oloissamme melkoisen raskas työttömyys, jonka seurauksena oli tuntuva jäsenluvun aleneminen. Tätä voidaan pitää jotenkin samana ilmiönä, mikä on esiintynyt samanaikaisesti melkein kaikissa muissa maissa, paitsi Saksassa, jossa ammattijärjestön jäsenluku on yhtäjaksoisesti kohonnut.

Tämän edustajakokouksen edellä on useammalta taholta lausuttu arveluja, että meillä poliittisessa työväen järjestötoiminnassa vallitseva periaatteellinen erimielisyys johtaa Ammattijärjestön hajoamiseen. Sosialidemokraattisissa sanomalehdissä on julkaistu erinäiset S. Sosialidemokraattisen puolueen Puoluetoimikunnan varmentamat ehdot, joiden sävy on uhkavaatimuksellinen.

Toverit! Me emme saa kuitenkaan antaa ammatillisten järjestöjen ulkopuolella olevien mielipiteiden vaikuttaa, tämän kokouksen päätöksiin, vaan on meidän kaikkia päätöksiä tehdessämme tarkoin harkittava, että ne tulevat työväenluokan yleisedun mukaisiksi. Poistakaamme kaikki hetken etujen tavoittelut ja määrätyn poliittisen työväen puolueen hetken edut.

Ratkaistavaksemme tulevissa kysymyksissä on suurisuuntaisiakin, kuten järjestömuutokysymys, menettelytavat, suhde poliittisiin työväenpuolueisiin ja kansainväliset suhteet. Tässä kokouksessa on meidän täytettävä osaksemme tullut tehtävämme niin perinpohjaisesti ja harkitusti, ettei tapahdu mitään harhaotteita, jotka tuottaisivat työväenluokalle vahinkoa ja tappioita. Meidän on koottava voimamme lujittaaksemmo Ammattijärjestön sisäistä eheyttä ja ulko-naista voimaa palkkatyöläisten hyväksi ja kapitalismin poistamiseksi.

Niiden kymmenien tuhansien työläisteni, joita Te täällä edustatte, toiveet ovat kohdistetut siihen, että täällä tehtäisiin päätöksiä, jotka lisäisivät työväenluokan joukkovoimaa ja yhdistäisivät palkkatyöläiset yhteiseen taistelurintamaan taantumusta ja työnantajien hyökkäyksiä vastaan.

Näihin toivomuksiin yhtyen pyydän lausua Teidät tervetulleiksi tähän työväen mieliä kiinnittävään kokoukseen.

Kutsuvieraat!

Meillä on täällä kunnia nähdä vierainamme veljes järjestöjen: Tanskan Ammattijärjestön rahastonhoitajan E. Svendsenin, Ruotsin Ammattijärjestön puheenjohtajan Arvid Thorbergin ja luottamusmies J. A. Jjundgrenin sekä saamamme ilmoituksen mukaan saapuu tänä iltana Norjan Ammattijärjestön sihteeri Jens Tejgen. Pyydän lausua Teidät tervetulleeksi tähän kokoukseen. Me emme ole kiin-

teässä yhteydessä jonkin kansainvälisen ammatillisen järjestön kautta, mutta silti tunnemme kuuluvamme yhteen niin lännen kuin idänkin työväen kanssa. Meillä eivät järjestöt ole siinä kunnossa, mitä ne ovat teillä. Emme voi näyttää mitään esimerkkejä siitä, miten hyvin me olemme täällä voineet toimia, kuinka voimakkaiksi olemme järjestömme saaneet. Toivomme kuitenkin, että Te täällä viihdytte meidän keskuudessamme ja että Teidän mukana olemisenne entistä ehommin yhdistäisi Suomen palkkatyöläisten suhdetta maanne työväenluokkaan, sillä me olemme tietoisia siitä, että Skandinavian maiden ja Suomen palkkatyöläisten on kuljettava käsi kädessä yhteistä kansainvälistä kapitalismivihollista vastaan. Ammatillinen liike on ennen kaikkea kansainvälistä. Sen täytyy pyrkiä yhdistämään kaikkien maitten palkkatyöläiset yhdeksi joukkovoimaksi. Sen täytyy ojentaa auttava kädensä sinne, missä apua kulloinkin kipeimmin kaivataan, eikä kääntää taisteleville tovereille selkäänsä. Me olemme heikkoja auttamaan taisteluissa olevia työläisiä taloudellisesti, sillä valuuttaolomme tekevät sen merkityksettömäksi, mutta Suomen palkkatyöläiset tulevat tekemään kaikkensa taistelussa olevien toverien hyväksi silloin, kun meiltä muuta apua pyydetään.

Meillä olisi ollut suureksi iloksi nähdä täällä myöskin» suuren itäisen naapurimaamme Neuvosto-Venäjän ammattijärjestöjen edustaja, samoin Imin Itämerenmaiden ammattijärjestöjen edustajat, joita olemme kutsuneet.

Vielä kerran lausun Teidät, arvoisat vieraat ja edustajat, tervetulleeksi ja toivon, että työemme tulee hyödyksi maamme ja koko maailman palkkatyöläisille sekä julistan Suomen Ammattijärjestö ry:n 6:n edustajakokouksen avatuksi.

Kutsuvieraitten tervehdykset.

Ruotsin Ammattijärjestön puheenjohtaja Arvid Thorberg lausui aluksi edustamansa järjestön tervehdyksen Suomen Ammattijärjestölle sekä kiitoksen kutsusta ja niistä ystävällisistä sanoista, joita kokouksen avaaja oli kutsuvieraille lausunut. Toivoi, että luottamuksellinen yhteistoiminta pysyväisesti jatkuisi sekä vakuutti, «ettei Ruotsin työväestö ole koskaan muuta mahdollisuutta voinut ajatella. Ruotsin ammattijärjestön tarkoitus on aina ollut saada koko maailman työväestö vankkaan yhteistoimintaan.

Ruotsin Ammattijärjestö on vuodesta 1902 kuulunut Amsterdamin kansainväliseen ammattiyhdistysliittoon, jonka päätöksiä ja sääntöjä se on ollut velvollinen noudattamaan ja joita Ruotsissa mielellään noudatetaan, sillä Ruotsin työväestö on tullut huomaamaan, että tästä on ollut sängen hyviä seurauksia. Amsterdamin ammattiyhdistysliitto jakautuu useampiin piirijärjestöihin, joista yhden muodostavat Skandinavian maat ja Suomi, vaikka Suomi sieltä nykyään puuttuu. Tämän piirijärjestön puheenjohtajana on Suomessakin hyvin tunnettu tanskalainen toveri K. F. Madsen ja vara-

puheenjohtajana sanoi puhuja olevansa, missä ominaisuudessa myöskin lausui tervehdyksensä Suomen ammatillisesti järjestyneelle työväelle ja toivoi, ettei se aika enää olisi kaukana, jolloin saadaan tervehtiä sen jäsenenä myöskin Suomen ammatillisia järjestöjä.

Puhuja selosti sitten Ruotsin olosuhteita ja mainitsi m.m., että tälläisiin oloihin verrattuna ei hintaindeksi Euotsissa ole kaskaan ollut läheskään niin korkea. Elinkustannusten hintain nousu saavutti Euotsissa huippunsa v. 1920, jolloin hintaindeksi oli 181. Nytemmin ovat hinnat laskeneet niin että indeksi on 128. Ensimmäin yritettiin tätä kallista aikaa vastaan taistella siten,, että saataisiin hintataso estetyksi nousemasta ja ajateltiin sitä varten panna vaakalaudalle järjestyneen työväen koko paino, mutta pian 'havaittiin, ettei tämä keino Aie tuloksiin ja sen vuoksi omaksuttiin toinen menetelmä: ryhdyttiin toimimaan työläisten palkkojen koroittamiseksi hintojen nousun mukaisesti. Erittäin lukuisien ja järjestelmällisten palkkataistelujen avulla tässä onnistuttiinkin jotenkin hyvin, niin hyvin, että kalliimpana aikana työläisten realipalkat olivat suhteellisesti paremmat kuin v. 1914. Tämä taistelu palkkojen koroittamiseksi ilmenee parhaiten lakkojen lukumäärästä. Vuosina 1912, 1913 ja 1914 oli Ruotsissa ainoastaan noin 300 palkkariitaa, mutta vuosina 1916—20 oli työriitojen lukumäärä kokonaista 4,000. Ja miltei kaikki nämä palkkataistelut saatettiin suotuisiin tuloksiin.

Lisäksi on otettava huomioon, että tänä aikana saavutettiin Ruotsissa, samoin kuin useimmissa: muissakin maissa, se suuremmoinen tulos, jota 8 tunnin työpäivän käytäntöönottaminen merkitsee. Tämä muutos työajassa tekee sen, ettei ole mahdollista aivan tarkkaan määritellä työpalkkojen, suhdetta aikaisempiin. Jos lasketaan palkkojen nousu työpäivien mukaan, niin voi tämä nousu jossain tapauksessa näyttää vähän alhaisemmalta kuin hintojen nousu, mutta jos verrataan toisiinsa tuntipalkkoja, niin palkkojen nousu on ollut suurempi.

V. 1920 alkanut työttömyyskausi ja samalla tapahtunut elinkustannusten laskeminen aiheuttivat sen, että työnantajat ryhtyivät erikoisen tarmokkaisesti toimenpiteisiin työpalkkojen alentamiseksi, ei vain elinkustannusten alenemista vastaavaksi, vaan saadakseen työläisiltä pois kaikki ne elinehtojen parannukset, joita he nousukauden aikana olivat saavuttaneet. Tätä työnantajain yritystä on sitkeästi ja verrattain hyvällä menestyksellä vastustettu. Tarkoitustensa saavuttamiseksi ovat Ruotsin työnantajat kolme eri kertaa julistaneet verrattain laajan työnsulun, joiden johdosta vieläkin osaksi on taistelu käynnissä.

Työttömyys oli korkeimmillaan maaliskuussa 1922, jolloin Ruotsissa oli kaikkiaan 163,000 työtöntä, joten % koko maan työväestöstä oli työttöminä. Toinen kolmas osa työskenteli lyhennetyin työajoin, joka toinen päivä tahi 4 päivää viikossa. Nykyisin on työttömyys kuitenkin vähentynyt siinä määrin, että työttömiä on enää noin 35,000.

Kaikista näistä vastuksista huolimatta on Ammattijärjestön toiminta edistynyt tyydyttävästi. Järjestön jäsenluku, joka 1914 oli 101,000, oli tämän vuoden vaihteessa tilikertomuksen mukaan 293,000.

Liopuksi tahtoi puhuja tehostaa sitä, että yhteiskunnallisia oloja ei voida muuttaa minkäänlaisilla taikatempuilla; tästä on Ruotsin työväki vakuutettu, vaan tulee olojen kehityksen, varsinkin, ammatillisen työväenliikkeen kehityksen, mennä säännöllistä kulkuaan, hitaasti, mutta varmasti eteenpäin. Ei ole viisasta ryhtyä rakentelemaan tuulentupia eikä johtaa toimintaa kestäättömälle pohjalle. Sellaisesta menettelystä seuraa säännöllisesti takatalvi. Ainoastaan työväestön omalla järkiperaisella toiminnalla päästään suotuisiin tuloksiin ja lopulliseen voittoon.

Lopuksi sanoi puhuja toivovansa, että kokous ja siinä tehdyt päätökset johtaisivat suotuisiin tuloksiin sekä toivotti onnea kokouksen työlle, toivoen myöskin, että tämän, kongressin päätöksen jälkeen Suomenkin ammattijärjestöä voitaisiin tervehtiä kansainvälisen ammattiyhdistysliikkeen jäsenenä.

Tanakan Ammattijärjestön edustaja E. Svendsen lausui aluksi kiitoksen kokoukseen kutsusta sekä toivotti onnea kokouksen työlle.

Puhuja sanoi tahtovansa supistaa sanottavansa mahdollisimman lyhyeen ja rajoittuvansa sen vuoksi lyhyesti tekemään selkoa maansa työväen oloista.

Huonoja aikoja hyväkseen käyttäen ovat Tanskankin työnantajat ryhtyneet toimenpiteisiin työväestön palkkojen alentamiseksi. Tässä tarkoituksessa ovat he julistaneet 2 sulkua, ensimmäisen 1921 ja toisen v. 1922. Nämä sulut ovat koskeneet yhteensä 344,000 työläistä. Työnantajat vaativat palkkoja alennettavaksi noin 33 % :lla. Ammatillisesti järjestyneen työväestön jyrkkä vastarinta ja sen hyvin järjestetyt vastatoimenpiteet ovat kuitenkin saaneet aikaan sen, etteivät palkat ole alentuneet kuin keskimäärin 15 prosentilla. Tämä alennus näyttää kyllä suurelta, mutta kun otetaan huomioon samaan aikaan maassa tapahtunut elinkustannusten aleneminen,, ei tämä alennus ole niin tuntuva, vaan voidaan todeta, että työväen palkat nykyisinkin ovat jossain, määrin, sodan edellisen ajan palkkoja paremmat. Näiden työtaistelujen avustamiseen käytti Tanskan ammattijärjestö varoja yhteensä 1,127,000 Tanskan kruunua. Suurin ansio siihen, ettei työttömyys ole sen raskaammin päässyt painamaan Tanskan työläisiä, on työväestön voimakkailla ja hyvin järjestetyillä työttömyyskassoilla.

Paitsi palkkatason alentamista, on työnantajain hyökkäyksen tarkoituksena ollut myöskin saada poistetuksi käytännöstä 8 tunnin työaika. Tässäkään eivät he työläisten yksimielisyyden takia onnistuneet ja varmaa on, että jos työnantajat vastaisuudessa vielä yrittävät kaataa työaikalakia, löytävät he työläiset entistä yksimielisempinä vastassaan.

Mitä tulee Tanskan ammattijärjestöön, niin on mainittava, että se juuri näihin aikoihin täyttää 25 vuotta. Perustettaessa liittyi sii-

ben 60,000 jäsentä. Nykyisin on jäsenmäärä 232,574, jakautuen 52 liittoon, joissa on yhteensä 2,227 osastoa. Jäsenistä on naisia 38,054. Sitä paitsi löytyy Tanskassa järjestynyttä työväkeä ammattijärjestön ulkopuolella. Tällaisia järjestöjä on kaikkiaan 32 ja niissä osastoja 705, sekä jäseniä 72,796, joista naisia 2,100. Kun otetaan huomioon nämä ammattijärjestön ulkopuolella olevat järjestyneet, voidaan sanoa, että järjestyneen työväestön lukumäärä Tanskassa on 305,000 ja ammattiosastojen lukumäärä noin 3,000.

Lopuksi puhuja lausui onnittelunsa sille mahtavalle kokoukselle, joka on koolla Hampurissa ja jonka toivoi onnistuvani kokoamaan maailman työväen yhteen. Lausui myös käsityksensä olevan, että Tanskan ammattijärjestö on kyllin voimakas taistelemaan työnantajain kuristamisyrityksiä vastaan.

Toivotti onnea kokouksen työlle.

Sähkösanomat ja kirjalliset tervehdykset.

Viron Ammattiliitoilta oli edustajakokoukselle saapunut seuraavanlainen saksankielinen tervehdyssähkösanoma:

"Valitamme, ettei meillä ole tilaisuutta läsnäolemiseen Suomen Ammattijärjestön edustajakokouksessa. Lähetämme Suomen proletariaatille lämpimän tervehdyksemme ja toivomme, että edustajakokous osoittaa Suomen proletariaatille oikean vallankumouksellisen luokkataistelun tien ja yhtyy Punaiseen Ammatilliseen Internationaleen. Eläköön Suomen Ammattijärjestön edustajakokous! Eläköön Punainen Ammatti-Internationale!

Viron Ammattiliitot."

Tervehdys otettiin vastaan suosionosoituksella.

Latvian Ammattijärjestöltä oli saapunut kokoukselle seuraavan sisältöinen saksankielinen tervehdyskirjelmä:

„A.rvoisat toverit!

Suureksi mielipahaksemme emme tätä nykyä ole tilaisuudessa täyttämää]) ystävällistä 'kutsuanne lähettämällä edustajaamme kongressiinne. Latvian työväenjärjestöjen toimitsijat ovat tällä haavaa kokonaan työn rasittamia sattuneiden työselkkausten vuoksi. Työnantajamme koettivat käyttää hyväkseen sitä tilaisuutta, minkä taloudellinen pula-aika ja kriisi on aiheuttanut, saattaakseen 8 tunnin työaikalain ja samoin muutkin sosiaaliset työväensuojelulait kumoituiksi. Meidän onnistui kuitenkin ehkäistä heidän ensimmäisen hyökkäyksensä, yleinen sulk. Me nimittäin olimme tältä varalta hyvin varustautuneet. Oli perustettu työväen tukemisrahasto ja meidän yhdistyksemme olivat valmistautuneet siihen, että hädän tullen voimme vedota Ammatilliseen internationaleen (Amsterdamin), jonka jäseniä meidän järjestömme on, ja saatoimme laskea saavamme sieltä taloudellista tukea. Osittain olemme jo voiton puolella näissä taisteluyrityksissä,

Me seuraamme, arvoisat toverit, teidän) pyrkimyksiänne suurella mielenkiinnolla. Me tiedämme, että te ajattelette kansainvälisestä järjestäytymisestä toisin kuin me, mutta se ei kuitenkaan estä meitä pitämästä teitä kansainvälisinä taistelutovereina.

Sydämellisesti kiitämme meille lähetetystä kutsusta ja toivotamme kuudennelle kongressillenne hedelmällisiä tuloksia ja että toimintanne sen kautta tulisi voimakkaammaksi.

Mielenkiintoisesti teidän ja koko kansainvälisen proletariaatin kehitystä seuraten

« Toverillisesti tervehdimme

E. Morries, Latvian Ammattijärjestön sihteeri."

Tammisaaren valtiollisilta vangeilta oli saapunut seuraavansisältöinen tervehdyskirjelmä:

"Suomen Ammattijärjestön edustajakokoukselle!

Teille, Suomen ammatillisesti järjestyneen työväestön edustajakokoukseen kokoontuneille edustajille sekä kauttanne koko Suomen työtätekeväälle väestölle lausumme me, Tammisaaren Pakkotyölaitoksen valtiolliset vangit, toverillisen tervehdyksemme. Toivomuksemme on, että kokouksenne työ muodostuisi menestykselliseksi ja tuloksia tuottavaksi — ei vain Suomen työväestölle, vaan koko maailman taistelevalle köyhälistölle. • Onnistukoon kokouksenne liittämään Suomen Ammatillisesti järjestyneen työväen sen oikealle paikalle kansainväliseen armeijaan: sorrettujen vapaudeni puolesta *rehellisesti* taistelevien eturintamaan. Liehukoon kokouksessanne ylinnä maailmanvallankumouksellisen proletariaatin yhteinen tunaus: Kaikkien maiden köyhälistö, liittykää yhteen!

Eläköön Suomen Ammattijärjestö!

Eläköön Punainen Ammatillinen Internationale !

Tammisaaren) Pakkotyölaitoksella huhtikuulla 1923.

Taistelutervehdyksin:

Arvo Tuominen, Oskari Jalava, Emil Tuomi, Seth Heikkilä, J. Lehtosaari, A. Eatikainen, Hannes Juvonen, J. A. Lehtinen,
Juuso Suominen, Matti Lappi."

Kokouksen edustajat.

Kokoukselle esitettiin eri liittojen lähettämät asianmukaisesti valtuutetut edustajat:

8. *Lasiteollisuustyöväen liitosta*: Oskar Oksanen.

S. *Tie- ja Vesirakennustyöntekijäin liitosta*: Toivo Visanen, Edvin Biihimäki, Ville Dufva.

S. *Puutyöntekijäin liitosta*: Daniel Karvonen, Kalle Pihlman, Verner Halen, J. E. Jokinen, Otto Mikkola.

S. *Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liitosta*: J. Tuominen, E. Kopra, Fiina Pietikäinen, E. Sipinen, J. Lappalainen, E. Helle, E.

Laine, F. Leino, K. Rakman, J. Kärkkäinen, Y. Niskanen, P. Räsänen, N. Niemelä, K. Koukkula, J. Jokela, F. Laakso, R. Mikkonen, A. Timonen.

S. Paperiteollisuustyöväen liitosta: Väinö Metsälä, Aleksi Ulanen, Albin Valkama, Herman Kunttu.

8. Jälometallityöntekijäin liitosta: K. Uggeldahl.

\$. Elintarveteollisuustyöntekijäin liitosta: Heikki Joki, Juho Karjalainen, Frans Heinonen.

\$. Kivityöntekijäin liitosta: J. Sainio, H. Kalenius, Veikko Huuskonen.

S. Kutomateollisuustyöntekijäin liitosta: Ida Heinänen, Hilda Hannunen, J. Tunturi.

£ Metalliteollisuustyöntekijäin liitosta: T. Hj. Längström, F. Hyrsky, K. Harju, J. Kaunola, J. Koski, A. Liesi, U. Turunen, T. Huurre, I. Vuori.

8. Kirjatyöntekijäin liitosta: Erland Virtanen, Lassi Hulkkonen, B. Lehtinen, V. Tammisto.

S. Muurarien, Rapparien ja TJunintekijäin liitosta: Heikki Luoto, August Helminen, Vihtori Tyllinen.

S. Nahkateollisuustyöväen liitosta: Emil Piirala, Hannes Räsänen, Eino Eronen.

S. Vaatetustyöntekijäin liitosta: O. Kanninen, P. Tuorilainen, A. Nurmi.

(S. Maalarintyöntekijäin liitosta:* Sylvester Heikkilä, Viljam Friman.

S. Rautatieläisten Ammattiliitosta: Vilho Halme.

S. Ajurien Uitosta: Abel Tolonen, Hjalmar Lehtimäki.

8. Merimiesten ja Lämmittäjien Uniosta: A. Oksanen.

S.V.R. Konepajojen työväen liitosta: Hj. Lehtonen, E. Nuru.

8. Liike- ja Taloustyöntekijäin liitosta: Väinö Vuorio, Saima Kiviranta, Fanni Tuliniemi.

S. Maatyöväen liitosta: Albin Lindegren, Edvard Rehula.

Kaikkiaan oli 76 valtuutettua edustajaa, jota paitsi oli kokoukseen saapunut Ammattijärjestön toimikunnan jäseniä, eri liittojen sekä muiden työväenjärjestöjen toimitsijoita.

Kokouksen työjärjestykseksi

hyväksyttiin seuraava:

Työaika.

Kokous alkaa toisena helluntaipäivänä eli toukokuun 21 päivänä kello 12 päivällä Helsingin Työväenyhdistyksen juhlasalissa ja jatkuu kello .5 ip. Seuraavina päivinä alkaa kokous klo 9 ap., jatkuen klo 1 päivällä. Klo 1—3 on ^päivällisloma, jonka jälkeeni jatkuu kokousta klo 3—6 ip.

Kokoussäännöt.

1. Kokous alkaa täsmälleen määrättyinä aikoina, ja joka aanm toimitetaan nimenhuuto.
2. Puheenvuorot pyydetään puheenjohtajalta kirjallisesti.
3. Yli 2 minuuttia kestävät puheet ovat pidettävät puhujalavalta.
4. Uudet ehdotukset ovat jätettävät kirjallisesti puheenjohtajalle. Niitä ehdotuksia, joita keskustelun aikana ei ole kannatettu, ei oteta äänestyksen alaiseksi.
5. Toiminta- ja tilikertomuksista keskusteltaessa on Ammattijärjestön toimitsijoilla pyydettyjen puheenvuorojen lomassa oikeus antaa tarpeellisia selityksiä. Samanlainen oikeus on myöskin valio-kunta-asiain esittelijöillä.
6. Puheenvuorot ja puheaika voidaan rajoittaa kokouksen päätöksellä.
7. Äänestykset toimitetaan käsiennostolla, edustajakorttia näyttämällä ja vaadittaessa, nimenhuudolla.
8. Vaalit toimitetaan lippuäänestyksellä.
9. Kokoushuoneeseen pääsee edustajakorttia näyttämällä.
10. Välikyselyt ovat jätettävät kirjallisesti toimitusvaliokunnalle, joka ne lausuntonsa ohella esittää kokoukselle.
11. Äänioikeus kokouksessa on liittojen virallisilla edustajilla. Liittojen toimikuntain edustajilla ja liittojen toimitsijoilla on puhe-mutta ei äänestys-oikeutta, elleivät samalla ole virallisia edustajia.
12. Kuuntelijain laskemisesta kokoukseen päättää kokous, kun pyyntö siitä esitetään.

Kokouksen toimitsijat.

Kokouksen puheenjohtajiksi valittiin *T. Ilj. Längström* Helsingistä, *F. Leino* Turusta ja *V. Metsälä* Porista.

Kokouksen sihtereiksi valittiin *Verner Halen* Turusta, *Frans Heinonen* ja *Antti Räsänen* Helsingistä.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin *V. Huuskonen* ja *F. Hyrsky* Helsingistä.

Äänestysvaliokuntaan valittiin *Iida Heinänen*, *E. Laine* ja *S. Heikkilä*.

Toimitus- ja valmistusv aliokunt aan valittiin yllämainitut kokouksen puheenjohtajat, sihteerit sekä Ammattijärjestön toimikunnan edustajana *Lauri Nurmiako*.

Tämän jälkeen tarjosi Osakeyhtiö Työ kokouksen edustajille ja kutsuvieraille kahvit.

Kahviloman jälkeen klo 2,45 i.p. ryhtyi puhetta johtamaan *Ifj. Längström*.

Työväenpuolueitten sanomalehtimieJiille myönnettiin kokouksessa läsnäolo-oikeus ehdolla, että he kokouksessa käsiteltyjä asioita julkisuuteen kertovat niitä vääristelemättä.

Niinikään päätettiin, että kokousta seuraamaan salin parvekkeelle pääsevät asiaaharrastavat ammattiosaston jäsenkirjaa näyttämällä. Kokoussaliin pääsee toimitusvaliokunnan kautta esittäytymällä.

Valiokuntain vaalit.

Paitsi yllämainittuja, toimitus- ja valmistusvaliokuntaa sekä äänestysvaliokuntaa, valittiin kokoustyöhön seuraavat valiokunnat:

Järjestömuoto- ja sääntövaliokuntaan 9 jäsentä: K. Kankari, Ammattijärjestön toimikunnasta, kokoonkutsujana; J. Tuominen, Lahdesta, Saha-, Kuljetus ja Sekatyöväen liitosta; J. Kaunola, Tampereelta, Metallityöntekijäin liitosta; D. Karvonen, Helsingistä, Puutyöntekijäin liitosta; A. Ulanen, Tampereelta, Paperityöntekijäin liitosta; J. Karjalainen, Helsingistä, Elintarvetyöntekijäin liitosta; E. Nuru, Helsingistä, SVR:n Konepajojen työntekijäin liitosta; V. Vuorio, Helsingistä, Liike- ja Taloustyöntekijäin liitosta; A. Helminen, Tampereelta, Muurarien ja Uunintekijäin liitosta.

Menettelijapvaliokuntaan 6 jäsentä: A. Liesi, Viipurista, Metallityöntekijäin liitosta; E. Jokela, Haukiputaalta, Saha-, Kuljetus ja Sekatyöväen liitosta; V. Friman, Turusta, Maalarien liitosta; L. Hulkkonen, Helsingistä, Kirjatyöntekijäin liitosta; J. Tunturi, Tampereelta, Kutomateollisuustyöntekijäin liitosta; J. Sainio, Vaasasta, Kivityöntekijäin liitosta. Valiokunnan kokoonkutsujana A. Liesi.

Valistusasiainvaliokuntaan, 5 jäsentä: Edv. Huttunen, Helsingistä, kokoonkutsujaksi: Alb. Lindegren, Helsingin pitäjistä, Maa-työväen liitosta; K. Harju, Turusta, Metalliteollisuustyöväen liitosta; Hilda Hannunen, Helsingistä, Kutomateollisuustyöntekijäin liitosta; V. Halme, Vaasasta, Rautatieläisten Ammattiliitosta.

Raha-asiain valiokuntaan, 5 jäsentä: H. Moisio, Helsingistä, kokoonkutsujaksi; V. Tammisto, Viipurista, Kirjatyöntekijäin liitosta; V. Turunen,, Varkaudesta, Metalliteollisuustyöntekijäin liitosta; Saima Kiviranta, Helsingistä, Liike- ja Taloustyöntekijäin liitosta; J. E. Jokinen, Viipurista, Puutyöntekijäin liitosta-

Toiminta- ja tilikertomukset.

Otettiin käsiteltäväksi Ammattijärjestön v:n 1920 toimintakertomus, joka keskustelutta hyväksyttiin. Samoili hyväksyttiin saman vuoden tilikertomus» ja myönnettiin asianomaisille vastuuvapaus. Vuoden 1921 toiminta- ja tilikertomus niinikään keskustelutta hyväksyttiin ja myönnettiin asianomaisille vastuuvapaus.

Vuoden 1922 toimintakertomuksesta syntyi keskustelua.

J. Kaunola: Kansainliiton Työtoimiston toiminnasta kerrottaessa on erinäisissä uutisissa mainittu, että siellä on ollut myöskin Suomen työväki edustettuna. Tietääkseni Suomen Ammattijärjestö ei ole missään tekemisissä mainitun työtoimiston kanssa. Tampereen metalliteollisuustyöntekijäin työpaikkajärjestö on kokouksessaan velvoittanut edustajansa tekemään asiasta kyselyn tässä edustajakokouk-

sessä ja tiedustelemaan, millä valtuuksilla jotkut henkilöt ovat mainitun työjärjestön kokouksessa esiintyneet Suomen työväestön nimesä. Me tiedämme, ettei Suomen ammatillisesti järjestynyt työväestö ole tuollaista valtuutta antanut niille, jotka ovat siellä esiintyneet Suomen työväen nimessä.

Koska tämä seikka ei tässä kertomuksessa lähemmin ilmene, olen halunnut saamani valtuuden nojalla tämän huomautuksen tuoda julki.

Lauri Nuriniako: Kun työläiset ovat nähneet sanomalehdistä, että Työtoimiston edustajain on mainittu olleen joitakin Suomen työväen edustajia, on luonnollisesti herännyt kysymys, keitä nämä henkilöt siellä edustavat, ovatko he jonkun järjestön edustajana tai kenen? Että Ammattijärjestön toimikunnan kertomuksessa ei näistä seikoista ole mitään mainittu, on ilman muuta selvää, ettei Ammattijärjestöllä ole ollut sanotuin edustuksen kanssa mitään tekemistä, sen takia, että Ammattijärjestön viime edustajakokouksessa nimenomaan tehtiin tässä kysymyksessä kiinteä päätös, että Kansainliiton Työtoimiston järjestämiin konferensseihin ei Suomen järjestynyt työväestö edustajainsa kautta ota osaa. Näin ollen ne edustajat, joista sanomalehdissä on mainittu, eivät ole edustaneet Suomen järjestynyttä työväkeä, vaan ovat he edustaneet maan porvarillista hallitusta, jonka valtuuttamana ja nimessä he ovat näihin kongresseihin osaaottaneet. Tällä huomautuksella lienee asia selvä.

1. Tunturi ja Heinonen huomauttivat, että Seinäjoen lakkoa koskeva kohta kertomuksessa ei ole oikea.

Lauri Nurmialio: Sen jälkeen kuin toimintakertomus oli painettu, on tämä Kutomateollisuustyöväen liiton edustajain esittämä asia ollut Ammattijärjestön toimikunnan kokouksessa käsiteltävänä ja Ammattijärjestöni toimikunnan päätös oli sen luontoinen, että tämänlaatuinen loppulausunto ei olisi siinä muodossa, kuin se kertomuksessa esiintyy, tarpeellinen. Mutta kertomus oli laadittu aikaisemmin, silloin kun asiat olivat sellaiset kuin mitä kertomuksesta ilmenee. Asia oli niin, että Seinäjoen taistelun aikana Kutomteollisuustyöntekijäin liitto sai Ammattijärjestöltä toista tuhatta markkaa enemmän avustusta kuin mitä se itse oli suorittanut lakossa oleville työläisille. Ammattijärjestön säännöissä sanotaan, että Ammattijärjestö avustaa 6 mk. täysi- ja 3 mk. puolimaksavaajäsentä päivässä. Näin ollen, jos liiton säännöt tässä kohden ovat jossain määrin ristiinriidassa Ammattijärjestön sääntöjen; kanssa, liiton sääntöjen mukaan kun avustus on pienempi, niin on luonnollista, että pääjärjestön säännöt ovat ne, jotka määräävät, ja näin ollen voitiin odottaa liitolta sellaista menettelyä, että se jakaa avustusta ainakin sen määrän, minkä se Ammattijärjestöltä sai. Tämä käsitys on ollut Ammattijärjestön toimikunnalla, eikä kukaan voine väittää sitä vastaan, etteikö näin pitäisi menetellä. Mutta Kutomatyöntekijäin liitto maksoi tätä avustusta vain omien sääntöjensä perusteella. Tämän liiton sääntöjen määräämät avustukset ovat hiukan pienemmät kuin

Ammattijärjestön avustus ja näin ollen liiton kassaan muodostui kyseenalainen ylijäämä, jota ei lähetetty takaisin Ammattijärjestölle eikä myöskään jaettu jäsenille. Asian ollessa esillä Ammattijärjestön toimikunnassa päätettiin, katsoen siihen, että summa on niin pieni sekä siihen, että tämä oli ensimmäinen tapaus, jolloin sääntöjä oli tällä tavoin tulkittu, ettei ole syytä periä takaisin summaa Ammattijärjestölle ja ilman muuta jätettiin asia sellaisekseen.

Toimintakertomus tältä osaltaan ei kaivanne muutosta.

Näillä selityksillä v:n 1922 toimintakertomus sellaisenaan hyväksyttiin.

Vuoden 1922 tilikertomuksesta syntyi keskustelua.

E. Nuru tiedusteli, mistä johtuu Venäjällä olevan summan poistaminen tileistä.

Aatu Halme: S. Ammattijärjestön viime edustajakokous päätti, että sitten kun saadaan täysi selvä siitä, ettei varoja saada takaisin, poistetaan tileistä tämä summa. Toimeenpaneva valiokunta katsoi, ettei ole mitään toivoa tämän rahamäärän takaisinsaamisesta ja sen takia päätti poistaa sen tileistä.

Vuoden 1922 tilikertomus hyväksyttiin ja myönnettiin asianomaisille vastuuvapaus.

Ammattijärjestön sihteeri *Emil Metsäranta* esitti tämän jälkeen kuluvan vuoden, 1923, alkupuolen toimintakertomuksen, josta aiheutui keskustelua.

O. Kanninen, P. Tuorilaisen kannattamana: Tampereen räätälien työnsulussa olisi Ammattijärjestön täytynyt räätäleitä avustaa, koska toisissa samanlaisissa tapauksissa on avustusta myönnetty.

Emil Metsäranta: Tämä kysymys on tulkintakysymys. Ammattijärjestön toimikunta on kahden äänen enemmistöllä hyväksynyt kielteisen päätöksen, joka esitetään täällä toimintakertomuksessa. Mitä muuten tulee siihen, kun edelliset puhujat ovat viitanneet aikaisemmin tehtyihin päätöksiin nähden suluavustuksen myöntämisestä, niin ei näitä päätöksiä tällä kertaa voida ottaa esimerkiksi. Minä myönnän, että niin on tapahtunut. Esim. Pohjanmaan verkatehtaan työläisten sulkulakossa oli asia juuri sellainen — ja onhan niitä ollut joitakuita toisiakin — mutta kun toiminta alkoi osoittautua sellaiseksi, että vaadittiin melkein kaikissa lakoissa Ammattijärjestön avustusta, niin oli tehtävä tinkimätön päätös siitä, miten tullaan menettelemään. Tässä tapauksessa ei ollut myöskään muuta keinoa, kuin että tämä päätös otettiin käytäntöön kaikissa työtaisteluilissa. En tahdo kieltää, etteikö tässä myöskin sulkua ollut kysymyksessä ja etteikö Ammattijärjestön toimikunta olisi sitä tunnustanut, mutta Ammattijärjestön toimikunnan enemmistö ratkaisi asian siten, ettei tätä sulkua tulla avustamaan. Mutta Ammattijärjestön toimikunta on myös Vaatetustyöntekijäin liitolle ilmoittanut, että jos tähän periaatteeseen muutosta halutaan, niin se on Ammattijärjestön edustajakokouksen tehtävä, koska viime edustajakokouksen päätös oli sellai-

nen, että jos sulkku on hyöikkäystoiminnan tulos, niin ei Ammattijärjestön ole sitä avustettava.

Iij. Niemälä: Ammattijärjestön toimikunta on tässä asiassa menetellyt selvästi Ammattijärjestön sääntöjen* mukaisesti. Ammattijärjestön säännöissä sanotaan, että Ammattijärjestö avustaa vain sulkvilluontoisissa taisteluissa ja tässä tapauksessa ei ollut esillä sulkvilluontoinen tapaus siitä yksinkertaisesta syystä, että asianomainen ammattiosasto oli sanonut työehtosopimuksen irti ja esittänyt palkankorotusvaatimuksen työnantajille. Sen jälkeenkin kuin työnantajat tekivät vastaehdotuksen asiassa, esittäen palkkojen alennusta, eivät työläiset vielääkään luopuneet palkankorotusesityksestään. Ammattijärjestön toimikunta ei näin ollen voinut sillä kertaa menettellä toisin kuin se menetteli ja se siis menetteli sääntöjen mukaisesti.

Ei myöskään voida vedota siihen, että Ammattijärj. toimikunta on ehkä ennen menetellyt samanlaisissa tapauksissa toisin. Jos se niin on tehnyt, jos se tämäntapaisessa työtaistelussa on antanut avustusta, on se menetellyt virheellisesti, eikä tämä edellytä, että sen pitäisi aina tehdä virheitä.

S. Mäkinen oli ison toimikunnan kokouksessa ollut sitä mieltä, että avustusta olisi pitänyt jakaa, mutta kun säännöissä oli ristiriitaisuutta, toivoi, että edustajakokous ratkaisisi asian vaatetustyöntekijäin esittämällä tavalla.

Koska Vaatetustyöntekijäin liiton taholta oli esitetty, että edustajakokous määräisi toimikunnan liitolle maksamaan sen korvauksen, jonka se oli jäänyt Tampereen räätälien lakon johdosta saamatta, ja ehdotusta oli kannatettu, meni asia menettelytapavaliokuntaam

Vuoden 1923 tilikertomus aiheutti keskustelua.

E. Nuru: Mielestäni on Ammattijärjestön toimikunta jonkun verran epäoikeutetusti mennyt myöntämään yksityisille henkilöille lainoja siitä huolimatta, että tällaisissa luotoissa, on asianomaisilla varmat takuut.

Aatu Halme: Edellisen' puheen vuoron käyttäjän lausunnon johdosta pyytäisin huomauttaa, että tämä kohta kertomuksesta esiintyi jo viime vuoden tilikertomuksessa ja se hyväksyttiin sen vuoden toimintakertomuksen yhteydessä. Vuoden 1922 toimintakertomuksen tekstiosastossa nimenomaan mainitaan, että sinä ja sinä päivänä tehdyn päätöksen mukaan myönnettiin tällainen laina. , Ja tämäkin osa kertomuksesta hyväksyttiin, samoin kuin vuoden 1922 tilit, joista käy selville, että kyseenalainen summa esiintyy varojen puolella. Pyysin puheenvuoroa mainitakseni tämän ja katsoisin, että tämä asia on jo käsitelty 1922 vuoden tilikertomuksen yhteydessä.

Tämän jälkeen kokous hyväksyi vuoden 1923 alkupuolen tilikertomuksen sekä myönsi asianomaisille vastuuvapauden.

Järjestömuodot ammatillisissa järjestöissä.

(Alustusvihon sivuilla 5—36.)

K. Kankuri: Katson tarpeelliseksi selostaa kysymyksiä ammatillisista järjestömuodoista vähän laajemmin, luodakseni paremman pohjan käytävälle keskustelulle.

Se, että olen katsonut tarpeelliseksi ottaa ensimmäisen puheenpuheen, johtuu siitä, että olen ollut mukana Ammattijärjestön toimeenpanevan valiokunnan kutsumassa eli kokoonpanemassa järjestöniutovaliokuainnasissa, sen puheenjohtajana.

Kun seuraamme tätä alustusta, niin huomaamme tässä verrattain laajan selostuksen ulkomailla vallitsevista järjestömuodoista ja myöskin viimeaikaiset päätökset puheenaolevasta asiasta, Tämä toimenpide, että me olemme koonneet tänne alustusviikkoon tällaisen selostuksen, johtuu siitä, että viimeinen Ammattijärjestön edustajakokous kehoitti Ammattijärjestön toimikuntaa ryhtymään toimenpiteisiin, että järjestömuodot ja järjestömuodoissa viime aikoina tapahtuneet muutokset saatetaan Ammattijärjestön ja sen perusjärjestöissä olevien jäsenien tietoon. Olemme koettaneet täyttää osaltamme tämän tehtävän niin hyvin kuin se on ollut meille mahdollista, julkaisemalla kuluvan vuoden aikana, ja jopa viime vuoden lopussakin, lukuisia kirjoituksia Ammattijärjestö-lehdossa, sekä sen lisäksi tähän, tämän kokouksen alustusviikkoon liittäneet selostuksen eri maista, niin että järjestöjen jäsenillä on ollut tilaisuus evästää edustajiaan tähän kokouksen ja jotta tämä kokous löytäisi pohjan, jolla on edelleen kehitettävä meidän ammatillisia järjestömuotojamme.

Tarkastettaessa lopullista yhteenvedoa näistä järjestömuodoista, mitä järjestömuotoikomitea ehdottaa tässä alustusviikossa, sekä Ammattijärjestön toimikunta lausunnossaan, joka oiii tämän viikon sivalla 36, niin mc huomaamille, että se perusjärjestöjen suhteen asetuu viime edustajakokouksen päätösten kannalle. Ei siis periaatteellisesti ehdoteta mitään muutosta viime edustajakokouksen tekemiin päätöksiin perusjärjestöihin nähden. Muutos esiintyy vain siinä, että tässä ehdotuksessa asetutaan sille kannalle, että ne päätökset, niitä viime edustajakokouksessa on tehty perusjärjestömuodoiksi, että ne saatetaan käytännössä toteutetuiksi vuoden 1925 loppuun mennessä, eli kuten alustuksessa sanotaan: 1 päivään tammikuuta 1926. Meillä pitäisi tämä aika, joka viime edustajakokouksesta on kulunut ja vielä jäljelläoleva aika, tähän mainittuun aikamäärään, yli 2 vuotta, olla niin pitkä ajanjakso, että työläiset ovat ehtineet saada asian itsellensä selväksi, niin että saamme vihdoin viime, edustajakokouksen päätökset käytännössä toteutetuiksi.

Tähän ehdotukseen sisältyvät eri liittojen rajat kuitenkin poikkeavat viime edustajakokouksen päätöksistä. Ei ole siis, kuten sanoin, oikeastaan mitään periaatteellista eroa tämän ja viime edustajakokouksen päätösten välillä, sillä viime edustajakokous asetti perusjärjestöiksi n.s. työpaikkajärjestöt; nämä teollisuusneuvostot sekä

ammattilliset keskusneuvostot, jotka ovat samalla paikkakunnalla ammatillisesti järjestyneiden yhteiset järjestöt. Nyt on siis sellaisenaan tullut tämä teollisuusliitto periaate ratkaistuiksi viime edustajakokouksessa. Mutta viime edustajakokouksen suunnittelemaat rajat eri liittojen rajoiksi, eivät ole mitään teollisuuksittani järjestäytymistä. Viime edustajakokous asetti vain sellaisia välimuotoja, mitä teitä silloin katsottiin voitavan ryhtyä liittojen rajoja järjestämään. Onp/i osin poikkeavasti viime edustajakokouksien päätöksistä ja suunnitelmista muodostettu oikeastaan kaksi liittoa. Ensimmäinen oli Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liitto ja toinen oli Maatyöväen liitto, jota viimeistä Ammattijärjestön edustajakokouksessa ei oltu periaatteessa suunniteltu. Tämä käytäntö, mikä sillä välin on tullut voimaan, on aiheuttanut nyt voimassaolevien liittojen välillä ensiksi liittojen rajoista erimielisyyttä, ja toiseksi viivytystä edelleen keskittymisessä. Yhtymispyrkimykset ovat meillä aiheuttuneet pääasiassa siitä syystä, että kaikissa liitoissa eivät jäsenet voi palkata, muuta kun yhden vakinaisella palkalla olevan toimihenkilön. Ja silloin kun yksi henkilö on, olemassa, niin hänellä ei ole mitään mahdollisuutta matkustaa. Hänen täytyy olla aina liiton toimistossa eikä hän ole tilaisuudessa tutustumaan osastoihin ja antamaan niitä ohjeita, joiden antaminen yleensä kuuluu liiton toimihenkilölle.

Sen jälkeen kun järj esto muotoko mitea oli ehdotuksensa tehnyt, niin sen perusteella ovat useammat eri liitot ja liittojen osastot tehneet omat vastaehdotuksensa tai osaksi poikkeavat ehdotuksensa, Huomatuin näistä poikkeavista ehdotuksista on tietysti tämä vaasalaisten järjestöjen ehdotus, joka oli jo viimeisessä Ammattijärjestön edustajakokouksessa käsiteltävänä ja toinen' on Suomen Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liiton sekä S. Puutyöntekijäin liiton liittotoimikuntien yhteinen ehdotus, mikä ehdotus esiintyy sivuilla 27—28. Tämä Suomen Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liiton liittotoimikunnan ja S. Puutyöntekijäin liiton liittotoimikunnan yhteinen ehdotus, se on saanut myöskin Ammattijärjestön toimikunnan kannatuksen, se on lausunnossaan yhtynyt tähän ehdotukseen. Myöskään Suomen Ammattijärjestön toimikunta ei ole yhtynyt tämän järjestömuotokomitean ehdotuksiin niiltä osilta mistä puhutaan erikseen Puutyöntekijäin liiton ja erikseen Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liitoista, näiden liittojen rajoista ja tullaan siihen tulokseen, että puuteollisuustyöläisistä niissä rajoissa, mitkä tästä liittotoimikuntien yhteisestä ehdotuksesta käyvät selväksi, voidaan muodostaa yhteinen Puuteollisuustyöväen liitto samanaikaisesti kuin Rakennusteollisuustyöväen liitto muodostuu. Siis, Rakennusteollisuustyöväen liitto tulee ratkaisevasti vaikuttamaan meillä liittojen rajoihin ja osittain liittojen lukuunkin. Siksi käsittelen ensiksi tämän Rakennusteollisuustyöväen liittoa koskevan osan.

Rakennusteollisuustyöväen liiton muodostamispyrkimykset ovat Suomen järjestyneiden palkkatyöläisten keskuudessa olleet, vireillä jo pitemmän aikaa. Ne eivät ole viime päivien kysymyksiä. On vaan

ollut erimielisyyttä siitä, kootaanko Rakennusteollisuustyöväen liittoon vaan ne rakennustyöläiset, jotka työskentelevät huonerakennusten valmistamisessa ja rakentamisessa vai kootaanko siilien myöskin ne työläiset, jotka työskentelevät sellaisissa tehtaissa, jotka pääasiallisesti, tuottavat rakennustarpeita. Tämä järjestönuotokoinitean ehdotus perustuu tälle jälkimäiselle kannalle, että nim. Rakennusteollisuustyöväen liitto muodostettaisiin niin, että siihen kuuluisivat ensiksikin luonnollisesti ne, jotka työskentelevät varsinaisilla huonerakennuksilla, sen eri asteilla, ja sen lisäksi ne, jotka työskentelevät niissä tehtaissa, jotka pääasiallisimmin tuottavat rakennustarpeita. On eräitä pienempiä poikkeuksia otettu lisäksi tähän, sellaisia, että esim. lasiteollisuus otettaisiin siihen, joka kokonaisuudessaan on kyllä itsenäinen teollisuusmuoto, mutta sen alan työläiset eivät ole voineet muodostaa omaa erikoista järjestöä vaan ovat sen alaiset työläiset olleet kokonaan järjestymättömiä. Ja kun meillä lisäksi lasiteollisuustuotannosta suurin osa käytetään rakennuksilla, — joskin luonnollisesti osa käytetään suorastaan talouskalustoksi, jonka ei voi katsoa kuuluvan rakennusteollisuuteen, — niin on komitealla ollut se ajatus, että kun itsenäistä lasiteollisuustyöväen liittoa ei voida muodostaa niin voimakkaaksi, että sillä olisi vastaavaa merkitystä, niin olisivat nämä liitettävät Rakennusteollisuustyöväen liittoon. Sillä sellainen itsenäinen; liitto, joissa olisi noin 100 jäsentä, eihän se vastaisi edes yhtä kunnan ammattiosastoa, onhan meillä osastoja, joissa on toista tuhatta jäsentä, erinäisillä paikkakunnilla. Se olisi niin pieni liitto, ettei sen itsenäistä toimintaa voitaisi ajatella; sillä ei olisi mahdollisuutta hankkia itselleen edes palkattua toimitsijaa. Ja tämän vuoksi on katsottu sen parhaiden sopivan tähän Rakennusteollisuustyöväen liittoon.

Toinen sellainen on Ajurien liitto. Se ei ole mitään teollisuutta, mutta ne ajurit ovat teollisuustyössä, jotka työskentelevät rakennuksilla, ne ovat rakennustyöläisiä. Mutta on olemassa ajureita, sellaisia, jotka nyt kuuluvat Ajurien liittoon, mutta jotka eivät ole rakennustyöläisiä. Nämä luonnollisesti voisivat siirtyä johonkin toiseen liittoon, joka ei koske rakennusalaan. Mutta kun ajurit harjoittavat keskinäistä avustustoimintaa ja sellaisen harjoittaminen ei käy päinsä, elleivät he ole yhden liiton alaisia — ajurit pitävät usein parempana avustaa hevosia kuin miehiä — niin silloin niiden pitäisi olla samassa liitossa ja siksi tällainen suunnitelma on tullut esille.

Olen kuullut, että erään ryhmän taholta, jotka muodostavat rakennustyön alalla jotenkin huomattavan osan työläisiä, muurarien, rapparien ja uunintekijäin taholta, olisi asetettu huomattavassa laajuudessa vastustamaan Rakennustyöväen liittoa sentähden, että täällä on mukana tällaiset ajurit, lapsityöntekijät, ja orapa ehkä joskus ollut puhetta turvepehikutyöläisistä, joista minun tietäkseni ei tänä päivänä ole ketään järjestynyttä. Muurarit pelkäävät siis järjestymättömiä. Mutta ne luonnollisesti eivät voi tähän liittoon, kuulua, ennenkuin järjestäytyvät. Tämäkin voidaan ehdotuksesta karsia pois, jo-

ten ei ole vielä ratkaistu, ketkä tähän Rakennusteollisuustyövän liittoon tulevat kuulumaan. Tämä kokous viitoittaa vaan rajat ja Rakennusteollisuustyövän, liiton perustava kokous päättäisi sitten lopullisesti asiasta. Saattaa olla niin, että muurarien, rapparien ja uunintekijäin liitto ei lähde Rakennusteollisuustyövän liittoon perustamaan ja silloin saattaa tulla kyseenalaiseksi, voiko Ammattijärjestön edustajakokous siitä huolimatta päättää viitoittaa liittojen rajoiksi myöskin, Rakennusteollisuustyövän liiton, joka tulee irrottamaan toisista liitoista huomattavan suuren osan niiden jäseniä. Minun käsitykseni olisi, että siitä huolimatta, vaikkapa muurarit, rapparit ja uunintekijät eivät lähde tähän Rakennusteollisuustyövän liiton, perustavaan kokoukseen, niin tämän kokouksen on viitoitettava tie rakennustyövän järjestämisessä Rakennusteollisuustyövän liitto päämääränä ja silloin ne muut ryhmät, tulevat ja se liitto perustetaan ; ja minä vakuutan, että muurarit, rapparit ja uunintekijät mahdollisesti jo seuraavassa edustajakokouksessa nähdään siellä mukana. Se on minun käsitykseni. Se ei saa olla minään esteenä tämän liiton perustamiselle.

Kun nyt Rakennusteollisuustyövän liitto voidaan katsoa olevan mahdollista perustaa yhdistämällä erinäisiä liittoja ja irrottamalla toisista liitoista osa tähän, silloin tulee myös mahdolliseksi yhtenäisen Puuteollisuustyövän liiton muodostaminen. Puuteollisuustyövän liitto kuitenkin tulisi käsittämään ei ainoastaan tehdastyöläisiä ja käsipajoissa työskenteleviä työläisiä vaan tulisi siihen raaka-ainetuotannon alaltakin: tukki yhtiöiden metsätyöläiset ja uittotyöläiset. On kuitenkin tässä kohden ajateltava jonkinlainen raja. metsätyöläisiin nähden. Me tiedämme, että Etelä-Suomessa, ehkä osassa Keski-suomeakin, paitsi varsinaisia metsätyöläisiä, mäkitupalaisia ja pikkutalollisia sekä maaseudun tilatonta työväkeä työskentele© talvella metsätoissa ja kesällä maatoissa tai maatalouden sivuelinkeinojen alalla olevissa töissä. Silloin on luonnollista, että kun he pitemmän aikaa vuodesta työskentelevät maatalouden sivuelinkeinojen alalla, niin he kuuluvat Maatyövän liiton toimialaan, vaikka he työskentelevät osan vuodesta metsätoissa. Mutta ne, jotka ovat varsinaiselta ammatiltaan metsätyöläisiä, niin ne on katsottava selvästi kuuluviksi Puuteollisuustyövän liittoon, koska heidän toimeentulonsa perustuu samoihin yhtiöihin kuin sahattyöläistenkin ja paperityöläisten. Mutta paperityöläisten, Paperiteollisuustyöväen liiton yhdistäminen Puuteollisuustyövän liittoon alkaa olla joissakin suhteissa vaikea, vaikka paperissa on sama raaka-aine. On ensinnäkin eräs käytännöllinen seikka, joka, vaikuttaa siihen, se, että paperityöläiset tällä kertaa ovat jossakin määrin heikosti järjestäytyneet. Jäsenen lukumäärä liitossa on vähän suurempi kuin mitä niiden toiminta osoittaa. Ja. kun niiden toiminta on verrattain heikkoa, niin he eivät ole voineet henkisesti kehittyä sille tasolle, että olisivat vakaantuneet siinä käsityksessä, että he ovat erikoisia paperityöläisiä; heillä on sellainen! käsitys, että he ovat erikoisia paperiteollisuustyöläisiä, varsinkin kaikki

utmmattityöläiset ovat sitä mieltä, niin sen liiton yhdistäminen yhteen sahatyöläisten ja muiden puuteollisuustyöläisten kanssa saat- taisi vaikuttaa siihen, että ainakin väliaikaisesti jäsenmäärä voisi alentua sitäkin alemmaksi, mitä se tällä kertaa Paperiteollisuustyöv. liitossa on. Ja tämän välttämiseksi olisin puolestani asiassa sillä kan- nalla, että Paperiteollisuustyöväen liitto voisi jatkaa erillistä toimin- taansa. Paperituotanto sellaisenaan on jo eri tuotetta. Se ei ole enää varsinaista puuta, se on siitä kemiallisesti muutettu ja se on siteni asiallisesti jo toista, vaikka paperiteollisuus- ja saha- teollisuuskapitalistit ovatkin keskenään niin yhdistetyt, että niitä on verrattain vaikea toisistaan eroittaa ja näyttää siltä, että paperi- teollisuus ja muu puuteollisuus tulevat vastaisuudessa yhä enemmän ja enemmän joutumaan elimellisesti yhteyteen toistensa kanssa.

Mutta ehken saattaa olla tarpeellista siirtää näiden papriteolli- suustyöläisten yhdistäminen puutyö-läisten kanssa kuitenkin tuon- nemmaksi ja että tämä kokous asian lopullisen ratkaisun siltä osalta lykkää ja jättää paperiteollisuustyöläisille tilaisuuden itse järjestää eri teollisuusliiton. Silloin paperiteollisuustyöväen liittoon eivät kui- tenkaan tulisi kuulumaan metsätyöläiset eikä puutavaran nittotyö- läiset. Ne olisivat silloin näiden kapitalistien metsätyöläiset, tehdas- alueen ulkopuolella olevat varsinaiset metsätyöläiset, ne olisivat Puu- teollisuustyöväen liiton toimialuetta.

Tähän Puuteollisuustyöväen liittoon on suunniteltu myöskin kuu- luvaksi erään alan työläiset, jotka sanan varsinaisessa merkityksessä ensimmältä näyttäisivät olevan suorastaan kuljetustyössä. Ne ovat lastaus- ja purkaustyöläiset ja hinaaja-alusten ja lottien työläiset Tätä määritelmää tarkastettaessa on tätä ajateltu osaksi väliaikai- seksi. Mutta tämä väliaikainen luonne ei ole johtunut siitä, etteikö sitä olisi käytännölliset tosiasiat tukemassa, että nämä järjestäy- tyisivät samaan liittoon. Meillä on pääasiallisin lastaustyö puutava- ran lastausta, joko raakaa, puutavaraa tai jalostettua puutavaraa. Verrattain vähäni on meillä sellaisia työläisiä, joiden tehtävänä on yksinomaan kappaletavarain lossaus, Lukuisissa satamissa tämänkin työn suorittavat samat. Suurimmassa määrässä nämä työt ovat puu- tavaran lastausta ja niin läheisessä yhteydessä sahakapitalistien tar- joaman työn kanssa. Kesällä ovat työläiset lastaustöissä lautatar- hoissa ja talvella he yleensä ovat metsätöissä sekä keväällä uitossa. Heillä ei ole lastaustyötä ympäri vuoden; oikeastaan he ovat lastaus- töissä paljon lyhyemmän ajan kuin muussa työssä. Suurimman osan ajastaan he joutuvat olemaan sahakapitalistien muissa töissä ja puu- tavaran lastaus sellaisenaan, joskin siinä esiintyy eri työnantajia, eri välittäjiä, niin on se kuitenkin sahateollisuuden tuotteiden laivaani- panoa. Hinaaja-alusten ja puulotkien työläisistä puhumattakaan. Nämä työläiset ovat yleensä sellaisia, jotka palvelevat joko paperi- tehdas- tai saharuhtinaita. Nämä siis kuuluvat puuteollisuustyöläis- ten joukkoon. Tämän lisäksi on Itämeren, Suomenlahden ja Pohjan- lahden, varsinkin eteläosani rannikoilla satamia, joissa on muita hi-

naa.ja-aluksia kuin puutavarateollisuudelle kuuluvia ja näissä hinaajissa ja lotjissa työskentelevät työläiset voisivat liittyä merimiesunioon, koska tämän järjestön toiminta kohdistuu pääasiallisesti merien rannikoille; heidän paikkansa olisi siis tässä liitossa. Mutta sisävesistöissä ja Pohjanlahden pohjoisosissa on suuret määrät hinaajaluksia ja lotjia, jotka ovat suurten sahayhtiöiden yksityisomaisuutta, ne ovat siis täydellisesti näiden puutavarayhtiöiden vaikutusvallan alaisia, näiden yhtiöiden konttoreista niitä johdetaan, värvätään niihin kaikki työläiset j.n.e., joten ne ovat aivan elimellisessä yhteydessä puuteollisuuden kanssa, ja näin ollen niiden työläisten tulisi kuulua yhteen liittooni puutyöntekijäin kanssa.

Näistä muista liitoista minulla ei ole enempää selittämisen aihetta paitsi mitä koskee rautatientyöntekijäin liittoa ja Merimies ja Lämmittäjien Uniota. Tässä suhteessa, on muistuttamisen aihetta. Olisi tämän kokouksen harkittava sitä seikkaa, että joskus myöhemmin mahdollisesti kehitettäisiin yhtenäinen kuljetustyöntekijäin liitto. Tämä kuljetustyöntekijäin liitto ei ole kuitenkaan käsitykseni mukaan mahdollinen muodostaa ennen tätä ensimmäistä päivää tainmikuuta 1026. Olisi siis käytettävä tänä väliaikana sitä välimuotoa mikä järjestömuotokomitean ehdotuksessa esiintyy. Merimiesten ja Lämmittäjien Unio sellaisenaan voisi 'kokonaan yhtyä rautatien-, työntekijäin liiton kanssa. Sen jälkeen voisivat ne kuljetustyöläiset, jotka eivät voisi yhtyä näihin yhdistettyihin liittoihin, vaan katsovat välittömästi kuuluvansa erityiseen kuljetustyöntekijäin työalaan, yhtyä erikoiseen kuljetustyöntekijäin; liittoon.

Mutta täällä on yksi kohta, joka sietäisi tarkistusta, onko tässä ehdotettu yhdistäminen mahdollinen silloin, jos kootaan ne alat niihin liittoihin, jotka nykyisessä ehdotuksessa esiintyvät. Tarkoitin valtion ja tietysti myöskin yksityisten ratarakennus- ja korjaustyöläisiä. Luulisin, että he voisivat liittyä rautatientyöntekijäin liittoon, mutta jos tämä yhdistyy merimiesten kanssa, onko silloin mahdollista, että rautatierakennus- ja -korjaustyöläiset ovat kuljetustyöläisiä. Tämän minä tahtoisin huomauttaa näiden alojen erikoistuntiijoille. Jos yhtenäinen kuljetustyöntekijäin liitto muodostetaan, niin olisi vahingoksi, että vielä nämä siihen liitettäisiin, elleivät he siihen suostu. Valtionrautateiden konepajojen työläiset kyllä soveltuvat samaan liittoon vaikka siihen yhdistettä/isiinkin merimiehet ja lämmittäjät.

Tässä järjestömuotoehdotuksessa ei sanota tarkkaan sitä, mihin raitiotie-läiset kuuluisivat. He tällä kertaa kuuluvat Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liittoon. Minun ajatukseni mukaan rautatieläiset ja raitiotietyöläiset voitaisiin tämän kokouksen jälkeen suunnitella yhdistettäväfesi nyt jo vaikka senkin ajan, kun tämä kulkee rautatieläisten ammattiliiton nimellä. Jos kuljetusneuvona on sähkö, hiili tai puu, niin kiskojen mukaan ne kuitenkin molemmat kulkevat. Tämä kohta sietäisi jossain määrin tarkistusta.

Näillä huomautuksilla minä jätän nämä järjestömuotokomitean ehdotukset omalta osaltani toisten edelleen kehitettäväksi.

Hyväksytyn työjärjestyksen mukaan oli kokous tältä päivältä lopetettava klo 5 ip. Kun kysymyksestä oli pyydetty runsaasti puheen-
vuoroja ja kello lähend 5, siirrettiin keskustelu seuraavaan, kokouspäivään. Ensimmäinen kokouspäivä päättyi vähää vaille 5 ip. "Työväen marssin" laululla.

Toinen kokouspäivä

toukokuun 22 päivänä.

Kokous alettiin klo 9,10 ap. laululamalla "Vala". Puheenjohtajana toimi Väinö *Metsälä*. Edustajain nimenhuudon jälkeen ilmoitti puheenjohtaja, että Norjan Ammattijärjestön edustaja Jens *Tejgen* on saapunut kokouksen.

Toveri *Tejgen* lausui aluksi, että hän on saapunut Suomeen erityistä mielihyvää tuntien, sillä aikaisemmilla käynneillään! on hänellä ollut tilaisuus tutustua suomalaisiin tovereihin. Pyysi saada erikoisesti kiittää kutsusta.

Siirtyen koskettelemaan oman maansa oloja, lausui toveri *Tejgen*, että heillä Norjassa samoin kuin muuallakin maailmassa, on viimeisinä aikoina, vallinnut kallis aika ja työttömyys. Työnantajat koottavat kiskoa työntekijöiltä ne kustannukset, jotka maailmansota on pannut kansojen hartioille. Erikoisemmin ovat Norjan työnantajat koettaneet käyttää nykyistä tilannetta hyväkseen siinä muodossa, eitä ovat tehneet väkivaltaisen hyökkäyksen työläisten palkkojen alentamiseksi.

Norjassa on olemassa sellainen laitos, jota ei ole muissa maissa, nimittäin laissa määrätty pakollinen sovinto-oikeus. Se tuomio, minkä tämä laitos työriitaisuuksissa antaa, on molemmille puolille sitova, Niinhyvin: kuin työnantajat olivatkin tälle tuomioistuimelle tekemissään esityksissä sekä sanomalehdissään perustelleet palkanalennusvaatimuksiaan, onnistui työläisten kuitenkin tässä oikeudenkäynnissä puolustaa oikeuksiaan, niin että työväestöni elintaso ei ole tullut alhaisemmaksi kuin mitä se oli aikaisemmin.

Työläisten tuntipalkat Norjassa ovat tätä nykyä keskimäärin 1: 50—1: 70 Norjan kruunua,

Paitsi palkkojen alennusta, oli työnantajain tarkoituksena saada 8-tunnin työaikalaki poistetuksi käytännöstä. Työläiset ovat myöskin tässä kohdin onnistuneet torjujinaan työnantajain hyökkäyksen ja pelastamaan työaikalain.

Lopuksi sanoi tov. *Tejgen* tulevansa suurella mielenkiinnolla seuraamaan kongressin asiain käsittelyä tietäen, että täällä tullaan ratkaisemaan Suomen työväelle erittäin tärkeitä asioita sekä lausui toi-

vomufcsen, että kongressi onnistuisi tekemään päätöksiä, jotka koi-
tuvat onneksi ja eduksi. Suomen työväenluokalle.

Norjalaisen vieraan tuliaistervehdys otettiin vastaan vilkkain suo-
sionosoituksin.

Jatkettiin keskustelua *järjestömuotokysymyksestä*.

S emmi Mäkinen: Ennen kansalaissotaa oli teollisuusliittomuotoon
siirtymisajatus meikäläisissä oloissa verattain vierasta. Vasta vuo-
sina 1916 ja 1917 tuli tämä asia voimakkaammin esille. Viimeisessä
S. Ammattijärjestön eclustajokokouksessa tehtiin tämä tunnettu peri-
aatteellinen päätös teollisuusliittomutoihin siirtymisestä Suomen
ammattillisessa liikkeessä ja onkin tämä kysymys sittemmin saanut
voimakkaan luonteensa. Mutta meillä ei oikeastaan tällä kertaa ole
aivan selvillä se seikka, mitä aloja aijottu teollisuusliittomutoihin
siirtyminen tulisi etupäässä koskemaan. On ollut havaittavissa sel-
laisia käsityksiä, että teoUisuusliittomuotoa voidaan kehittää kaikille
teollisuusaloille. Näin ei asianlaita kuitenkaan ole. Mikäli minä asiaa
käsitän, on Suomessa viimeisen Ammattijärjestön edustajakokouksen
jälkeen tehty koko lailla poikkeuksia tähän teollisuusliittomuotoon
siirtymiseen nähden. Onhan yhdistetty entiset Kuljetus- ja Scka-
työväenliitot Sahateollisuusliitom kanssa yhteen.

Suomen suurimpia ja vaikuttavimpia teollisuusaloja on sahateol-
lisuus. Nyt tätä teollisuutta käsittävään liittoon on yhdistetty useita
kymmeniä eri teollisuusaloja, joten tämä liitto ei ole teollisuusliitto.
Mutta koska se kuitenkin on syntynyt niin on se toistaiseksi, pidettävä
sellaisena,, mutta niin paljoni kuin minä asiaa käsitän, on tämä yh-
tymä suuri kompastuskivi meidän teollisuusliittomuotoon siirtymises-
sämme. Sikäli kuin Ammattijärjestön toimeenpaneva, valiokunta ja
liittotoimikunnat ovat tälle kokoukselle tehneet ehdotuksia teollisuus-
liittomuotoon siirtymisestä, ei se kysymys mielestäni periaatteellisesti
tule kohtaamaan mitään vastarintaa vaan päinvastoin hyväksymisen
esim. paperiteollisuuteen nähden. Ja näyttää tämä ehdotus siltä, että
kaikkein selvimmät rajat, mitä toisiin liittoihin nähden voidaan ra-
kentaa, tämän ehdotuksen mukaan tulee juuri paperiliiton ja toisten
liittojen välille, jotenka asian siitä puolesta minulla ci ole muuta sa-
nottavaa kuin että tämä kokous hyväksyisi sen sellaisenaan.

Mutta kun Ammattijärjestön toimeenpanevan valiokunnan ehdo-
tus, jonka liittotoimikuntamme on hyväksynyt, sisältää, että teolli-
susliittomuotoon olisi siirryttävä jo mahdollisimman aikaisin, nimit-
tän] v:n 1926 alussa, niin tässä suhteessa on meidän liittotoimikun-
nan ehdotus sellainen, että sanottu järjestely tapahtuisi aikaisemmin.
Jos hyväksytään se kanta, että siirrytään, teollisuusliittomuotoon
vuoteen 1926 mennessä, niin se kohtaa voittamattomia esteitä siitä
syystä, ettei kaikkia teollisuusaloja voida pitkään aikaan, tuskinpa
koskaan, varsinkaan kaikkia, pikkuteollisuusaloja, kehittää teollismis-
liittomuodon pohjalle. Tämän vuoksi olisi ratkaistava, mitä teolli-
suusaloja tämä siirtyminen tulee koskemaan. Minä kehoittaisin jai'-

jestömuotovaliokuntaa ottamaan huomionsa sen, että jos tällä kertaa järjestöruotovalikuiita ehdottaa hyväksyttäväksi sen ajan teollisuusliittomuotoon siirtymiselle, niitä täällä ehdotetaan, niin se samalla ehdottaisi tämän¹ määräyksen koskemaan Metalliteollisuustyöiiteki-jäin, Kutomateollisuustyöntekijäin, Paperiteollisuustyöntekijäin. ja Puuteollisuustyöiiteki-jäin liittoja, mahdollisesti joitakin muitakin teollisuusaloja, joiden suhteen tämä ehdotus olisi toteutettava, — Minä olen vaan tahtonut kiinnittää huomiota, näihin, sillä nämä ovat siksi suuria teollisuusaloja, että niiden suhteen voidaan ehdotus toteuttaa.

Tämän yhteydessä pyytäisin vielä viitata siihen, että vaikka meillä useassa kokouksessa, liittojen edustajakokouksissa, Ammattijärjestön edustajakokouksissa ja kaikkialla, on koetettua asettua sille kannalle, että teollisuusliittoihin meidän pitäisi pyrkiä, niin siitä huolimatta meidän sisäisessä elämässämme ilmenee ristiriitaisuutta eri liittojen välillä, syntyy kaikenlaista kahnausta. Niinipä Kankaari, joka täällä eilen niin mahtavasti esitti teollisuusliittoniutoihin siirtymistä, hän on koko ankarasti käynyt käsiksi toisten liittojen toimintaan. Hänen mielestään paperiliitto ei saa perustaa ammattiosastoa selluloosatehtaalle, jonka yhteydessä saha on. Siis käytännössä esiintyy kaikenlaisia esteitä tämän periaatteen toteuttamisessa ja nämä esteet pitäisi meidän saada poistetuksi. Ammattijärjestön sihteeri on kirjoittanut viime vuonna Ammattijärjestö-lehteeri erään kirjoituksen, jossa hän ehdotteli paperiliiton yhdistämistä kolmiliittoon, tehden tämän sillä pohjalla, että silloin kolmiliitosta muodostuisi oikea teollisuusliitto. Tämän mukaisesti Kankari koetti eilen esittää käsityksensä, kuitenkin huomattaen, että hän sallii paperiliiton jatkaa vielä itsenäistä toimintaa. Tämä on minusta ilkeä huomautus. Mutta kun minä tunnen Kankarin luonnetta, niin en ihmetele. Sanon vain, että Kankarin pitäisi toisessa puheenvuorossaan olla vähän varovaisemman.

Minä ehdottaisin lopuksi, että toimeenpanevan valiokunnan ehdotus, mikäli se koskee meidän liiton suhdetta toisiin liittoihin, hyväksyttäisiin ja sen lisäksi se ehdotus, jonka täällä tein yhdistämisen toimeenpanemiseen nähden, Täällä sanotaan, että tämä yhdistäminen on pantava toimeen ensi tilassa, eli viimeistään 1 päivään tammikuuta 1926. Minä ehdottaisin, että tämä kohta koskisi vain Metalliteollisuustyöntekijäin, Puuteollisuustyöntekijäin, Kutomateollisuustyöntekijäin ja Paperiteollisuustyöntekijäin liittoa. Jos näin tehdään, niin silloin voidaan hyväksyä tämä määräaika tammikuun 1 päivään 1926.

E. dv. Huttunen: Minä en ota esille kysymystä asian periaatteellisesta puolesta, koska käsitän, että tämä edustajakokous on ehdottomasti sen periaatteen, jo ratkaissut, jotta tässä maassa työväen ammatillisessa järjestäytymisessä täytyy ruveta entistä enemmän toteuttamaan, keskitystä, ja että tuo keskittäytyminen perustuu juuri teollisuuksittain järjestäytymisessä. Tahtoisin vain kiinnittää Am-

mattijärjestön toimikunnan ehdotuksessa huomiota ainoastaan sen käytännölliseen puoleen, eli niihin puoliin, mitkä, etupäässä tulevat uusittaviksi.

Täällä Mäkinen mainitsi eräitä aloja, jotka hän tahtoi vetää ensimmäisten joukkoon. Ja minä pyytäisi niihin lisätä erään, jonka luulisin olevan kaikkein ensimmäisiä. Se on rakennusteollisuustyöväni liiton perustaminen. Minä, uskoisin, että sen liiton perustaminen on tällä kertaa kehittynyt sellaiselle asteelle, että sitä ei voida enää siirtää, huolimatta siitä, että eräät pikkuseikat ovat vaikuttaneet muutamissa järjestöissä, jotka aikaisemmin olivat kovasti puuhaamassa tämän liiton perustamista, ovat siitä luopuneet, kuten esim. muurarit, ainakin Helsingissä. Tämä muurarien luopuminen on kiinnittänyt huomiotani siksi, että muurarit pelkäävät aavenvälajain ja lasinpuihaltajain tulevan samaan liittoon. Mielestäni muurarien pelko on lapsellisen turhaa.

Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus voidaan hyvin ottaa keskustelun pohjaksi, joskin siinä on eräitä aloja, joihin nähden ei pitäisi suhtautua ainakaan niin äkkipikaisesti kuin toimikunta ehdottaa. Siinä ehdotetaan rakennustyöväen liittoon m.m. ajurit. Tiedämme, että tässä maassa järjestyneitä ajureita on tällä kertaa ainoastaan joku sata, joiden järjestö käsittää yhden osan pikaajureita, yhden kuorma-ajureita ja yhden osan rakennusajureita,, ja rakennuksilla työskentelevien ajurien lukumäärä on verrattain pieni, sikäli kuin he ovat järjestyneitä. Jos tuo liitto yhdistetään rakennustyöväen liittoon, niin rakennusteollisuudessa työskentelevät ajurit siihen eivät ole valmiit yhtymään, sen takia, että: nämä ovat yhdessä muiden ajuriryhmien kanssa. Olen saanut matkoillani sen käsityksen, että ajurien liitto nykyään on ennen kaikkea avustajajärjestö. Minä uskaltaisin väittää, että jos ajurien liiton yhteydessä oleva hevosapurengas lakkautettaisiin, lakkaisi silloin liitonkin toiminta. Ajureita ei siis voida yhdistää rakennustyöväen liittoon.

Tämän tähden ehdotan valiokunnalle, että se kiinnittäisi asiaan huomiotaan ja minun käsitykseni on, että ajurien liiton olisi tois- taiseksi annettava olla sellaisenaan,, siten se voi vaikkapa hoikosti- kin, järjestäytymisen hyväksi toimia.

Sitten on Saha-, Kuljetus- Sekatyöväen liitto, joka muodostuu mitä erilaisimmista työläisistä. Sitä toimeenpaneva valiokunta tässä ehdotuksessaan tahtoo jonkun verran järjestellä ja onkin siinä järjestelylle tilaa. Minä haluaisin sitä järjestellä vielä enemmän. Minä kiisitän, että raitiotietyöläisillä ja varsinaisilla sahatvöläisillä ei ole mitään yhteyttä. Sitä ei mielestäni oikeastaan voitane puolustaa millään, että näiden pitäisi kuulua samaan liittoon, ei edes se seikka, että näillä olisi sama työnantaja, ole asiaa puolustamassa. Näille työläisille olisi toinen yhtymä paljon läheisempi. Ehdotan siis valiokunnalle, että se ottaisi harkittavakseen, eikö raitiotietyöläisiä voitaisi yhdistää Rautatieläisten Ammattiliittoon, koska näillä, on työalaansa nähden yhtäläisyyttä. Ei tosin näillä ole sama työnantaja.

mutta kehitys kulkee varmasti siihen suuntaan, että raitiotiet muodostuvat kunnallisiksi laitoksiksi, jotenka sen alan työnantaja on jokseenkin samallinen kuin valtio. Tästä koituisi se etu, että rautatieläisten heikosti järjestyneeseen joukkoon tulisi toisten työläisten edustajia ja niin nämä voisivat huomattavasti vaikuttaa järjestäytymisen hyväksi. Minkälaisen nimen saisi näin yhdistetty liitto, siitä ei syntyne pitkiä väittelyjä.

BautientyÖTitokijäm liittoon nähden on jonkun verran erimielisyyttä myöskin siinä kohden, olisiko valtion uusilla radoilla työskenteleväin työläisten paikka myöskin ehdottomasti rautatieläisten liitossa. Mahdollisesti, jos katsotaan, että nämäkin työskentelevät valtion töissä. Kuitenkin on havaittu, että varsinaiset rautatietyöläiset, jotka ennen olivat erikoisina työalansa työläisjoukkoina, ovat nykyään häviämässä. Ennen sama sakki kulki rautatieltä rautatielle, jotenka näitä voitiin hyvällä syyllä nimittää varsinaisiksi rautatietyöläisiksi, sillä he työskentelivät miltei yksinomaan sillä työalalla. Nyt työskentelevät työläiset jonkun kuukauden rautatietöissä, toiset pari kuukautta rakennustöissä *j.iii.e.* Rakennustyöläisiä nämä joka tapauksessa suurimmaksi osaksi ovat. Nämähän tekevät myöskin kirvesmiehen töitä rautatien asemarakennuksilla *j.n.e.* Näyttäisi olevan parhainta, että nämä työläiset kuuluisivat rakennustyöväen liittoon. Tähän rautatieläisten liittoon sitä vastoin» olisi yhdistettävä Suomen valtionrautateiden konepajojen työläiset.

On vielä huomattava työläisryhmä, joka ei kuulu mihinkään liittoon ja kuitenkin on jo muutama vuosi takaperin keskusteltu siitä, mihin liittoon heidän täytyisi kuulua. Tupakkatehtaiden työläiset. Ho kuuluvat, mikäli ovat järjestyneitä, tällä kertaa kolmiliittoon, mutta jos aiottu liittosuunnitelma tulisi käytäntöön, ei heillä olisi mitään yhteyttä kolmiliiton kanssa, vaan olisi heillä sopivampi paikka clintarvetyöntekijäin liitossa.

Liike- ja Taloustyöläisten ja Elintarvetyöläisten liitoista, on ollut paljon keskustelua, olisiko nämä liitot yhdistettävä. Yhdistämistä on puollettu näiden molempien liittojen taholla. Varsinaiset työläiset näkyvät olevan yhtymisen kannalla, mutta näissä liitoissa olevat liikeapulaiset, jotka eivät lukeudu työläisiksi, ovat vastaan. Jos pääteitään tämä yhtyminen puolen kolmatta vuoden kuluttua, niin täytyisi olla varmuus siitä, että kaikki tähänastiset jäsenet saadaan pysymään järjestössä yhtymisenkin jälkeen.

Minä omasta puolestani asettuisin sille kannalle, että Kauppa- ja Liiketyöntekijöille varattaisiin) mahdollisuus säilyttää oma liittonsa, koska he vakuuttavat, että heillä näin on mahdollisuus vetää liikeapulaisia omaan liittoonsa, mutta jos liitto yhdistetään tehdastyöläisten kanssa, niin samallaista mahdollisuutta ci ole. Tässä ryhmässä on ammattiylpeyttä enemmän kuin muissa ryhmissä, vaikka taloudellinen asema todellisuudessa ei ole parempi kuin varsinaiseni työläisjoukon.

Liike- ja taloustyöläisiin kuuluvat ravintolatyöläiset kuuluvat riidattomasti Elinarve-työntekijäin liittoon. Näin ollen tuossa liitossa tulisi eräänlainen työnjako, joka vastaisi paremmin työläisten ryhmitystä. Ravintolatyöntekijät siirtyisivät Elinarvetyöläisten liittoon ja kauppa- ja liiketyöläiset saisivat edelleen olla samassa liitossa. Siilien liittoon soittaisiin lisäksi yhdistää sellaisia aloja, kuten vakuutuslalla olevat työläiset, jotka tässä ehdotuksessa on ajateltu Elinarvetyöntekijäin liittoon kuuluviksi. »Samoin salkötyöläiset, elävien kuvien teatterien, valokuvausliikkeiden y.m. samantapaisten: alojen työläiset. He voisivat hyvin kuulua Kauppa- ja Liiketyöntekijäin liittoon.

Toivoisin, että valiokunta asettaisi pohjaksi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen ja ottaisi myöskin ylläsanomani huomionsa. Liittojen luku ei siitä lisääntyisi kuin kahdella, siihen mitä tässä on ehdotettu. Liittoja tulisi ehdotukseni mukaan ainoastaan 15 ja silloin jo olisi otettu hyvä askel eteenpäin ja paljon kiinteämmän järjestetty yhteistoiminta kuin mitä nykyään on.

V. Vuorio: Minusta on tässä järjestömuutokysymyksessä hiukan menty vialle siinä, että tästä on fehty ikäänkuin jonkunlainen taikäsana. On esitetty monta erheellistä käsitettä; luullen, että joillakin muodollisilla tai sanallisilla muutoksilla saadaan jotakin, erikoisempaa aikaan. On tahdottu poistaa järjestöistä tämä tärkeä päivänkysymys ja tehty siitä suuntakysymys, jossa toinen tai toinen puoli edustaisi vanhempaa ja toinen puoli uudempaa suuntaa. Joissakin teollisuusliittomuuotoihin siirtymistä koskevissa alustuksissa on sentapaista jakautumista. Mutta eivät nämäkään asiat tällä asteella enää asiallisia ole, joskin ne keinoitekoisesti voidaan siksi tehdä.

Tähänastisissa puheenvuoroissa, on ensinnäkin komiteani ehdotus revitty rikki. Siihen on esitetty monta, muutosta ja nähtävästi tulee melkein jokaisen liiton puolesta tehtäväksi uusia muutosehdotuksia. Minun nähdäkseni olisi tätä järjestömuodon muutosta, yleensä suunniteltava sillä tavalla, että saataisiin asianomaiset järjestöt, pohjaan myöten selville muutosten tarpeellisuudesta, ja edullisuudesta. Ei riitä mielestäni se, että Ammattijärjestön edustajakokous päättää joittenkin liittojen yhdistämisistä sillä tavalla kuin se näyttää sopivimmalta näiden ehdotusten tekijöille.

Tämä käsite, teollisuusliitto ja sen soveltaminen sillä tavalla, kuin esim, täällä alustusvihkossa olevissa ehdotuksissa, se on jotenkin risti-riittainen. Useimmat näistä ehdotetuista liitoista eivät itse asiassa ole mitään teollisuusliittoja, Monet niistä liitoista, jotka tässä ehdotetaan yhdistettäväksi toisten mainittujen liittojen kanssa, voitaisiin yhtä hyvin yhdistää joihinkin toisiin liittoihin. Niillä, ei ole minäkäänlaista tuotannollista yhteyttä. Tässä pidetään kiinni teollisuusliittokäsitteestä ja toiseksi, koetetaan päästä jonkinlaisten tuotantoliittojen perustamiseen. Tuotantoliitto, sehän tietysti lopulta olisi selvä raja: silloin liittojen rajat jakaantuisivat sillä tavalla, minkä-

laista valmista tuotetta laitokset tuottaisivat. Jos jotkut valmistavat valmista tuotetta ja toiset sitä varten raaka-ainetta, niin niiden pitäisi kuulua yhteen järjestöön. Tähän kyllä pyritään, mutta paljon puhutaan sellaista, joka ei ole missään, yhteydessä tuotantoliittoaajatuksen kanssa. Jos esim. paperiliitto tahdotaan yhdistää johonkin, pitäisi se yhdistää kirjateollisuustyöväen liittoon, jos kerran tuotantoliittoihin pyritään. Tässä on sitä paitsi otettava huomioon monta muutakin seikkaa. Minusta tuntuu kummalliselta, että rakennustyöväen liittoon on ehdotettu niin paljon muita ryhmiä, kuten esim. akkunalaasin puhaltajat j.n.e. Ei näillä ole paljonkaan tekemistä rakennustyöväen kanssa. Tosin tehdään akkunalaasia lasitehtaissa, mutta se on ainoastaan pieni osa siitä, mitä näissä tehtaissa muuten valmistetaan, sillä esim. pulloilla ei ole mitään tekemistä rakennusteollisuuden kanssa. En tiedä, mikä lasityöläisten tämpäpäiväinen kanta on tällaisesta yhdistämisestä, mutta aikaisemmin he ovat kaikenlaista yhdistämistä vastustaneet. Eni luulisi rakennustyöväen liitolle olevan minkäänlaista hyötyä tämäntapaisen ammattikunnan siihen yhdistämisestä.

On puhuttu myös Liike- ja Elintarvetyöntekijäin liitoista. Minä olen siitä liitosta edustajana ja olen puolestani sitä mieltä, että Elintarvetyöntekijäin liittoon voidaan yhdistää tupakkatehtaiden, marmelaadi- ja karamellitehtaiden ja monien muiden samanlaatuisten työalojen työläiset. Samoin voidaan siihen yhdistää Liike- ja Taloustyöni eki jäin liiton taloustyöntekijäin osastot, jotka yleensä ovat Elintarvetyöntekijäin liittoon liittymisen kannalla. Mutta, kjiton. Huttunenkin jo sanoi, ei ole mitään syytä yhdistää siihen varsinaisia liiketyöläisiä, kauppa-apulaisia, konttoriapulaisia ja muuta sentapaista väkeä. Tämä väki on huonosti järjestynyttä. Siinä ei ole järjestyneitä paljoakaan muita kuin elintarvekaupoissa työskenteleviä; hyvin vähän on muunlaista väkeä siinä liitossa. Mutta tarkoitus ei ole, että tämä liitto vastaisuudessa sellaiseksi jäisi. Kauppa-apulaisten ja konttoriapulaisten ammattikunta on hyvin suuri. Siihen kuuluu 10,000 henkilöä, ehkä enemmänkin. Siitä voisi tulla voimakas järjestö, jos siihen voitaisiin siirtää jäseniä porvarillisista järjestöistä. Tämän alan henkilöt ovat, kuten tunnettua, suuria herroja, joita ei tahdo saada työväenjärjestöihin kuulumaan. Minun mielestäni ei meidän pitäisi pyrkiä tähän liittojen yhdistämiseen muuta kuin sitä silmällä pitäen, mikä järjestäytymisen kannalta katsoen olisi edullisinta. On ennen kaikkea otettava huomioon se seikka, millä tavalla saataisiin suurimmat joukot työläisiä ammatillisesti järjestäytymään. Mikäli asia koskee Kauppa- ja Liikeapulaiste.ni liittoa sekä muita pieniä liittoja, on asia niin, että itsenäisinä toimien ne voivat sittenkin suuremmassa määrässä saada jäseniä kokoon, työskennellessänsä omien suunnitelmiensa mukaan ja oman ryhmänsä keskuudessa, kun mitä saadaan suurissa liitoissa, joissa jäsenet edustavat kymmeniä tai satoja ammattialoja, joissa useammat ryhmät voivat unohtua ja joissa työ ei ole aivan perinpohjaista.

Puhuttaessa teollisuusliitoista on ikäänkuin vastalauseena ja pclinsekoittajana sellaisen liiton olemassaolo kuin Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liitto. Tämä liitto ei ole suinkaan teollisuusliitto. Jos sitä periaatetta noudatettaisiin, mitä on noudatettu tämän liiton perustamisessa, niin pitäisi tupata koko Ammattijärjestön jäsenmäärä samaan liittoon. Ennen kuin voidaan teollisuusliitoista puhua, niin täytyy ensin puhua tämän liiton jaottelemisesta ja sellaisten liittojen muodostamisesta muista liitoista, jotka ovat edes hiukan teollisuus- tai tuotantoliittoja.

Minusta ei siis liittojen yhdistämisestä olisi tehtävä kiinteitä päätöksiä. Olisi saatava kaikkien liittojen jäsenistö käsittämään ja ymmärtämään asia ja selvittämään itselleen ja toimitsijoilleen, minkälaista hyötyä tai vahinkoa tällaisesta yhdistämisestä työväen järjestäytymiselle on. Tietenkin on liittoja, joiden suhteen asia on ilman muuta selvä ja niiden suhteen voidaan kyllä tehdä vaikka sitova päätös, eikä niiden suhteen mitään erimielisyyttä olekaan, mutta muuten on sangen varovasti yhdistämiskysymystä käsiteltävä. Nämä eivät ole sellaisia kysymyksiä, jotka täytyisi tänä päivänä ratkaista. On myönnettävä, että tämän kysymyksen ratkaisusta, hyvin suuressa määrässä riippuu, tuleeko siitä haittaa tai etua työväen järjestäytymiselle. On varottava tekemästä liian kiinteitä päätöksiä tässä kysymyksessä, jonka suhteen on erimielisyyttä liittojen jäsenten omassa keskuudessa ja jollaisten päätösten kautta voitaisiin erimielisyyttä yhdistettyjen liittojen keskuudessa yhä saada aikaan.

Minun mielestäni valiokunnalle olisi annettava jokseenkin vapaat kädet suhtautumisessa erilaisiin yhtymisiin niin ettei valiokuntaa ollenkaan evästettäisi siinä mielessä, että sen, tarvitsisi esittää hyväksyttäväksi kaikkien liittojen jakaantumiset ja rajat, vaani että valiokunta saisi mikäli mahdollista, esittää sellaisia liittoylidistelmiä ja sellaisia rajoja, jotka näyttäivät selvästi mahdollisilta ja joista mitään suurempaa riitaa ei ole eikä tule.

//. *Kalenius* yhtyi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen.

•/. *Bainio*: Rakennusteollisuusustyöväen liitto olisi vihdoinkin saatava syntymään. Luultavasti Helsingin muuraritkin tulevat siihen mukaan, vaikkakin he vähän epäilevät savenvalajain y.m. ennestään heille tuntemattomia ryhmiä. Mitä usein mainittuun Kolmiliittoon, tulee, lienee sanotun liiton kokoonpano hyvin onnistunut koskapa liiton jäsenet kauttaaltaan taitavat olla liittoonsa tyytyväisiä.

/.. *Vuori*: Suosittelen edustajakokouksen hyväksyttäväksi Metalliteollisuusyöntekijäin liiton teollisuusneuvosten n:o 4 tekemää ehdotusta, joka koskee ammatillisten piirijärjestöjen! perustamista. Alustusvihon sivulla n:o 34.

Juho Karjalainen: Vaasan elintarveteollisuusyöläiset ja liike- ja taloustyöläiset ovat pitäneet yhteisen kokouksen sekä evästäneet Blintarveteollisuusyöntekijäin liiton edustajia tähän kokoukseen seuraavasti: "Elintarveteollisuusyöntekijäin ja Liike- ja Taloustyöntekijäin liitot olisi yhdistettävä."

K. Bakman yhtyi Huttusen ehdotukseen liittojen yhdistämisessä..

Vilho Halme: Rautatieläisten Ammattiliiton osastoissa on käsitelty tätä kysymystä aika paljon ja yleensä on oltu yhtymisen kannalla; ovatpa eräät osastot tehneet virallisia päätöksiäkin yhtymisestä. Rautatieläisten! Ammattiliitto on järjestönä perin heikko — suoraan sanoen tarkoitustaan vastaamaton leipätaistelujärjestönä — joka sekin seikka puoltaa liiton yhdistämistä, sillä sitenhän järjestövoima varttuisi.

Kankari täällä eilen mainitsi eräitten työläisryhmien ammattilypeydestä. Luulen, että tuskin missään muualla ammattilypeys on niin suurena perinnäissyntyinä kuin rautatieläisten keskuudessa, jossa työnantaja koettaa palkkausluokittelun nojalla tehdä työläisistä *virkamiehiä* ja siten sotkea luokkakäsitteet. Tätäkin puolta mieles-täni parhaiten voi auttaa ehdotettu järjestön yhtyminen. Hyväksyn siis Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen.

Veikko Huuskonen kannatti rakennustyöväen liiton perustamista siinä muodossa, että siihen liittoon tulisivat myös rautateitten rakennustyöläiset, nimittäin, että Tie- ja Vesirakennustyöväen liitto siihen yhdistettäisiin.

Puolen tunnin kahviloina klo y% 11 ap.

Loman jälkeen, klo 11, ryhtyi puheenjohtajaksi *F. Leino*.

Kalle Toppinen: Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta, mikäli se koskee Tie- ja Vesirakennustyöväen liittoa, pidän onnistuneena. Sen sijaan en pidä Huttusen ehdotusta, rautatieläisten liittoutumisen suhteen, laisinkaan onnistuneena. Muuten olen sitä mieltä, että vuoden 1924:n kuluessa pitäisi yhtymisien käytännössä tapahtua. Lopuksi ehdotan:

Rautateiden työntekijäin liitto.

Tähän liittoon tulevat kuulumaan: Kaikki Suomen valtion ja yksityisratojen työläiset, myöskin Suomen valtion rautateiden konepajojen sekä ratojen rakennus- ja korjaustyöläiset, kuin myöskin valtion ja kuntain kanava- ja sillarakennuksilla työskentelevät työläiset.

Ilj. Niemelä: Täällä jaettiin eilen edustajille Suomen Liike- ja Taloustyöntekijäin liiton äänenkannattaja. Tuon lehden pääkirjoitus on erikoisesti tahdottu tuoda tämän kokouksen edustajien nähtäväksi ja on sen, kirjoittanut liiton sihteeri Hellman. Kirjoituksen alussa sanotaan näin: "Emme lähde väittelemään teollisuusliittomuotoa vastaan periaatteessa, sillä havaitsemme heti, että ne nyt jo varsin hyvin sopivat meidänkin pieniin oloihimme ja että meilläkin työnantajat ovat järjestyneet mahtaviin työnantajajärjestöihinsä teollisuusittain."

Tämä sanonta on aivan oikea, mutta sen jälkeen kirjoittaja lähtee polemisoimaan teollisuusriittoperiaatetta, vastaan. Hän sanoo, että Suomen työväestö on 10 vuotta sitten keksinyt 2 y₂ tuumaisen tykin ja tahtoo, että se käyttäisi sitä sodassa samaan aikaan kuin sen pahin vihollinen pommittaa sitä 24 tuuman mörssärillä. Mutta työväki

käsittää, että meidän on päästävä tästä 2 V₂ tuuman tykkimuodosta ja saatava samanlainen kuin työnantajillakin on, joa nimittäin tahdomme vähänkin menestyksellisesti taistella kapitalistista työnantaja-yhtymää vastaan. Suomen Ammattijärjestön nykyisellä edustajakokouksella on siis tärkeä tehtävä tällä alalla. Meidän on välttämättömästä luotava selvät viivat järjestömuodoissa, luotava ne niin selviksi, että työväki todellakin pystyy tekemään totta, että se vihdoinkin pystyy menestyksellisesti taistelemaan kapitalistista työnantajaluokkaa vastaan. Sillä työläisten taistelun päämääränä on olevalsaada riistoon perustuva yhteiskuntajärjestelmä kumotuksi. Ja kun me taistelemme sillä tavalla, niin meidän järjestömuodoistamme riippuu tavattoman paljon, miten menestyksellisesti me pystymme tätä taistelua käymään. Me emme lähde väittelemään siitä, mihin me kuulumme mutta meidän täytyy katsoa, mihin me välttämättömästi olemme kuuluvia. — Työläiset samalla teollisuusosalalla ovat kaikki saman teollisuuskapitalismin puristuksen alaisina ja itsestään siitä seuraa, että kaikki työläiset kuuluvat samaan järjestykseen.

Ei myöskään enää saa ammattilypeys estää liittymästä yhdistettyihin järjestöihin. Kun me tässä kokouksessa vedämme selvät viivat, joita myöden lähdemme kulkemaan, niin silloin pitää myöskin johtaa kaikki valistustyö sitä kohden, että koetamme saada juurrutetuksi työläisistä pois vanhanaikaiset amiiattilypeyskäsitteet.

Alustusvihkossa oleva järjestömuotokomitean ehdotus on sopimaton järjestömuodoiksi. Sen loppuuni on jätetty pari sellaista pientä liittoa, jotka eivät, voi tulla kysymykseen, kun luodaan uusia viivoja ja järjestömuotoihin.

Mäkinen tänä aamuna lausui, että "kolmiliitto häikäisee ja rikkoo koko teollisuusliittomuotoiliii kävelyrintaman". Kyllä minä voin sentään sanoa Mäkiselle, ettei se sitä riko. Kolmiliittoon kuuluvat kaikki työläiset ovat sellaisia työläisiä, jotka kulkevat kehityksen mukana. Jos, kehityksen kulku välttämättömästi vaatii, siirtymään liittomuodoista toiseen, ovat he valmiit sen tekemään riitelemättä. Alustusehdotusta katsellessamme huomaamme, että sen jälkeen kuin järjestömuotokomitea oli tehnyt ehdotuksensa, on siihen ilmestynyt lisäehdotus, Saha-, Kuljetus- Sekatyöväen liiton liittotoimikunnan ja Puutyöntekijäin liiton liittotoimikunnan lisäehdotus, jossa asetetaan yhteisen. Puuteollisuusyöntekijäin liiton perustamisen kannalle. Silloin ei enää ole puhetta kolmiliitosta, kun puhutaan puutecollisuusyöntekijäin liitosta,, ja kun siis kolmiliitto osaltaan tulee puuteollisuusyöntekijäin liittoon, niin silloin olemme tulleet selvän teollisuusliittojärjestelmän kannalle. Mäkinenkään ei nähtävästi vastusta sitä päätöstä. Hän kyllä polemisoi sitä kohtaa vastaan, josta samassa ehdotuksessa puhutaan, nimittäin, että Paperiteollisuusyöväen liitto on yhdistettävä puutecollisuusyöväen liittoon. Minä olen siinä uskossa, että on ajan kysymys, milloin paperiteollisuusliitto yhtyy puuteollisuusyöväen liittoon. Mutta nykyisissä oloissa ei välttämättömästi pitäisi määritellä paperiteollisuus liiton liittämistä siihen.

Kun me näin olemme alkaneet järjestöiuvotokysymystä ratkai-
semaan teollisuuksittaini, niin on aivan itsestään selvää, että jää eri-
näisiä työläisryhmiä, joiden paikka on tuonnempana määrättävä. Puutyöntekijäin liiton ja rakennustyöväen liiton muodostuttua jää kuljetustyöläisistä yksi osa, joka ei näihin kumpaankaan liittoon so-
vellu ja on sen jälkeen suunniteltava erityinen kuljetustyöläisten
liitto, johon tulisivat rautatieläiset, merimiehet, kuljetustyöläiset
y.m., jotka jäävät puuteollisuus- ja rakennusteollismistyöväen liit-
tojen ulkopuolelle. Ja vaikka me tässä edustajakokouksessa pää-
tämme tällaisen suunnitelman, ei se tiedä sitä, että eri liitot heti yh-
tyvät, vaan että ruvetaan tekemään suunnitelman mukaista työtä. Jos taas jätämme viivat vetämättä ja jäämme haparoivalle kan-
nalle, niin silloin emme voi asian hyväksi varmaa ja yhtenäistä va-
listustyötäkään tehdä ehdotuksen käytäntöön saattamiseksi. Asiasta
on tehtävä tinkimätön päätös. Yllä esittämäni nojalla ehdotan seu-
raavaa :

Ottaen huomioon järjestömuotokomitean ehdotuksen S. Saha-,
Kuljetus-, ja Seka työväen liiton sekä Puutyöntekijäin liiton toimi-
kuntien yhteisen kokouksen päätöksen lisäyksellä, tulemme siihen
tulokseen, että sen jälkeen on Suomeen perustettava Kuljetustyön-
tekijäin liitto, johon voivat liittyä kaikki Suonien Saha-, Kuljetus-
ja Sekatyöväen liitosta jääneet kuljetustyöläiset sekä merimiehet ja
rautatieläiset. Tämän jälkeen tulemme myös siihen lopputulokseen,
että Suomen palkkityöväki voidaan järjestää 11 liittoon, jotka tämän
jälkeen olisivat seuraavat:

Puuteollisuustyöväen liitto, Rakennusteollisuustyöväen liitto, Pa-
periteollisuustyöväen liitto. Metalliteollisuustyöväen liitto, Kirjateol-
lisuustyöväen liitto, Elintarveteollisuustyöväen liitto, Kutomateol-
lisuustyöväen liitto, Vaatetusteollisuustyöväen liitto, Nahkateolli-
suustyöväen liitto, Kuljetustyöntekijäin liitto ja Maatyöväen liitto.

Kuitenkin yhtyy kokous S. Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liiton
sekä Puutyöntekijäin liiton toimikuntien päätökseen sikäli, että on
kehitettävä Paperiteollisuustyöväen liiton yhtymistä Puuteollisuus-
työväen liittoon.

Lassi Hulkkonen: Kirjapainotyöläisten ja kirjansitojani yhtymi-
nen Kirjateollisuustyöväen liitoksi on käytännössä osoittautunut hy-
vin sopeutuvaksi ja mielestäni kirjatyöalan konttorihenkilöt sekä
sanomalehtien toimittajat, kuten järjestömuotokomitea ehdottaa,
samaan liittoon soveltuisivat. Liikennetyöläiset ja elintarvetyöläiset
mielestäni saisivat toistaiseksi toimia eri liitoissaan, sillä siten heitä
voitaneen paremmin järjestää.

K. TjggeldaM oli sitä mieltä, että tämä kokous ei kiinteästi päät-
täisi liittojen yhdistämisestä, vaan että asianomaiset liitot siitä päät-
täisivät. Täällä tehty kiinteä päätös saattaa tulla hajoittavaksi silloin
kun yritetään joukkoja koota. Jalometallisevät esim. eivät halua
liittyä metallityöntekijäin liittoon.

//. *Moisio*: Minä en halua kajota kovin pitkältä niiden liittojen rajoihin, joita en lähemmin tunne. Minä haluaisin ainoastaan muutamman sanan lausua niistä, liitoista, jotka muodostavat ikäänkuin keskuksen väittelylle tässä kokouksessa samoin kuin viimeisessäkin Ammattijärjestön edustajakokouksessa, nim.: Kakennusteollisuustyöväen liitto ja Puuteollisuustyöväen liitto.

Nämä kaksi ryhmää ovat sellaiset, joiden ympärille jokainen on keskittänyt lausuntonsa niin tällä kertaa kuin aikaisemminkin. Tämän tietää jokainen täällä läsnäolevakin, joten minun on oikeastaan tarpeetonta siitä mainita, mutta haluaisin kuitenkin muutamman sanan näihin lausuntoihin lisätä.

Viimeisessä Ammattijärjestön edustajakokouksessa harkittiin m.m. Puutyöntekijäin liiton ja Sahatyöntekijäin liiton yhtymistä verrattain pitkälti. Määrättiin Ammattijärjestön toimikunta kutsumaan kokoon näiden liittojen toimikunnat tarkoituksella, että näiden liittojen pitäisi yhdistyä yhdeksi puuteollisuustyöntekijäin liitoksi. Tällaista kokoonkutsumista ei Ammattijärjestön toimikunta, syystä tai toisesta, saanut aikaan siitä huolimatta, että siitä puutyöntekijäin liiton puolelta useasti muistutettiin. Sen sijaan se ryhtyi puuhaamaan kolmiliittoa. Sitä ruvettiin kokoamaan ja se pantiinkin kokoon ilman että asiasta olisi halaistua sanaa puhuttu Puutyöntekijäin liitolle, vaikka siihen oli Ammattijärjestön edustajakokouksen velvoitus. Nyt ollaan siinä samassa asemassa missä oltiin viime kerralla. Meillä ei ole puuteollisuustyöväen liittoa ja meillä ei ole myöskään rakennusteollisuustyöväen liittoa. Ja tässä kokouksessa edelleen, keskittyy keskustelu siihen, että sellaiset pitäisi olla ja jokainen katsoo asiakseen tehdä ehdotuksia *millaisten* niiden liittojen pitäisi olla sekä keitä niihin pitäisi kuulua. Täällä tämä Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liiton sekä Puutyöntekijäin liiton liittotoimikuntien ehdotus puuteollisuustyöväen liiton muodostamisesta on minun mielestäni vähin, mitä Ammattijärjestön edustajakokous voi asiasta päättää. Jos tämän ehdotuksen pohjalla saadaan puuteollisuustyöväen liitto muodostetuksi, niin minä luulen, että seuraavassa Ammattijärjestön edustajakokouksessa on meillä yhtä liittoa vähemmän. — Tästä asiasta ei mielestäni tarvitseisi sen enempää puheenvuoroja käyttää ja aikaa tuhjata.

Rakennustyöväen liitto on sen sijaan paljon vaikeammin järjestettävissä. Täällä on järjestömuotokomitean ehdotus, jossa määritellään hyvin useita eri aloja, jotka sanottuun liittoon tulisivat kuulumaan: ajurit, sukeltajat, lasinleikkaajat, lasi- ja porsliinityöläiset y.m. Täällä on jo sanottu, että nämä eivät ole mitään rakennustyöläisiä ja komiteakin näkyy sen huomaavan, koska se on liittänyt ehdotukseensa erityisen kappaleen ja huomauttaa erikoisesti, että nämä työläiset eivät ole rakennustyöläisiä mutta siitä huolimatta, koska ne ovat pieniä irrallisia ryhmiä, sopisivat ne paremmin rakennusteollisuustyöväen liittoon. Täällä Vuorio m.m. sanoi, että lasityöntekijät eivät ole rakennustyöläisiä. Sen on tässä viimeisessä lau-

seessaan ilmaissut myöskin järjestömuotokomitea, mutta kun meillä on kieltolaki eikä tarvita olutpulloja niin paljoa, niin senvuoksi lasityö muodostuu suureksi osaksi rakennustyöksi, ja koska se on siksi pieni ryhmä, niin mitään suurempaa haittaa tuon mukana olemisesta ei ole katsottu olevan.

Tämä ei ole kuitenkaan perusedellytys liittojen muodostamisessa. Rakennustyöväen liitto voidaan mtiodostaa ilman lasimiehiä. Liiton perustana ovat ne ryhmät, joiden keskuudessa viime päivinä on äänestys toimitettu, nimittäin: muurarit, kirvesmiehet ja maalarit. Tuleeko liitto muodostetuksi näiden kesken? Minusta näyttää, että se tulee muodostetuksi, vaikka vastustakin on olemassa. Asia ei näette ole kaikille selvä, mutta toivottavasti se sentään heti selvenee ja liitto syntyy. Mitä tulee näiden sukeltajani, ajurien j.n.e. yhdistämiseen tähän liittoon, niin sen seikan ei tarvitse olla Ammattijärjestön edustajakokouksessa esteenä tämäni suunnitelman hyväksymiselle, jos ei voida osoittaa, että näiden ryhmien yhdistäminen häiritسی liiton muodostamista, ja sellaista minun käsittääkseni on vaikea täällä osoittaa. Totta on, että ne eivät ole varsinaisia rakennustyöläisiä mutta samaa voidaan sanoa monista muista ryhmistä. Eiväthän turvepehkutehtaittenkaan työläiset ole rakennustyöläisiä, mutta ihmeen hyvin voivat kuulua rakennusteollisuustyöväen liittoon niin kauan kuin. ei heihin nähden ole muuta liittoa.

Puuteollisuustyöväen liittoon kohdistuvasti Huttunen täällä lausui mielestäni erään ajatuksen, jota en voi vaitiollen sivuuttaa. Hän nimittäin määritteli, että raitiotietyöläiset voitaisiin yhdistää rautatietyöläisten liittoon. Tämä nähtävästi johtuu siitä, että nykyisestä kolmiliitosta saataisiin raitiotietyöläiset jonnekin muualle ja sen jälkeen voitaisiin sanoa, että nykyinen kolmiliitto on puhdas puuteollisuustyöväen liitto. Hyvä olisi jos mäin olisi, mutta Huttunen, vaikka hän teki ehdotuksen raitiotietyöläisten yhdistämisestä rautatieläisiin, jätti huomioonottamatta, että liittoon jää stiuri joukko muita työläisiä, joita ei voida rautatietyöläisten kanssa yhdistää, tekemättä siinä samanlaista "ihmisten liittoa", kuin mitä nykyinen kolmiliitto on, jommoista vastaisuudessa pitäisi välttää. On nimittäin otettava huomioon, että raitiotiet, vaikka ne tällä kertaa ovatkin yksityisiä liikelaitoksia, ovat myöskin kunnallisia, ja todennäköistä on, että nämä tulevat ennen pitkää kokonaan kunnan haltuun, ja siitä johtuu, että raitioteiden työläisiä ei saisi erottaa kunnan työläisistä, vaan niiden pitäisi kuulua samaan järjestöön kunnan työläisten kanssa. On johdonmukaista, että saman työnantajan, siis kunnankin, työläiset kuuluvat samaan järjestöön ja voivat siten päättää yhdessä asioistaan. Raitiotietyöläisten yhdistämistä rautatieläisten kanssa, vastustavat monet seikat, Järjestömuotokomitean mietinnössä on pohjana se, että rautatietyöläiset muodostaisivat oman yhteisönsä sen takia, että niillä on yhteinen työnantaja ja siitä juuri johtuu, että uusien rautateiden rakennustyöläisiä ei ole edes haluttu yhdistää rakennusteollisuustyöväen liittoon, niinkuin siinä

tapauksessa olisi voitu tehdä, jos olisi pidetty työn laatu määräänä. Mutta nyt on uusien rautateiden rakennustyöläiset haluttu säilyttää rautatieläisten, liitossa sen takia, että niillä on valtio työnantajana ja he joutuvat todennäköisesti leivästään .tappelemaan kokonaan toisenlaisissa olosuhteissa kuin rakennustyöväki, joka on enimmäkseen yksityisen työnantajan työssä.

Kun tämä asia joka tapauksessa menee valiokuntaan ja valiokunta siitä tekee lähemmän suunnitelman, niin toivoisin, että valiokunta ottaisi nämä täällä tehdyt evästyksöt huomionsa ja saisi laadituksi sellaiseni ehdotuksen joka voidaan hyväksyä,

D. Karvonen: Kakennustyöväen liiton suhteen ei enää ole missään ryhmässä huomattavaa erimielisyyttä. Liiton ryhmitukseen nähden hyväksyn järjestömuotokomitean ehdotuksen. Sahatyöläisten pitäisi mielestäni kuulua yhteiseen puuteollisuustyöläisteii! liittoon. Liiton yhdistämiseen nähden pitäisi tehdä niin kiinteä päätös, että yhdistämiset käytännössä toteutettaisiin.

Erkki Härmä: Ajan säästämiseksi ei olisi käytettävä niin pitkiä puheenvuoroja siitä, minkä vuoksi siirrytään teollisuusliittomuotoon, koska se puoli on muutenkin selvä ja kokouksen yksimielinen mielihope. Kysymys on vaan liittojen muodoista ja teknillisistä rakenteista. Sen takia olisi edustajain etupäässä kohdistettava puheenvuoronsa niihin evästyksiin, joita he ovat saaneet ja mahdollisesti vielä tekemättä oleviin ehdotuksiin, joita asianomaiset järjestöt ovat kehoittaneet heitä täällä julkituomaan.

Minäkin olen ollut järjestömuotokomitean ehdotuksen laatija enkä halua siihen puuttua siitä huolimatta, vaikka täällä aivan selvästi on osoitettu, ettei se kaikissa kohdissa ole tarpeeksi oikeaan osunut. Mutta tämä kokoushan on sitä A^harten, että se korjaa siinä mahdollisesti olevat puutteellisuudet ja ellei aivan uusia ehdotuksia tehdä, se olisi valmis valiokuntaan lähetettäväksi.

Täällä on mainittu, että muurarit vastustavat rakennustyöväenliiton perustamista. Se on kokonaan väärä ja erheellinen käsitys. Tällaisten lausuntojen antajat vetoavat äskettäin suoritettuun äänestykseen, mutta he eivät huomaa, ettei siinä ole kysymys rakennustyöväen liiton perustamisesta, vaan on kysymys niistä periaatteista, niistä perusteista, joilla rakennustyö väen liittoon yhdytään. Muurariliiton edustajakokous viime kesänä päätti, että muurarit yhtyvät perustettavaan rakennustyöväen liittoon. Tätä päätöstä ei ole muutettu eikä tätä päätöstä vähääkään horjuta äsken toimeenpantu äänestys. Tämä viimeinen äänestys osoitti ainoastaan, että ehdotetut perusteet eivät ole onnistuneet, ainakaan muurarien mielestä, ja tässä kokouksessakin on mainittu aivan selvästi ne syyt, minkä tähden komitean ehdotus ei ole onnistunut. Äänestyksen tulos osoittaa, että meillä on perusjärjestöissä järkevää ajatusta, kuin näissä toimikunnissa, jotka ovat ehdotukset laatineet. Täällä lausuttuja moitteita ei ole kohdistettava muurareihin* ja työläisiin vaan pikemminkin niihin, jotka ehdotuksia ovat tehneet. Minä olen tutus-

tunut niihin mielipiteisiin, joita järjestyneiden muurarien ja yleensä meidän liittoomme kuuluvien jäsenten keskuudessa ilmenee ja siellä ei suinkaan ilmene sellaista ajatusta, että muurarit eivät yhtyisi rakennustyöväen liittoon. Päinvastoin, samoissa osastoissa, joissa äänestyksen tulos oli yksimielisesti kielteinen liittotoimikunnan laatimaan ehdotukseen nähden, samoissa osastoissa on tuotu esiin ajatuksia siitä, että Ammattijärjestön edustajakokouksessa on päätettävä rakennustyöväen liitto perustettavaksi sellaisessa muodossa, että se tulee käsittämään etupäässä rakennuksilla työskentelevät työläiset. Kuten sanoin, olin minä tätä ehdotusta toimittavassa toimikunnassa ja on paljon mahdollista, että me annoimme sellaisen myötätuntisuuden uutta järjestömuotoa kohtaan johtaa itsemmä pitemmälle kuin mitä terve järjestömuotojen kehitys edellyttäisi. Ja vaikka olenkin henkilökohtaisesti rakennustyöväenliiton perustamisen kannalla, samoin kuin muurarit yleensä, en lähde tuomitsemaan muurarien liittoäänestyksen tulosta, koska se ilmeisesti osoittaa pyrkimystä terveisiini järjestömuotoihin. Minusta on erikoisesti merkillepantava liittomme suhtautumisessa rakennustyöväen liittoon se ehdotus, jonka liittotoimikunta on laatinut. Se tietäisi huomattavaa oikeuksien supistamista meidän liittomme jäsenille ja merkille on pantava, että tähän puoleen liittomme jäsenet eivät ole kiinnittäneet erikoisesti huomiota, vaan ainoastaan siihen, että on saatava järjestömuoto sellainen, joka piiriinsä sulkee sen ammatin ne työläiset, jotka sillä teollisuusalalla työskentelevät. Koska juuri tämän kokouksen päätös huomattavimmin tähän asiaan vaikuttaa, niin minäkin tahtoisin järjestömuotovaliokunnalle nimenomaan tehostaa sitä seikkaa, että rajoja määriteltäessä rakennustyöväen liitolle asetettaisiin perusteeksi rakennuksilla työskentelevät työläiset ja että siitä tosiaankin ei muodostuisi sellaista sekaliittoa, kuin mitä liittojen välisen toimikunnan ehdotus osoittaa.

A. Nurmi ehdotti, että puheenvuorot rajotetaan ja asia lähetetään valiokuntaan.

Tämän ehdotuksen kokous hyväksyi.

N. Niemelä sanoi hyväksyvänsä järjestömuotokomitean ehdotuksen.

E. Nuru kannatti järjestömuotokomitean ehdotusta rautatieläisten liittoon nähden paitsi kanava- ja siltarakennusten työläisiä, jotka hänen mielestään itse saisivat päättää, mihin liittoon he haluavat yhtyä. Konttorityöläisten yhtyminen Elintarvetyöntekijäin liittoon ei ole puhujan mielestä mahdollista syystä, että konttoriväki ei vielä käsitä sellaista solidarisuutta. Puhujan mielestä työläisrölmien itsensä pitäisi saada päättää liittoutumisestaan.

V. Vuorio: Täällä toveri Niemelä sanoi, että me emme lähde väittelemään siitä, mihin me kuulumme, mutta meidän täytyy katsoa, mihin meidän on kuuluttava. Mutta siinähan se ristiriita onkin, että me emme näe*, mihin meidän on kuuluttava. Sehän sen tekee, ettemme voi rajoja sopivasti vetää, kun eri ryhmät eivät näe, *niihin*

heidän on kuuluttava. Tämän tähden olisi päästävä siihen, että jokainen työläisryhmä voi *nähdä ja tuntea välttämättömän* keskusjärjestyksensä. Minusta tuntuu siltä, ettei Niemelän liitossakaan nähtäisi sitä, mihin pitäisi kuulua, päättäen siitä, että tämä periaatteellinen kanta ja käytännölliset ehdotukset hiukan lyövät ristiin. Tämä koskee juuri yhdistymiskysymystä. Ensin periaatteessa sanotaan: "Mielestämme on kehitettävä teollisuusliittomuotoa siilien suuntaan, että koko tuotannon (raaka-ainetuotannosta teollisuuden korkeimpiin valmisteihin ja kaikki läheisessä suhteessa olevat) työläiset tulevat kuulumaan samaan teollisuusliittöön." Näin periaatteessa, mutta kuitenkin käytännöllisessä ehdotuksessa puhutaan täällä paperiliitosta, että sen pitäisi kuulua puuteollisuusliittoon. Mutta eikö paperi liity puolivalmisteena kirjateollisuuteen, sillä paperillehan painetaan kaikki painotuotteet, kirjat, tapetit ja muut. Kun nämä kuuluisivat yhteen, niin se olisi silloin selvä teollisuusliitto. Sitä ei kukaan vastusta, nimittäin tätä teollisuusliittoperiaatetta, kun vain saadaan selvät rajat, niin sen jokainen hyväksyy. Mutta nämä teollisuusliittojen rajat ovat asiallisesti hyvin epävarmat. Onhan meillä esim. lasiteollisuusliittöön liitto, jolla on selvät teollisuusrajat. Lasitehtaita on toistakymmentä ja ne valmistavat pulloja ja talouslaseja, ikkunalaseja vain hyvin vähän. Ehkä noin satakunta niiden työläisistä työskentelee akkunalasien valmistuksessa. Tämä liitto olisi sääntöjen mukaan teollisuusliitto, mutta suurin osa tämän teollisuuden työläisistä on liittynyt kolmiliittoon, nimittäin lasitehtaiden sekä työläiset, jotka eivät ole puhaltajia tai hiojia. Näiden pitäisi kuulua lasiteollisuusliittoon, mutta he kuuluvat kolmiliittoon. Tällaisia epäkohtia on sallittu. On sanottu, että on saman teollisuusliiton piiriin vedettävä kaikki asianomaiset työläiset niin paljon kuin mahdollista. Se on oikein. Tehtaiden konttoriväen tulisi silloin kuulua samaan liittoon kuin tehtaiden työläistenkin.

Sitten täällä on sanottu, että elintarvekauppojen työläiset kuuluvat Elintarvetyöntekijäin liittoon. Kuitenkin on asianlaita niin, että erikoiskauppojen asemasta ja niiden rinnalle alkaa tulla tavarataloja, joissa on kaikenlaista tavaraa yksien seinien sisällä ja yhden omistajan liikkeessä. Tällaisten kauppatalojen palveluskunnan keskittäminen mihinkään teollisuusliittoon on mahdotonta. Mutta omaan järjestöön, kun sellainen joskus saadaan käyntiin, siihen ne voidaan aivan erinomaisesti järjestää. Juuri tällaiset seikat puolustavat kauppatyöläisten liiton syntymistä.

Tässä sekoitetaan kaksi käsitettä, tavarain valmistaminen! sekä kauppa ja kulutus. Tästä olemme jo lähteneet pois silloin kuin liike-apulaiset erosivat kuljetustyöntekijäin liitosta. Näiden säilyttäminen omassa liitossaan on parempi kuin että he yhdistettäisiin jonkun teollisuusalan kanssa. Kauppa-apulaiset eivät pysty työskentelemään kauppaamansa tavarain valmistamisessa, joten he siis muodostavat oman erikoisen ryhmänsä.

Olisi rajoitettava siilien, että ne alat periaatteellisesti päätettäisiin muodostaa yhtenäisiksi liitoiksi, joissa rajat selvästi voidaan määritellä.

Muurareita on paljon moitittu rakennustyöväen liiton asiassa, mutta kun ottaa johdonmukaisen kannan, niin huomaa, että kyllä muurarit ovat oikeassa. Jos muurarien päätös tarkoittaa vain sitä, että siihen kyseenalaiseen liittoon eivät saa kuulua asiaankuulumattomat, nim. ne, jotka eivät työskentele rakennustyön alalla, niin kyllä muurarien kanta on oikea ja muurarit voidaan yhdistää rakennustyöväen liittoon poistamalla siitä lasityö-läiset ja muut sellaiset. Komitean ehdotus on ristiriitainen siinäkin, että siinä ehdotetaan rakennustyöväen liittoon kuuluviksi lasitehtaiden työläiset, mutta ei putkityöläisiä eikä sähkötyöläisiä. Eiköhän näitä voitaisi yhdistää yhtä hyvin kuin lasitehtaiden työläisiäkin!.

Teollisuusliitot on muodostettava riidattomin rajoin, niin ettei liittoihin tule asiaankuulumattomia. Muuten tulee jokaisessa kokouksessa jälleen riitaa. Jos tällä tavalla rakennustyöväen liitto muodostetaan, niin tulee vastaisuudessa uusia ehdotuksia sen jollakin tavalla muokkaamisesta ja siihen kuulumattomien pois erottamisesta. Ei ole myöskään hullumpi Niemelän ehdotus erityisen kuljetustyöntekijäin liiton perustamisesta, mutta menee paljon aikaa, ennen kuin siihen saadaan kaikki liittymääni. Mutta kun periaatteellinen päätös tehdään, niin sellainenkin liitto olisi hyväksyttävä.

Erikoisiin teollisuusliittoihin kuulumattomien järjestöjen ja työalojen yhdistämistä varten olisi perustettava samantapainen järjestö kuin oli entinen] Tehdas- ja Sekatyöväen liitto. Se ei ole kaikkein johdonmukaisin menettelytapa, että suoraan yhdistettäisiin ammattialoihin pieniä työläisryhmiä, vaan tulisi nämä pienet työläis- ja teollisuusryhmät yhdistää erikoiseksi järjestöksi. Täällä tietenkin vastenmielisesti puhutaan sekaliiton uudestaan henkiin herättämisestä, koska se on hiljakkoin liitetty kolmiliittoon. Mutta jos pyritään tekemään sellaista työtä, ettei sitä heti tarvitse purkaa enemmältä kuin yhden liiton osalta, niin voidaan tällainen liitto muodostaa. Tällainen sekaliitto voisi olla etappina, josta voitaisiin yhdistää pienempiä ryhmiä teollisuusliittoihin sikäli kuin katsotaan jonkun ryhmän sekä yleisetujen sitä vaativan. Ehdottaisin päätettäväksi, että ne teollisuus- ja ammattialat, jotka eivät sovellu yhdistettäväksi teollisuus- ja eri ammattiliittoihin, olisi yhdistettävä erikoiseksi sekalaisliitoksi. Ja vielä uudistaisin ehdotukseni, ettei päätöstä kovin kiinteäksi tehtäisi, vaan lopullinen sananvalta jätettäisiin järjestöille, eritoten Niemelän ehdottamaan kuljetustyöläisten liittoon sekä ehdottamaani sekaliittoon nähden.

Semmi Mäkinen: Niemelä täällä selitti yhdistyneiden liittotoimikuntien ehdotusta, mikäli se koskee eri liittojen yhdistämistä. Minulla oli sen johdosta tarkoitus osoittaa, että Ammattijärjestön toimikunta on hyväksynyt mietinnössä tämän ensimmäisen ja toisen pöytäkirjan, alustusvihkon sivulla 28, mutta jättänyt hyväksymättä sen jäi-

keisen kappaleen ponsineen. Tämän siksi, että kokouksessa olijat olisivat muuten voineet saada sen. käsityksen, että Ammattijärjestön toimikunta on hyväksynyt kaikki tällä sivulla olevat esitykset. Ammattijärjestön toimikunnan lausunnosta käy selvästi ilmi, että se on hyväksynyt ainoastaan ensimmäisen ja toisen kohdan.

Järjestömuutokysymys on nyt vaikeammin ratkaistavissa kuin aikaisemmin siitä syystä, että pari vuotta sitten muodostettiin kolmi-liitto, jota pidettiin silloin ainoana ja oikeana. Mutta nyt tämän liiton taholta on tehty suunnitelma, että sahatyöläiset pitäisi siirtää puuteollisuustyöväen liittoon ja muodostaa Kuljetustyöläisten liitto uudelleen ja, kuten Vuorio on sanonut, pidetään jälleen välttämät-tömänä sekatyöväen liiton perustamista. Olen samaa mieltä kuin edellinen puhuja, että on aivan välttämätöntä niin tehdä, jos tahdo-taan järjestömuotoja rakentaa sille pohjalle, ettei niitä tarvitse jokai- sessa edustajakokouksessa uudelleen muovata.

Toivoisin valiokunnan ottavan tämän niin vakavasti huomionsa, että Ammattijärjestön järjestömuoto saisi kestävämmän pohjan kuin mitä sillä tähän asti on ollut. Muuten joudutaan siihen, että riidel-lään asiasta liittojen kesken eikä minkäänlaista kokonaista saada aikaan. On mielestäni aivan selvää, että täytyy olla yksi liitto sel-lainen!, johon kuuluvat sellaiset työläisryhmät, jotka eivät voi itse-näistä liittoaan muodostaa. Sellsaisia ryhmiä on ja tulee aina ole-maan.

Valiokunnan olisi siis kiinnitettävä huomiotansa *sekaUilon* jälleen muodostamiseen.

/s. Karjalainen oli sitä mieltä, että Liike- ja Blintarvetyöntekijäin liitto on perustettava sekä arvosteli ankarasti "Liike- ja Taloustyö-läisessä" julkaistua, tätä yhdistymistä vastustavaa mielipidettä,

Päivällisloma.

Päivällisioman jälkeen klo 3 i.p. ryhtyi puhetta johtamaan IIj. Längström.

K. Kankari: Täällä on pikkuliittojen edustajain taholta tuotu esiin ajatus, että pienetkin teollisuusalat olisivat itsenäisiä teollisuus- k- sia. Meidän on myönnettävä, että ne ovat itsenäisiä teollisuuksia, mutta tarkastettaessa teollisuustilastoa, tullaan siihen tulokseen, että useilla aloilla on aivan mahdotonta pitää omaa liittoa. Tilastosta huomaa, että niitä teollisuusaloja, joita selvästi ei voi lukea johonkin toiseen sukulaisteollisuuteen, on sellaisia, joissa ei ole edes 200 työn- tekijää koko

On aivan mahdotonta ajatella sellaista teolli- suuksittani järjestäytymistä, että jokainen teollisuus muodostaisi oman teollisuustyöntekijäin liittonsa, vaan pitää ajatella sellaista, jär- jestäytymistä, kun meidän oloissamme ainoastaan pieni osa työläi- sistä yleensä järjestäytyy, että mahdollisimman paljon sukulaisteolli- suusaloilla työskenteleviä työläisiä yhdistetään samaan liittoon. Me emme kai voi puhua teollisuusliitoista siinä mielessä, että, joka ainoalla teollisuusalalla olisi oma liitto ja jokainen teollisuus olisi itse-

näistä teollisuutta. Silloin meidän täytyisi sanoa, että piipputeollisuus on oma, satecnvarjoteollisuus oma, saippua- y.m. on oma teollisuutensa j.n.e.

Saksan puutyöntekijäin liittoon kuuluu lähes 60 eri alaa ja sitenkin on liitossa työläisiä, joita ei ole työnlaadun mukaan lueteltu. Se siis, mitä täällä on tuotu esiin muurarien ja lasiteollisuustyöväen liiton taholta, johtaisi uuden suunnitelman tekoon, joka suurelta osalta poikkeaisi järjestömuotokomitean suunnitelmasta. Mielestäni siitä ei tarvittaisi poiketa muuten kuin; muodostaa joku sellainen liitto, jonka nimi olisi savi- ja kemiallinen teollisuus. Siihen voitaisiin yhdistää kalkkitehtaat, sementtitehtaat, lasitehtaat ja muut kemialliset työalat. Jos asetutaan rakennustyöväen liittoon nähden muurarien kannalle, että ainoastaan rakennuksilla työskentelevät työläiset muodostavat rakennusteollisuustyöväen liiton eivätkä siihen sovi ne työläiset, jotka valmistavat rakennustarpeita tai muuten työskentelevät rakennusteollisuuslaitoksissa, silloin sitä ei voida nimittää rakemiusteollisuustyöväen liitoksi, vaan rakennustyöväen liitoksi. Silloin se käsittää ainoastaan rakennuksilla työskentelevät työläiset ja on kyseenalaista, onko mahdollista ulottaa sitä siltojenkaan rakennusalalle. Minä kuitenkin asetun kannattamaan sellaista rakennusteollisuustyöväen liittoa, johon myöskin rakennustarpeiden valmistustyöläiset kuuluvat. Ja siihen voidaan silloin yhdistää sellaisiakin aloja, jotka eivät lähemmin kuulu johonkin toiseen liittoon.

Ammattijärjestöni toimikuntaa on täällä syytetty siitä, että se on ryhtynyt myötävaikuttamaan Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liiton muodostamiseen vastoin viimeisen Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöstä. Minä en ole kuulunut Ammattijärjestön toimikuntaan siihen aikaan, kun tämä päätös on tehty, mutta mikäli tiedäni, on Ammattijärjestön puheenjohtaja Matti Väisänen tätä yhdistämistä vastustanut. Ei siis ainakaan Väisänen ole syypää Kolmiliiton syntymiseen. Kun hän ei ole täällä läsnä, niin olen tahtonut tämän lausua tässä tilaisuudessa. Ammattijärjestön puheenjohtaja ei siis ole esiintynyt henkilökohtaisesti tämän asian puolesta. Ja kun tarkastaa eri liittojen kantaa, niin Sahateollisuustyöväen liiton liitto-toimikunta vastusti yhdistämistä ja myöskin Kuljetustyöntekijäin liiton toimikunnan eräät jäsenet. Ellen väärin muista, liiton silloinen luottamusmies A. Raatikainen sitä vastusti. Mutta tästä huolimatta liitot, ovat yhdistetyt. Joukoissa oli herännyt tämä ajatus ja olihan se julkisena ollut esillä, jopa edustajakokouksissakin, lähes 10 vuotta, Joukot pakottivat näiden liittojen johtoelimet asettamaan asian jäsenten kesken äänestyksellä, ratkaistavaksi ja vasta sen jälkeen on Ammattijärjestön toimikunta asiaa kannattanut, Tämä lieviittänee Ammattijärjestön toimikuntaa vastaan kohdistettua syytöstä, että se muka olisi rikkonut Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöstä. Ammattijärjestön viimeisessä edustajakokouksessa lausuttiin toivomus eri liittojen yhdistämisestä ja tämä yhdistäminen

on ollut mahdollinen kokouksessa hyväksyttyyn loppupontteen nähden.

Täällä Moisio herätti ajatuksen kunnan työntekijäin/ järjestäytymisestä. Minä olen sitä asiaa jo hyvinkin tarkkaan miettinyt, mutta tullut sellaiseen i>äätelmään., että meillä kunnan virkailijat, joilla yleensä on reisien kohdalta leveät housut ja merkki hiassa, eivät liity ammatillisiin järjestöihin. Meillä on vain noin 300 kunnallisissa laitoksissa työskentelevää työläistä ammatillisesti järjestynyttä. On tosin sellaisia, jotka tilapäisesti työskentelevät kunnan töissä, mutta eivät ole varsinaisia kunnan työläisiä, joten tästä liitosta ei ainakaan näyttäisi tulevan mitään voimakasta liittoa. Siksi täytynee tämä ajatus siirtää tuonnemmaksi ja ajatella asiaa siltä kannalta, että kunnan työläiset järjestäytyvät niihin liittoihin, joihin he lähemmin ammatinsa tai työalansa puolesta kuuluvat. Jos kunta teettää rakennustyötä, niin nämä rakennustyöläiset luonnollisesti kuuluvat rakennustyöväen) liittoon. Jos kunnalla on metalliteollisuuslaitos, niin työläiset kuuluisivat metalliteollisuustyöntekijäin liittoon j.n.e. Meillä ei liene syytä perustaa tuollaisia pieniä liittoja, jotka eivät voi palcata itselleen vakinaista toimitsijaa, sillä sivutoimena ei voida liiton asioita tarkoitustaan vastaavasti hoitaa.

Kun olen kokouksen valitsema järjestömuotovaliokunnan jäsen, niini pyydän kaikkia niitä edustajia tai niitä toimitsijoita, jotka ovat lausuneet joitakin toivomuksiaan valiokunnalle, esittämään ne kirjallisesti ja jättämään — jos mahdollista tänään tai viimeistään huomenaamuna — valiokunnalle.

F. Heinonen: Elintarveteollisuustyöväen liiton laajentamiskysymys, sellaisena kuin sanottu liitto sitä nykyään esittää ei ole mikään uusi. Se on ollut esillä leipuriliiton kokouksessa jo v. 1910, josta saakka tätä asiaa on kehitetty varsinkin leipurityöntekijäin keskuudessa. Silloin eivät kuitenkaan leipurityöntekijät, useista syistä, voineet ruveta myötävaikuttamaan Elintarvetyöväen liiton muodostamiseen. Vasta kansalaissodan jälkeen, kun leipurit huomasivat, etteivät he voi niin pienenä liittona toimia, sai elintarvetyöntekijäin liiton syntyminen sysäyksen siltä taholta ja vei tulokseen. Kun Elintarvetyöväen liitto on ollut toiminnassa, on saatu kokemuksia asiassa, ja näin on tultu silien, että Elintarvetyöntekijäin liitto ja Liike*- ja Taloustyöntekijäiii liitto olisi yhdistettävä. Pyritään saamaan taloustyöläiset samaan liittoon, koska käsitetään, että varsinkin ravinto- liikkeet ovat kiistämättömästi elintarvealoja. Sillä leipomot, makkaratehtaat y.m. samanlaatuiset juuri muodostavat keskustan ruokatavara-alalla. Tämän liiton taholla ei suinkaan ole pyritty, ehkä on vaarini käsitetty, yhdistämään Liike- Taloustyöntekijäin liittoa sellaisenaan samaan liittoon. Hellman on lehdessään käsitellyt asiaa liian laajasti tai sellaisessa sävyssä, joka ei asiaa selvennä. En ainakaan minä, parhaalla tahdollarikaan saa selvää siitä, mikä on Hellmanin lopullinen päätelmä. En tiedä liike- ja taloustyöntekijäin mielialasta muute kuin sen, mitä Vuorio täällä on esittänyt. Vuorion

kanta on melkein sama kuin Elintarvetyöväen liitonkin. Sillä ei ole mitään muita tarkoituksia kuin saada kaikki ravinto- ja elintarveto- tuotannossa sekä kaupassa olevat yhtymään. Tässä on meillä Vuorion esittämästä tingittävä vain sellaiset kauppaliikkeet, jotka ovat välittömästi ruokatavaliikkeitä, tarkoitan sellaisia liikkeitä kuin maitomyymälät, leipäkaupat ja niihin verrattavat. On käsitettävää, miksi Liike- ja taloustyöntekijäin liiton taholta tätä vastustetaan. Kauppa-alan työläiset kai muodostavat nykyään suurimman jäsenryhmän siinä liitossa. Jos nämä liitettäisiin elintarvetyöläisten liittoon, olisi se samaa kuin antaa Liike- ja Taloustyöntekijäin liitolle kuolinisku. Näyttää siltä, että Liike- ja Taloustyöväen liitto tahtois edelleen pitää hallussaan kaikki kauppatyöläiset, siis myöskin leipämyymälöiden ja maitoliikkeiden myyjättäret. Minä puolestani en kannattaisi sitä, että pakollisesti kauppatyöläiset liitettäisiin Elintarvetyöläisten liittoon. Riidaton kysymys kuitenkin lienee se, että ravintolatyöläiset voidaan siirtää Elintarvetyöläisten liittoon, semminkin kun useimmilla ravintolatyöläisten osastoilla jo on sellainen ajatus vakiintunut; sehän käy ilmi m.m. Hellmanin selityksestäkin.

Alustusvihon sivulla n:o 22 olevan, Liike- ja Elintarvetyöntekijäin liittoa koskevan ehdotuksen haluaisin esittää seuraavanlaisena:

Elintarvetyöntekijäin liitto.

Tähän liittoon kuluvat: yksityisten, talouspalvelijat, leipomoiden ja konditoriorien työläiset, keksi-, makarooni-, sokeri-, karamelli-, marmelaadi-, liha- ja kalasäilyke-, kalja-, virvoitusjuoma- ja mehu- tehtaiden työläiset, teurastajat ja makkaratehtaiden työläiset, kasvi- voi- ja margariinitehtaiden sekä kaikki muut mainituilla aloilla toimivat varastotyöläiset, lämmittäjät, koneiden hoitajat, ajomiehet, siivoojat y.m. näillä työaloilla työskentelevät työläisryhmät, hiiva- ja väkiviinantehtaiden työläiset, myllytyöläiset ja sellaiset meijeriliikkeiden työläiset, jotka eivät ole maataloustuotannon yhteydessä.

Tässä minä tahtoisin erikoisesti alleviivata, että me pidämme ehdottomasti kiinni niistä varastotyöläisistä, jotka ovat nykyisin suurimmissa leipomoissa. Näiden varastotyöläisten suhteen on asia sillä Lavalla, että heitä on vaikea toisistaan erottaa, kumpia ne ovat: ovatko he leipomo- vai varastotyöläisiä, niin että he riidattomasti kuuluvat Elintarveteollisuustyöntekijäin liittoon.

Hj. Niemelä: Pyytäisin saada vastata muutamiin kohtiin Vuorion puheenvuorossa. Hän sanoi, että eihän siinä kolmiliitossa olla niin periaatteen kannalla. Se on jonkinlaista käsitteiden sekaan- nusta, kun tietää, että kolmiliitto on myöskin jossain tekemisessä järjestömuotokomitean periaatteen kanssa.

Lasiteollisuustyöväen liitosta puhuessaan hän sanoi, että muura- rit ovat oikeassa siinä, etteivät yhdy rakennustyöväen liittoon, sen vuoksi, koska lasityöläiset siihen aiotaan yhdistää. Kyllä tosiasia on aivan toisin. Kyllä Helsingin muurarit ovat rakennustyöväen liiton perustamista vastaan, vaikkakaan he eivät kehtaa sitä suoraan sanoa,

syystä, että edustajakokous on päättänyt toisin kuin Helsingin muurarit. Me helsinkiläiset tunnemme tämän asian aivan hyvin.

Mäkinen lausui, että Ammattijärjestön toimikunta olisi ollut sitä vastaan, että Papcriteollisuustyöväen liitto yhdistettäisiin Puuteollisuustyöväen liittoon. Ammattijärjestön toimikunnan enemmistö on sitä vastaan. Minä olin siellä vähemmistössä ja sen takia esitän scu vähemmistön kannan täällä. Liittomme edustajaryhmä, jossa, on 18 edustajaa, asettui aivan yksimielisesti samalle kannalle. Tämä ryhmä on sitä mieltä, että paperiteollisuus on puuteollisuutta, mutta ei kukaan ole sitä mieltä kuin Vuorio, että paperiteollisuus on kirja-teollisuutta. Eivät graafillisen työn tekijät ole missään tekemisissä paperiteollisuuden kanssa. (Vuorio: Kyllä kirjat tehdään paperista.) Paperiteollisuus on puuteollisuuden korkeampi muoto. Eyhmämme käsitteli tätä järjestömuutokysymystä ja tahdon tässä esittää ryhmämme kannan. Ryhmän kaikki edustajat ovat yksimielisiä siitä, että teollisuusliittomuotoon on päästävä ja he yksimielisesti hyväksyivät sen, jonka olen täällä aikaisemmin esittänyt, nimitäin), että yhteentoista liittoon voidaan Suomen palkkatyöläiset järjestää. Tämän toteuttamiseksi ryhmämme päätti seuraavaa:

Valistustyö on tähdättävä kaikissa liitoissa tämän rakenteen toteuttamiseksi sikäli, että yhtymiselle saadaan työläisten yleinen kannatus ja että yhtyminen teollisuusliittomuodoiksi tässä mitassa voidaan toteuttaa, mikäli mahdollista, 1 päivään tammikuuta 1926.

A. Tolonen: Järjestäytymistä kaipaavat Helsingin ajurit aikoinaan liittyivät Tehdas- ja Sekatyöväen liittoon. Tämän suuren liiton yhteydessä ajurit toivoivat voivansa toisten työläisten mukana jotakin saavuttaa. Mutta rakennustyöväen lakkojen yhteydessä tultiin havaitsemaan, että rakennustöissä olevien ajurien tilannetta ei vähääkään voitu turvata ylläsanotussa liitossa. Siksi perustettiin Ajurien liitto, sillä sitä tietä voivat ajurit hevosiaankin taloudellisesti hoitaa.

Rakennustyöväen liittoon eivät ajurit toistaiseksi yhdy.

II. Joki oli sitä mieltä, että jos taistelu tahdotaan saada, voimaeräiseksi elintarvetyöaloilla, olisi myöskin leipomoalojen myyjättäret, varastotyöläiset j.m.s., jotka nykyään ovat kuuluneet liike- ja taloustyöläisiin, liitettävä Elintarvetyöntekijäin liittoon.

Keskustelutta hyväksyttiin asiaa koskeva Ammattijärjestön toimikunnan tekemä alustus ponsineen.

Tämän jälkeen esitettiin käsiteltäväksi Ammattijärjestön toimikunnan alustus

Ammatillisen liikkeen tehtävistä ja menettelytavoista.

(Alustusvihon sivuilla n:o 36—46.)

Keskustelutta hyväksyttiin Ammattijärjestön toimikunnan tekemä alustus ponsineen.

Valistus- ja järjestelytyö ja Ammattijärjestön lehti.

(Alustusvihon sivuilla n:o 46—61.)

Uuno Immonen lausui, että valistustyö nykyisellään ollen ei vastaa joka suhteessa tarkoitustaan, ei ainakaan pienempiin liittoihin nähden.' Ehdotti hyväksyttäväksi Kirjatyöntekijäin liiton toimikunnan laatiman, alustusvihon sivulla n:o 57 olevan asiaa koskevan ponnen.

J. Sainio oli sitä mieltä, että valistustyö olisi järjestettävä enemmän opintokurssimuotoiseksi, jos mieli saada valistustyölle pysyväisempää pohjaa.

Aug. Oksanen lausui, että merimiesten keskuudessa saattaa valistustyötä parhaiten harjoittaa painettujen lentolehkien välityksellä sekä toivoi tähän seikkaan keskusjärjestöjen taholla huomiota kiinnitettävän.

J. Tunturi ehdotti kysymyksessä hyväksyttäväksi Kutomateollisuustyöväen liiton toimikunnan laatiman alustusvihon sivuilla n:o 55 ja 56, esitetyn ponnen perusteluineen.

V. Viherkoski esitti maatyöväen valistustyöniärjestämiseksi seuraavaa :

1) että Suomen Ammattijärjestö avustaa maatyöväen liiton valistustyötä maksamalla Maatyöväen liitolle talvikuukausina, loka—huhtikuussa tuhannen markkaa kuukaudessa eli yhteensä 7,000 markkaa vuodessa;

2) että Ammattijärjestön ruotsinkielisen luennoitsijan valistustyö kesäkuukausina kohdistetaan pääasiassa ruotsalaisiin maaseutuihin järjestämään ruotsinkielisiä maa- ja metsätyöläisiä;

3) että Ammattijärjestö kustantaa tämän vuoden heinä—elokuun aikana maatyöläisten keskuuteen levitettävää lentolehdistä 10,000 kappaletta, jossa lentolehdessä kehoitetaan maatyöläisiä vaatimaan lyhyempää työpäivää ja siirtymään vuosisopimuksista kuukausisopimuksiin sekä näiden vaatimusten toteuttamista varten muodostamaan keskuuteensa ammatillisia järjestöjä; ja

4) että näin määritelty Ammattijärjestön avustustoiminta pysytetään voimassa siksi, kunnes Ammattijärjestön toimikunta ja Maatyöväen liiton toimikunta yhteisesti katsovat maatyöväen liiton itse kannattavan itsensä.

Otettiin kahviloina. -

Kahviloman jälkeen, klo 4,30, johti puhetta V. Metsälä.

Hilda Hannunen puhui naisten keskuudessa harjoitettavasta valistustyöstä. Tähänastisesta valistustyöstä ovat kyllä työläisnaisetkin päässeet osalliseksi, mutta se ei sittenkään ole tyydyttänyt valistustyön tarvetta naisten järjestäytymisen edistämiseksi. Eräissä naisten piireissä onkin herätetty ehdotus, että Ammattijärjestön toimikunnan yhteyteen muodostettaisiin naisjaosto, jonka tehtäväksi jäisi suunnitella työläisnaisten keskuudessa harjoitettavan valistus-

työn tehostaminen ja järkipäiseksi järjestäminen. Puhuja oli samaa mieltä ja ilmoitti antavansa asiasta valiokunnalle kirjallisesti perustellun ehdotuksen.

Fiina Pietikäinen oli saanut evästyksen, että Ammattijärjestön neljästä valistustyöntekijästä täytyisi ainakin yhden olla naisvalistustyöntekijä. Pahoitteli sitä, että työläisnaiset ovat ammatillisessa liikkeessä jääneet syrjään. Ehdotti, että Ammattijärjestön edustajakokous myöntäisi "Työläisnaisen" tukemiseksi vuosittain 5,000 mk.

N. Niemelä sanoi hyväksyvänsä Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen sekä lisäksi Hannusen ehdotuksen.

K. Rakmanin mielestä olisi maasydämissä tehtävä voimakkaampaa valistustyötä kuin tähän asti. Päijänteen alue, jota puhuja edusti, on pimeätä seutua; sen vuoksi olisi siellä tehtävä voimaperäistä valistustyötä. Piti kolmiliiton alustusta opintokurssien järjestämisestä onnistuneena, se kun herättää suurempaa mielenkiintoa, jota paitsi sillä on valistuksellisestikin suurempi merkitys. Yhtyi Hannusen ja Pietikäisen lausuntoihin.

E. Laine oli sitä mieltä, että valistustyö olisi keskitettävä Ammattijärjestölle. Katsoi tarpeettomaksi erikoisen naisvalistustyön järjestämisen.

V. Halme ehdotti puheenvuorot rajoitettavaksi.

K. Kankuri puolsi rajoittamatonta puhumista. Tämä hyväksyttiin.

E. Nuru sanoi huomanneensa liittojen taholta sellaista mielialaa, että jokaisen liiton osalle olisi ollut järjestettävä omia luentoiltojaan ja kun niin ei ole voitu tehdä, on oltu tyytymättömiä nykyiseen valistustyöhön. Puhujan mielestä on nykyinen valistustyö ollut tarkoitustaan vastaavaa, jonka ohessa puhuja, yhtyi kannattamaan Hannusen ehdotusta naistyöläisten valistamiseen nähden. Euotsalaisten keskuudessa olisi niinkään valistustyö tehostettava.

D. Karvonen oli tyytyväinen tähän astiseen valistustyöhöni ja vastaiseen olisi sitä mieltä, että luennoitsijain lukua ei saisi täällä kiinteästi rajoittaa vaan että Ammattijärjestön toimikunnalla olisi valtuus: ottaa tarpeen tullen useitakin luennoitsijoita.

I. Kaunola sanoi metallityömiesten olevan Ammattijärjestön toimikunnan esittämällä kannalla valistustyöasiassa. Opastuskurssien järjestelystä saisivat liittojen toimikunnat lähemmin neuvotella ja päättää Ammattijärjestön toimikunnan kanssa..

8. Mäkinen vastusti neljännen luennoitsijan ottamista, koska neljäs luennoitsija on Pohjolan piirin luottamusmiehenä, jossa piirissä taas on etupäässä kolmiliiton osastoja, Kolmiliitto on siksi vahva, että se kykenee itsekin kustantamaan luottamusmiehen Pohjolaan.

Alustuksessa ei puhuta mitään siitä, jatkoi puhuja, miten valistustyötä harjoitetaan. Sen vuoksi, j.a kun siitä on moitittu Ammattijärjestöä, olisi se tässä kokouksessa määriteltävä, Puhuja tahtoi, ettei järjestäjiä valittaessa katsottaisi, minkä poliittisen suunnan mies hän on, niinkuin tähän asti on tehty. Ilmoitti tietävänsä todistuksia

siitä. Mielipiteenään lausui puhuja, että Ammattijärjestö ei saa muodostua poliittisten puolueitten taistelukentäksi. Ei tahtonut puhua pahaa, mutta pyysi kokouksen ottamaan nämä seikat huomioon.

A. Valkama lausui, ettei ammatillinen valistustyö ole vastannut tarkoitustaan syystä, että se on kytketty poliittisiin puolueisiin. Se ei siis vastaa sitä tarkoitusta, että sen. nojalla voitaisiin lisätä ammatillisesti järjestyneitten työläisten lukumäärää, Jos tahdotaan noudattaa pyrkimystä yhteisrintamani luomiseksi, on valistustoimintakin muodostettava sellaiseksi, ettei se tee tätä pyrkimystä mahdottomaksi. Puhuja oli tahtonut sanoa vain, että se ei ole tärkeintä, harjoittaako valistustyötä Ammattijärjestö tai yksityiset liitot, mutta pääasia on se, miten sitä harjoitetaan.

T. Huurre sanoi hyväksyvänsä Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen valistustyöasiassa.

I. Vuori toivoi, että ruotsinkielisen työväestön keskuudessa vastaisuudessa enemmän tehtäisiin, valistustyötä.

J. Jokela yhtyi kannattamaan S. Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liiton toimikunnan ehdotusta. Puhujan mielestä Ammattijärjestön hoitama valistustyö on keskeisintä ja Pohjolassa on siihen oltu tyytyväisiä,

K. Koukkula lausui samaa kuin edellinen.

J. Karjalainen lausui kokemuksen osoittaneen, että liittojen aikaisemmin harjoittama valistustyö on ollut sekavaa ja hajanaista, jopa hajoittavaakin. Kutomatyöväen liiton lentävä valistushomma, jota puhujalla on ollut jossain määrin tilaisuus seurata, on siinä suhteessa tyypillisempänä esimerkkinä. Suositteli kurssitoimintaa. Eräitten paikkakuntien ammatillisille keskusneuvostoille olisi Ammattijärjestöni myönnettävä erikoisesti varoja valistustyötä varten.

Iida Heinänen vastasi edelliselle puhujalle huomauttaen, että Kutomatyöväen liiton päätökseen on antanut ohjeen Matti Väisänen. Yhtyi Kutomatyöväen liiton esitykseen.

Hj. Niemelä: Järjestömuotokysymystä käsiteltäessä jo ilmeni, että Ammattijärjestön valistustyötä on tehtävä siten, ettei järjestömuotoa koskeva päätös jäisi paperipäätökseksi. Jos Ammattijärjestö ei harjoita valistustyötä, jäävät päätökset paperipäätöksiksi siitä syystä, että eri liitot tekevät valistustyötä vain siinä muodossa, miten kulloinkin näkevät sen osaltaan parhaaksi. Jos Ammattijärjestön edustajakokouksen päätös on jonkun liiton toimikunnan mielestä vastenmielinen, silloin se saattaa ruveta tekemään vasta-agitatsionia näitä päätöksiä vastaan huolimatta siitä, että liiton edustajat Ammattijärjestön edustajakokouksessa eivät ole näitä päätöksiä vastustaneet. Näin on tapahtunut ennen ja tulee tapahtumaan, vastedeskin, jollei Ammattijärjestön edustajakokous keskitä valistustyötä Ammattijärjestön huostaan.

Täällä on esitetty moitteita Ammattijärjestön harjoittamaa valistustyötä vastaan. Kun Mäkinen täältä puhujalavalta lausuu, että Ammattijärjestön valistustyö on kelvotonta ja kun suuresta joukosta

kuului huutoja, että todistappa se heti, niin Mäkinen ei ryhdy todistamaan. Kerran Forssasta valitettiin, että Ammattijärjestön valistustyö on kelpaamaton. Kun Ammattijärjestön toimikunta tiesi siihen aikaan Ammattijärjestön puhujan liikkuneen m.m. Forssassa päin, tiedusteli se, miten on apostolimme Forssassa menetellyt? Forssalaiset vastasivat, että he olivat Ammattijärjestön puhujaan ja hänen esityksiinsä täysin tyytyväisiä, mutta valistustyötä Ammattijärjestön harjoittamana he kuitenkin vastustavat! Siis hölynpölyä. Ja sellaisia olivat Mäkisenkin *perustelut*. Minä uskon, että kun Mäkinen tulee uudelleen puhumaan niin hän koettaa esittää lupaamansa *perustelut*. Mutta se jää häneltä tekemättä, syystä, että hänellä ei ole mitään perusteellista syytettä esitettävänä Ammattijärjestön valistustyötä vastaan. Olisin toivonut, että kun tuodaan Ammattijärjestön edustajakokoukselle esityksiä, joilla tahdotaan siirtää. Ammattijärjestöltä valistustyön hoito, tehtäisiin ne perusteellisesti, sillä perustelemattomia päätöksiä tämä kokous ei tee.

Viimeiselle puhujalle, erälle naistoverille, minä, tahtoisin huomauttaa erästä hänen tekemästään Matti Väisäsen kohdistetusta syytöksestä. Tämä toveri sanoi, että Kutomateollisuustyöväen edustajakokouksessa tehty päätös syntyi Matti Väisäsen avustuksella. Se ei ole totta. Kutomaliiton edustajakokouksessa esiintyi sellainen ehdotus, että liiton olisi erottava Ammattijärjestön valistustyön yhteydestä. Kun Väisänen huomasi sellaisen päätöksen sotivan Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöstä vastaan, niin hän huomautti, ettei sellaiseen päätöksen tekoon olisi ryhdyttävä vaan olisi tehtävä Ammattijärjestön edustajakokoukselle esitys, jos katsotaan sellaiseen syytä nyt olevan. Jos Väisänen tahtoi Kutomateollisuustyöväen edustajakokoukselle huomauttaa, miten ei ole tehtävä Ammattijärjestön edustajakokouksen vastaista päätöstä vaan om tehtävä asiasta ehdotus edustajakokoukselle, niin ei Väisänen ole silloin tahtonut tekemään sellaista päätöstä, jonka kutomatyöläiset ovat tehneet.

Täällä sanotaan, että on tehty valistustyötä toisen työväenpuolueen hyväksi ja toista vastaan. Minä pyytäisi kysyä, missä sellaista on tapahtunut? (Väliliudahduksia.) Minä toivoisin, että edustajakokous saisi heti kuulla herrojen arrimattipolitiikoitsijain perustellut syytökset. Mutta minä uskon, että ne *perustelut* eivät olisi sen kummempia kuin mitä on nähty miltei joka päivä sosialidemokraattisissa lehdissä. Lienee siis tarpeetonta pyytää todistelemaan; moisia syytöksiä.

Me taistelemme porvaristoa vastaan valistuskysymyksissä niin kuin kaikissa muissakin järjestötoimintaamme koskevilla kysymyksissä. Ammatillinen työväenliikkeemme tällä kertaa, huolimatta kaikista niistä parjauksista, joita ammattipolitiikot ovat sitä kohtaan harjoittaneet, on siinä asemassa, että sen rintama on jotenkin ehyt kaikissa, kysymyksissä. Kun me täällä väittelemme joistakin kysymyksistä, niin ne eivät ole periaatteellisia riitoja; ne ovat pieniä käy-

tännöllisiä kysymyksiä. Ja kun edustajakokous on tehnyt päätöksensä, me pidämme päätökset ja toteutamme niitä. Valistustyön järjestämisessäkin me pyrimme asettumaan sille kannalle kuin ammatillisesti järjestynyt työväki tahtoo, emmekä sille kannalle kuin mitä sivulliset, järjestymättömät politikoitsijat tahtovat. Kun politikoitsijat asettavat ammatilliselle valistustyölle sellaisia ehtoja, jotka eivät kuulu Ammattijärjestölle ja ammatillisesti järjestyneelle työväelle, niin niille emme anna mitään merkitystä. Jos Ammattijärjestön edustajakokous päättää, että valistustyötä on tehtävä liittojen kautta, niin me menemme siihen, mutta kun sellaisia esittävät järjestymättömät sosialidemokraattiset sanomalehtimiehet ja muut *sihteerit*, niin eihän ammättiyhdistysväki voi ottaa niitä huomionsa. (Hyvä!)

Vielä voin sanoa senkin tosiasian, että kun) me olemme täällä päätökset tehneet, niin meillä ei ole pienintäkään riitaa sosialidemokraattisesti ajattelevien proletaarien kanssa, mutta sosialidemokraattisten johtoherrojen kanssa meillä on riitaa. Mutta emmehan me voi sille mitään, että he eivät voi seurata proletariaatin ajatuksia. Siitä syystä meillä riita jatkuu.

Täällä Hannunen esitti, että Suomen Ammattijärjestön toimikunnan yhteyteen muodostettaisiin naisten valistustyövaliokunta, jolla olisi esittelevä luonne. Tämä ehdotus, vaikka sitä ei vielä olekaan jätetty edustajakoukselle kirjallisessa muodossa, on mielestäni huomion, arvoinen. Kaikissa kapitalistisissa maissa ollaan nykyään sen tosiasian edessä, että eräillä teollisuusaloilla naistyövoima on aivan määräävässä asemassa ja taas toisilla työaloilla naisten työvoiman kysyntä yhä lisääntymässä. Kun saman ohella naiset ovat heikosti järjestyneitä, niin meidän on kiinnitettävä tähän seikkaan huomiota, kiinnitettävä ennen kaikkea naisten järjestövalistukseen nähden. Yhdyn siis kannattamaan Hannusen ehdotusta.

Toinen kokouspäivä päättyi kello 6 illalla "Kansainväliseen" työväen laulun säkeistöllä.

Kolmas kokouspäivä

toukokuun 23 päivänä alettiin klo 9,5 aamulla. Nimihuudon jälkeen ilmoitti puheenjohtaja Hj. *Längström*, että Tšhekkö-Slovakian Ammattijärjestön edustaja *Ludvik Novak* on saapunut kokoukseen sekä lausui kaukaisen vieraan tervetulleeksi. Tämän jälkeen toveri Novak innokkaitten suosionosoitusten ilmetessä astui puhemiesistön korokkeelle ja piti maansa kielellä seuraavanlaisen tervehdyspuheen:

"Arvoisat toverit! Tšhekkö-Slovakian vallankumouksellisen proletariaatin nimessä tervehdin minä teidän kongressianne, jolla on päätettävänä Suomen ammatillisen liikkeen vastainen kohtalo.

Meidän maamme, Tšhekkö-Slovakian tasavalta, on vanhan Itävallan tärkein teollisuusosa. Se on alue, jossa on 13 y₂ milj. asukasta

ja niistä noin 4 milj. työläisiä ja palkallaan eläviä. Meidän ammattiliittomme olivat ennen osia Itävallan ammatillisesta keskusjärjestöstä, mutta nyt ne ovat tasavallan perustamisesta lahtien olleet itsenäisiä. Sodan jälkeen tulvi joukkoja ammattiliittoihin. He odottivat ammattiliittojen johtajilta, jotka samalla olivat sosialidemokraattisen puolueen johtajia, että nämä johtaisivat heidät ratkaisevaan taisteluun porvaristoa vastaan.

Vuonna 1919 oli meillä aika, jolloin proletariaatti olisi tosiasiallisesti voinut ottaa vallan ja tuotantovälineet omiin käsiinsä ja niin saavuttaa päämäärän, jota sosialidemokraattisetkin johtajat olivat vuosikymmeniä nimittäneet omakseen. Mutta juuri tämän puolueen johtajien, jotka samalla olivat myöskin ammattiliittojen johdossa, vaikutuksesta muodostuikin luokkataistelun asemasta kansallinen yhteisrintama ja niin vahvistettiin porvariston asemaa, porvariston, joka alussa oli verrattain myöntyväinen. Niin pian kun porvaristo tunsu itsensä kyllin vahvaksi, aloitti se sosialidemokraattien avulla ja yhteistyöskentelyssä heidän kanssaan hyökkäyksen proletariaattia vastaan niin taloudellisella kuin poliittisellakin alalla.

Alkoi työväestön suuret taistelut metallityöläisten, kaivostyöläisten, lasityöläisten ja pankkivirkamiesten. Työväestö yritti puolustaa itseänsä, mutta, amsterdamilaisen taktiikka, joka ottaa huomioon kansalliset kokonaisedut, johti tappiosta, toiseen ja — mikä on pääasia — vaikutti rappeuttavasti.

Palkkoja alennettiin 30 :sta 70 prosenttiin- ja vielä enemmänkin ja yritettiin tuhota 8-tunnin työpäivä.

Työväestön järjestelmälliset tappiot ja sosialidemokraattisten johtajien yhä kiinteämmäksi käyvä yhteistoiminta porvariston kanssa, nostattivat suurta tyytymättömyyttä järjestyneen työväestön keskuudessa. Yhä enemmän kääntyi työläisten myötätunto vallankumouksellisen luokkataistelun periaatteitten puolelle.

Ammattiyhdistyskoko-uksissa valittiin valtavilla ääntenenemmistöillä vallankumouksellisia toimitsijoita, jotka pyrkivät noudattamaan Punaisen Ammatillisen Internatsionaalen menetelmää. Tällä tavalla uhkasi sosialidemokraattinen ammattiyhdistysbyrokratia tulla kokonaan syrjäytetyksi ja sentähden turvautui se *erottamistoimenpiteeseen* ja ammatillisen liikkeen *hajoittamiseen*. Suuria paikallisyhdistyksiä eroitettiin kokonaisuudessaan liitoista ja myöhemmin kokonaisia liittoja ammatillisesta keskusjärjestöstä, jotta ainakin osa työväestöstä olisi täten jäänyt sosialidemokraattien vaikutuksen alaiseksi.

Onnistuakseen taloudellisissa sortosuunnitelmissaan herätti porvaristo eloon fascistisen liikkeen ja käyttää nyt valtiokoneistoaan valkoisen terrorin välikappaleena. Niinpä tshekkiläisten sosialidemokraattien avulla hyväksyttiin joku.aika sitten "tasavallan suojeluslaki", jonka tarkoituksena on tehdä mahdottomaksi vallankumouksellisen työväestön poliittisen ja ammatillisen liikkeen toiminta ja elämä.

Muutamia päiviä sitten *hajoitettiin* tämän lain perusteella *jalkineyöntekijäin liitto*, siitä syystä, että se oli liittynyt Punaiseen Ammatilliseen Internatsionaaleen.

Kun poliittinen puolue hajaantui, niin oli muutamia sosialidemokraattisia keinottelijoita, jotka eivät tahtoneet kulkea oikeistolaisten eivätkä vasemmistolaisten mukana, vaan, kuten he itse sanoivat, pyrkivät säilyttämään ammatillisen liikkeen yhtenäisenä.

Kokemus oli opettanut, että jokaisen oli lopullisesti ja selvästi määrättävä kantansa ja tehtävä ratkaisunsa joko porvariston tahi proletariaatin puolelle asettumisessaan.

Sitten kun meidän tarjouksemme yhtenäisyyden aikaansaamiseksi oli hyljätty, täytyi meidän kutsua koolle ylimääräinen ammattijärjestön edustajakokous viime vuoden lokakuussa. Kongressin päiväjärjestyksessä oli yksinomaisena kysymyksenä vain "*ammatillisen Liikkeen yhtenäisyyden palauttaminen*". Tehtiin uusia yrityksiä ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden aikaansaamiseksi. Mutta sosialidemokraattiset ammattiyhdistykset, jotka kieltäytyivät peruuttamasta päätöksistään, tekivät nämä ponnistelut tyhjiksi ja niin perustettiin Tshekkio-Slovakiaan itsenäinen vallankumouksellisten työläisten ammattiyhdistysliike. Nyt kuuluu meidän liikkeeseemme enemmän kuin 200,000 jäsentä. Amsterdamilaiset liitot käsittävät myöskin samanlaisen joukon jäseniä, mutta näissä ovat meikäläiset vallankumoukselliset vähemmistönä, jotka useassa liitossa muodostavat 50-prosenttisen jäsenjoukon.

Socialidemokraattinen puolue kadottaa yhä enemmän vaikutustaan työläisiin, jotka alkavat tajuta pelin. Tätä todistaa liikeneuvostovaalien nykyiset tulokset, joissa meidän liikkeemme saavutti valtaosan enemmistön. Tämän lisäksi on vielä huomattava se, että näissä laitoksissa on vaalitapa suhteellinen.

Porvaristoa näyttää siis suojeluslaki yhtä vähän auttavan kuin opportunistisia ammattiyhdistysjohtajia järjestön tunnoton hajoittaminen.

Tshekko-Slovakian proletariaatti tietääkin vallan hyvin, että sen kohtalo, on tiukasti sidottu muitten maitten proletaarien kohtaloon ja seuraa sentähden mielenkiinnolla ulkomaitten ammatillisia tapahdumia, erikoisesti sentähden, että useat tapahtumat aivan tyypillisellä tavalla uusiutuvat. Tshekkio-Slovakian proletariaatin nimessä minä toivon, että Suomen Ammattijärjestön kongressi on tämän maan proletariaatille tuottava hyötyä ja kunniaa ja että se osoittaisi Suomen taistelussa koetellun proletariaatin olevan ainoastaan taivuksissa, *mutta ei murrettuna*.

Pääoman ja, sen valkokaartilaisten lakeijain hyökkäys käy päivä päivältä yhä voimakkaammaksi. Uusi sodanvaara sukeltautuu esiin. Proletariaatilla, on karvaat oppivuodet takanaan. Sen on löydettävä oikea tie ja iskettävä päättävästi. Ammatiliittojen, on yhdistettävä kaikki erilaisia poliittisia mielipiteitä omaavat työläiset vallankumoukselliseen taisteluun porvaristoa vastaan. Ne eivät saa tehdä

kauppaa eri poliittisten puolueitten kanssa näiden vaikutuksesta itseensä, vaan niiden on sisäisesti rakennuttava ankan kansanvaltaiselle pohjalle ja esitettävä yhtenäistä luokkarintamaa. Ammatti-liitoissa on sitten se puolue varmentava vaikutusvaltaansa, joka vastaa proletariaatin hyväksi suoritettua toimintaa, tekoja ja olemusta. Kun kaikkien maitten työläiset ovat tehneet ammattiliioistaan proletarisen luokkataistelun varustuksen — epäilemättä sellainen varustus muodostuu — niin merkitsee se maailman taantumuksen loppua. Tämä päämäärä saavutetaan, eikä väkivalta eikä viekkkaus, ei petos eikä diplomaattitemput voi sitä estää.

Maailman taantumus on enemmän tahi myöhemmin luova proletariaatin, yhteisrintaman ja silloin tulee myöskin aika jolloin proletariaatti siirtyy hyökkäykseen kapitalismia vastaan."

Puhe palkittiin innokkaalla suosionosoituksella.

Tämän jälkeen lausui puheenjohtaja Hj. Längström seuraavaa:

Suomen Ammattijärjestön edustajakokouksen puolesta pyydän täten saada kiittää teitä siitä, että olette saapunut kokoukseemme. Samaten kiitän Teitä terveisistänne sekä niistä arvokkaista tiedonannoistanne, jotka olette antaneet kokouksellemme maanne työväen liikkeestä ja sen taisteluista. Ensi kertaa saa Suomen ammatillinen, keskusjärjestö edustajakokouksessaan tervehtiä läsnäolevana Tshekko-Slovakian vallankumouksellisen työväen edustajaa ja persoonallisen edustajan kautta kuulla tervehdyksen Tshekko-Slovakian järjestyneeltä työväeltä.

Teidän maanne olot verrattuina tämän maan oloihin, ovat suhteellisesti samanlaiset. Ovathan nämä molemmat maat sellaisia, jotka maailmansodan jälkeen ovat muodostuneet puskurivaltioiksi Neuvosto-Venäjän ympärille. Molemmissa näissä maissa pyrkii porvaristo kaikin keinoin tukahuttamaan vallankumouksellisen työväenliikkeen.. Sisäinen ja ulkonainen tilanne molemmissa maissa on siis jokseenkin samanlainen. Sen vuoksi on suurimmalla ilolla tervehdittävä sitä, että yhteistoiminta maiden maiden välillä saataisiin mitä pikemmin aikaan. Olkoon siis tämä vierailu voimakkaana alotteena sen yhteistoiminnan alkamiseen, joka näiden maiden, vallankumouksellisen työväestön kesken vastaisuudessa on välttämätön.

Kehoitan kohottamaan 4-kertaisen eläköönhuudon Tshekko-Slovakian ja koko maailman vallankumouksellisen työväenliikkeen menestymiseksi.

Kokous yhtyi kehoituksen mukaiseen eläköönhuutoon, jonka jälkeen laulettiin "Kansainvälisestä" yksi säkeistö.

Tämän jälkeen jatkettiin keskustelua *vaMstustyökysymyksestä*.

Puhetta johti F. Leino.

Edv. Huttunen: Viimeisessä Ammattijärjestön edustajakokouksessa kokemuksen nojalla todettiin, että jollei agitatsioni- ja valistus-työtä saada keskitetyksi paremmin kuin mitä se on aikaisemmin ollut, tulee se liian kalliiksi ja pysyy hajanaisena. Siksi nykyinen valistus-työmuoto suunniteltiin. Ja nyt, kolmen vuoden kuluttua voitane

jossain määrin ruveta arvostelemaan, onko tämä valistustyö osoitautunut sellaiseksi, että olisi jälleen palattava samanlaiseen valistustyömenetelmään kuin mitä aikaisemmin on ollut, nimittäin, että jokainen liitto saisi aina osaltaan järjestää valistustyön. Niinhän täällä on ehdoteltu.

Sanomalehtikirjoituksissa ja muissa arvosteluissa, jotka ovat kohdistettu nykyistä valistustyöjärj estelyä vastaan» ei kuitenkaan ole voitu osoittaa asiallista syytä valistustyölaadun jälleen muuttamiseksi. Kutomateollisuustyöväen liiton alustuksessa on kylläkin tahdottu sanoa, että valistustyön harjoittaminen ei ole ollut sille liitolle mieluisaa, mutta kuitenkin ei ole voitu asiallisesti osoittaa moitteen syytä. Moittiminen on siis keinotekoista ja vailla asiallista pohjaa. Kutomateollisuustyöväen liiton moite on eräässä suhteessa huomiota herättävä. Samaan aikaan, kun Kutomateollisuustyöväen liiton ehdotus tehtiin, oli kutomatyöläisten järjestäjänä Ammattijärjestön puolesta sellainen henkilö, nim. Laura Numminen, jolla suurelta osalta oli myös sosialidemokraattisten kutomatyöläisten luottamus. Voisi näin ollen uskoa, että kutomatyöläiset olisivat erikoisesti olleet tyytyväisiä Ammattijärjestön valistustyöhön juuri sen takia, että heidän ammattialansa työläinen on ollut valistustyöntekijänä.

Valkama täällä sanoi, että Ammattijärjestön jäsenmäärä on laskenut, jonka takia tällainen valistustyömuoto olisi hylättävä tai ainakin luotava vissit rajat, joitten rajassa tätä agitatsionia-harjoitetaan. Ruotsalainen vieraamme täällä mainitsi, että viime vuonna on Ruotsin Ammattijärjestön jäsenluku vähentynyt 8,000:11a; eikä siellä ainakaan ole harjoitettu kommunistista agitatsionia Ammattijärjestön kustannuksella. Ja tunnemmehan samanlaisia tilastoja monesta muusta maasta. Myönnetään, että tämän maan Ammattijärjestön jäsenmäärän alenemiseen vaikuttaa yhdeltä osalta juuri se, että sosialidemokraattiset sanomalehdet ovat koettaneet tehdä Ammattijärjestön valistustyön ennen kaikkea henkilökysymykseksi, eivätkä ole pitäneet sitä puhtaana valistuskysymyksenä. Eräs esimerkki asian varmentamiseksi.

Pari kuukautta sitten järjesti Rauman ammatillinen keskusjärjestö opastuskurssit. Allekirjoittanutkin luennoi siellä muutamia tunteja m.m. apukassakysymyksestä. Täällä otin sen kannan, että työväenjärjestöjen apukassat ovat eräänlaisia kasvannaisia, joita ei voida pois leikata, vaan meidän täytyy edelleen niitä sietää, vieläpä olemme eräissä tapauksissa tukeneetkin niitä. Osoitin, että porvarien järjestämiin apukassojen avulla on monissa tehdaspaikoissa työläiset viety harhaan, viety näiden apukassojen mukana sikäli, että työläiset ovat hyljänneet järjestötoiminnan. Tämän nojalla osoitin, että työläisten ei aina ole apukassoja hylättävä vaan kehitettävä niitä kilpailemaan porvarien järjestämien apukassojen kanssa. Ja että työttömyysapukassat ovat tarpeellisempia kuin sairausapukassat sentähden, että työttömyysapukassoja sittenkin paremmin voidaan käyttää luokkataistelun apuna.

Mutta millä tavalla sosialidemokraattiset lehdet esittivät asian? Sos.-dem. puolueen pää-äänenkannattajassa oli selostus, että Ammattijärjestön puhuja Raumalla sanoi: "hiiteen kaikki apukassat! Ei työväestö tarvitse sellaisia." Tuollainen oli asiaa koskevan uutisen sisältö. Kurssilaiset, jotka tämän lukivat, olivat tietystikin selvillä miten asia oli todellisuudessa. Mutta asiaa tietämättömiin saattoi valhe mennä toisella tavalla. Sillä tavoin saattaa Ammattijärjestön agitatsionityö tulla niin erilaisten arvostelujen alaiseksi.

Kotkassa oli pari viikkoa kestävät kurssit. Kurssien ulkopuolella kuului kuiskeita, että kyllä ne Ammattijärjestön miehet valehtelevat, puhukoot he ammatillisesta liikkeestä tai mistä tahansa. Saimme tiedon noista kuiskeista ja kutsuimme asianomaisia osoittamaan "valheemme". Keskustelutilaisuudessa sosialidemokraattien kellokas kuitenkin tunnusti, että luennot olivat asiallisia eikä ainoakaan puheenvuoron käyttäjä voinut osoittaa tyytymättömyyttä. Mutta siitä huolimatta eräänä päivänä oli Eteenpäin-lehdessä kahden palstan mittainen jäkerrys, jossa varotettiin Kyminlaakson työläisiä, etteivät nämä liittyisi Ammattijärjestön kommunisteihin! Eräässä paikassa minun tuloni edellä oli ollut sosialidemokraattinen puhuja ja hän oli puheensa lopussa sanonut, että torstai-iltana tulee tänne mies, joka tarjoaa teille kiväärin kouraan. Tällä tavalla oli hän kylläkin, tullut minua puhvanneeksi, niin että kuulijoita tuli runsaasti ja esitelmän loputtua tulivat useat kysymään, että missä ne pyssyt ovat? Näin on demokraattisten johtomiesten taholta useasti Ammattijärjestön toimeenpanemisia luentotilaisuuksia *valmisteltu*. Henkilökysymys siis sillä taholla: ei vähässäkään määrässä työväen valistusasian auttaminen.

Mielestäni valistustyö on edelleenkin keskitettävä. Paperiliiton edustajakin on todennut, että Ammattijärjestön puhujilla on aina suurempi kuulijakunta kuin jonkun liiton matkapuhujalla. Siis Ammattijärjestön valistustyöllä on suurempi merkitys kuin mitä yksityisten liittojen valistustyöllä saattaa olla. Näin ollen Ammattijärjestön toimikunnan on täytynyt asettua kokemukseen nojaten, valistustyön keskittämisen kannalle. Tietenkin aina on valistustyössä puutteellisuuksia, mutta ne täytyy myös yhteistoimin korjata.

Täällä on erikoisesti tehostettu, että maalaistyöväen keskuuteen pitäisi saada enemmän valistusta ja minäkin olen sitä mieltä. Mutta täytyy ymmärtää, että vaikka Ammattijärjestöllä olisi kuusikin vakinaista apostolia, ei voida maan joka kolkkiaan — ei lähestulkoonkaan — puhujia lähettää. Sehän on selvää. Useat paikkakunnat täytyy pakosta sivuuttaa. Jos otettaisiin säännöksi, että käytäisiin vain maa-seudulla, vaikkapa vaan suuremmilla maaseutupaikoilla, niin se menetelmä ei pitemmältä luistaisi. "Lähetetään hyvän nimessä meidänkin paikkakunnalle kerran puhuja", sanotaan lukemattomissa maaseutukirjeissä. "Eloa on paljon, mutta vähän työväkeä". Senhän-tiedämme pitemmittä perusteluitta.

Missä määrin sitten asianomaiset henkilöt ovat kyenneet tehtävänsä suorittamaani Tietenkään Ammattijärjestö ei ole voinut saada valistustyöhön sellaisia kykyjä kuin se olisi halunnut. Sehän olisi mielellään ottanut tähän työhön vaikka professoreja, jos siihen olisi ollut mahdollisuutta. — Kutomaliitollakin pitäisi olla selvillä se seikka, koskapa liitto ei saanut järjestäjää Suomesta; se täytyi hakea toisesta maasta. — Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus on mielestäni oikeaan osuva.

K. Raknian: Mikäli olen kuullut Ammattijärjestön puhujia, ovat he aina kylväneet oikeata järjestövalistuksen siementä ja näin. ollen maaseudun työväestöä, ainakin Keski-Suomessa, on Ammattijärjestön hoidossa oleva valistustyö tyydyttänyt. Yhdyn kannattamaan Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta.

K. Vuokila: Viralliset edustajat ovat oikeutetut sekä velvollisetkin sanomaan sanansa Ammattijärjestön hoitamasta valistustyöstä. Mäkinen ja minä emme luonnollisesti ole oikeutettuja siinä määrin sanomaan sanottavaamme kuin varsinaiset edustajat, mutta minä pyysin puheenvuoron sen takia, että toveri Mäkinen — sanoisinko toveri — täällä eilen. sanoi, että Pohjolan Ammatillinen piirijärjestö on Pohjolassa yksinomaan palvellut kolmiliiton etuja. Niin ei toki ole asianlaista. Onhan kaikille tunnettua, että Pohjolan Ammatillinen piirijärjestö on pitänyt vuosittain vuosikokouksensa ja niihin kokouksiin ovat ottaneet osaa ei suinkaan yksinomaan kolmiliiton edustajat mutta kaikkien liittojen edustajat, lukuunottamatta ehkä paperityöntekijäin liittoa, koska paperityöläisiä ei siellä ole. Näissä kokouksissa eivät minkään liiton edustajat ole moittineet piirijärjestöä siitä, mistä Mäkinen moitti, nimittäin että siellä olisi ajettu yhden ryhmän etuja paremmin kuin toisenkaan. Pohjolan työväen keskuudessa yleensä ei ole ryhmäharrastuksia. Siellä piirin taholta järjestettäessä kursseja tai muita valistustilaisuuksia on aina pidetty silmällä työväen joukkoetuja eikä lainkaan ryhmän etuja. On myönnettävää, että Pohjolan Ammatillinen, piirijärjestö on jossain muodossa joutunut enemmän ajamaan kolmiliiton jäsenten etuja sen tähden, että liiton jäsenet ovat sen piirin alueella suurena enemmistönä. Mutta tässä suhteessa ei ammatillisesti järjestyneen työväen taholta pitäisi tulla mitään moitteita.

Mäkinen sanoi pidettävän ehtona Ammattijärjestön luennoitsijoita otettaessa, että luennoitsijat vissisti omaavat toisen poliittisen uskonnustuksen kuin ehkä Mäkinen. Pohjolassa ei ole ollut ammatillisesti järjestyneen työväen keskuudessa mitään kahnausta poliittisista suuntakysymyksistä. Sosialidemokraattinen sanomalehti "Kansan Tahti" aikanaan haukuskeli ammatillista piirijärjestöä — muistammehan, miten se esiintyi Pohjolan työmiesten lakkojen aikana — mutta sillä taholla ei ollut parempaa esille tuotavaa. Se ei ole koskenut Pohjolan varsinaiseen työväkeen. Mäkisen pitäisi vanhana ammattiyhdistysliikkeen miehenä tietää, että mikä kanta on ammatillisella työväenliikkeellä tässä maassa. Se on tinkimättömän luokka-

taistelun kanta ja näin ollen sen mukaan ammatillinen valistustyökin järjestäytyy. Se järjestyy Ammattijärjestön ja liittojen edustajakokousten päätösten mukaisesti. Joukkojen mieliala näkyy joukkopäätöksissä ja päätöksiä vastaan, vatkuttelemineen on joukkotoiminnan vastustamista.

E. Härmä: Ammattijärjestön valistustyön lakkauttamista tarkoittavat ehdotukset ovat syntyneet ainoastaan puoluepoliittisissa tarkoituksissa vissien poliittisten mielipiteitten edistämiseksi, sillä min-käänlaista todellisuuspohjaa niille ei ole. Ja jos suostuttaisiin näihin ehdotuksiin, tietäisi se taantumusta ammatillisessa liikkeessä; se tietäisi myös sitä, että visseillä aloilla ammatillinen valistustyö kokonaan lakkaisi. Minä olen Muurarien liiton, siis pienen liiton edustaja. Pienissä liitoissa ei voi liiton sihteeri tehdä valistustyötä. Maaseudulla on pieniä osastoja, joissa on 6—7 jäsentä ja niihin osastoihin ei ole mahdollisuksiakaan kovin paljoa jäseniä saada, koska koko paikkakunnalla vissien ammattien työläisiä ei joukottain ole. Ajatelkaa, että joku liiton sihteeri menee sinne ja alkaa pitämään ammatillista valistuspuhetta ja liiton jäsenistä voi 80—90 prosenttia tulla kokoukseen, se merkitsee sitä, että voi tulla 5 tai 6 henkilöä. Jokainen, joka on puhujana esiintynyt hän tietää, että sellaisessa tilaisuudessa ei "henki tule päälle", vaikka olisi parempikin agitaattori pelissä. Niiden 6—7, ehkä 4—5, miehen kanssa liiton toimitsija voi keskustella mutta ei niille voi pitää puhetta. Liiton toimitsijan käynti osastojen jäsenien puheilla on siis enemmän teknillistä laatua ja sellaista tietenkin useasti tapahtuu, joko työriitojen sattuessa tai muulloin.

Ja vielä toinen seikka: Pienten liittojen, joissa on tuhat tai vähemmän jäseniä, toimitsijat eivät voi kovinkaan usein matkoja tehdä eivätkä pienet liitot voi kustantaa erikoista järjestäjää, eikä siitä olisi hyötyäkään. Puolenkymmenen ammattityöläisen agiteeraaminen ei lyö leiville. Nämä esimerkit osoittavat, että puhe ammattiliittojen itsensä suorittamasta valistustyöstä on selvästi pötyä, jonka esittämisessä ammatillisen valistustyön tarpeellisuutta ei ole ensinkään otettu huomioon.

Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus, johon sisältyy, että Ammattijärjestö suorittaa valistustyön ja liitot sikäli kuin niiden voimat ja varallisuus edellyttävät, on minun mielestäni ainoa oikea ratkaisu ammatillisen valistustyön hoitamisessa, jos kerran 'amatillista valistustyötä tahdotaan harjoittaa ja tuskinpa kukaan tässä edustajakokouksessa siinä suhteessa tahtonee asettua kielteiselle kannalle.

Hilda Hannunen: Pyysin eilen puheenvuoron sen lausunnon johdosta, jonka täällä esitti Kutomatyöntekijäin liiton edustaja Iida Heinänenpä jossa lausunnossa ilmeni, että Ammattijärjestön puheenjohtaja Matti Väisänen olisi alkusyynä Kutomatyöntekijäin liiton tekemään ehdotukseen. Niin ei kuitenkaan ole asianlaita kuten tällä jo sen jälkeen lausuttiin, joten siihen puoleen en pitemmältä koske.

Kuitenkin, Kutomatyötekijäin liiton, kokouksessa mukana olleena, jonka kokouksen päätöksen perusteella tämä Kutomatyöiitekijäin ehdotus on syntynyt, katson velvollisuudekseni yhtenä Kutomatyöväen edustajana huomauttaa, että kaikki kutomatyöläiset eivät suinkaan ole tämän takana.

Kutomatyötekijäin liiton edustajakokouksessa arvosteltaessa Ammattijärjestön valistustyötä, jota silloin tehtiin todellakin kutomatyöläisten hyväksi, ei tuotu esiin minkäänlaista moitetta. Päinvastoin kaikilta tahoilta annettiin täysi tunnustus sille työlle, jota Laura Numminen kutomatyöläisten keskuudessa teki. Yksin siitä oli puhe, että valistustyö tulee liitolle niin kalliiksi, etteivät kutomatyöläiset pienillä palkoillaan voisi suorittaa valistusveroa. Tämä verokysymys on nyt sellainen, että sitä voidaan käyttää hyväksi kun sitä oikealla tavalla käytetään. Kutomatyöläiset ovat tulleet havaitsemaan, että Ammattijärjestön taholta harjoitettu valistustyö on ollut paljon tehokkaampaa ja tulee epäilemättä myöskin paljon halvemmaksi kuin liiton taholta harjoitettu valistustyö. Minä olen usealla paikkakunnalla kutomatyöläisten keskuudessa tehnyt sen havainnon, että kutomatyöläinen Ammattijärjestön luennoitsijana oli saanut paljon aikaan järjestövalistuksen hyväksi. Esim. järjestettiin lyhyemmän ajan kuluessa useita tilaisuuksia kutomatyöläisiä varten¹ ja samoin muillakin paikkakunnilla. Sen jälkeen kuin Kutomatyöväen liitto on ottanut oman järjestäjänsä, on tulos ollut paljon huonompaa.

Mitä tulee kustannuksiin, niin kutomatyöläiset joutuvat maksamaan tällaisesta valistustyöstä paljon enemmän kuin mitä Ammattijärjestölle ovat maksaneet. Kutomateollisuustyöväen liiton järjestämä agitafsiointi ei siis ole joukkoja koonnut vaan päinvastoin on se pyrkinyt hajoittamaan.

Minä rohkenen asettua sille kannalle, että Ammattijärjestö edelleen hoitaa valistustyötä samalla tavalla kuin tähänkin asti on sen tehnyt. Olen myös vakuutettu, että jos sitä tehdään samassa määrässä kuin ennenkin kutomatyöläisten keskuudessa, ovat kutomatyöläisten suuret joukot siihen tyytyväisiä. On tietenkin selvää, ettei milloinkaan voida tehdä sellaista työtä, joka jokaista yksilöä tyydyttäisi, mutta joukkomielialahan tässä on kyseessä.

Oiettiin kahviloma.

Kahviloman jälkeen, klo 11 ap., johti puhetta Hj. Längström.

I. Vuoren ehdotuksesta puheenvuorot rajoitettiin.

A. Valkama: Mainitsin eilisessä puheenvuorossani, että Ammattijärjestön valistustyötä olisi harjoitettava siten, että koetettaisiin välttää kehumasta kumpaakaan poliittista puoluetta ja rajoituttaisiin puhumaan ammatillisista asioista. Koska Niemelä vaati todistusta siitä, onko näin tapahtunut niin sen johdosta pyysin puheenvuoroa.

Saan nyt tässä mainita, että Ammattijärjestön luennoitsija, tov. Räsänen, ollessaan Nokialla ammattiyhdistysliikettä selostamassa,

m.m. lausui, että nykyinen sosialidemokraattisen liikkeen johto tässä maassa ei vastaa työväen luokkataistelukantaa (kokouksesta: oikein) eikä sellaisenaan tule vastaamaan sitä. Minä olen kuitenkin omaksunut sen kannan, että ammattiyhdistysliikkeessä ei olisi tällä kertaa agiteerattava kumpaakaan valtiollista puoluetta, ennenkuin työväki suuntariidoista huolimatta toisensa löytää. Täällä Niemelä huomautti, tai hänen huomautuksessaan oli ainakin se henki, että tässä maassa ei ole oikeutta puhua työväenluokan nimessä muilla kuin niillä, jotka tässä kongressissa ovat enemmistönä. Mutta on kyseenalaista, onko niin asia 1 Meillä toisinkin ajattelevilla luullakseni on myöskin vielä oikeus puhua, myöskin työväenluokan taistelusta; joskin tällä kertaa olemme ammattiyhdistysliikkeessä suurena vähemmistönä.

Kun vastaista valistustyötä lähdetään harjoittamaan, olen minä edelleen sillä kannalla, että ammatillisessa liikkeessä pitäisi agitasia harjoittaa siten, etteivät suuntariidat edelleen kärjistyisi. Tähän asti sitä on kärjistetty molemmilla tahoilla, niin sosialidemokraattisten kuin kommunististenkin lehtien taholta. Sitä ei kai voida kieltää. Minusta on samantekevä, harjoittavatko ammatillista valistustyötä ammattiliitot vaiko Ammattijärjestö, kysymys on siitä, miten sitä harjoitetaan. Ja kuten sanottu, tällä kertaa minä katsoisin ammattiyhdistysliikkeelle eduksi olevan sen, että sitä koetettaisiin harjoittaa vain ammattiliikkeen merkeissä eikä koetettaisi sitä sekoittaa poliittisiin puolueisiin.

S. Mäkinen: Eilen käyttämäni lyhyen ja vaatimattoman puheenvuoron jälkeen on täällä mainittu ainakin 20 kertaa Mäkisen nimi aivan tarpeettomasti. Puheenvuorossani mainitsin, että valistustyön järjestämistä koskevassa ehdotuksessa ei puhuta mistään muusta kuin siitä, kuinka monta luennoitsijaa Ammattijärjestössä pidetään ja että valistustyön harjoittaminen jätetään edelleen Ammattijärjestölle sekä että myöskin luennoitsijoita valittaessa ei asetettaisi ehdoksi johonkin poliittiseen työväenpuolueeseen kuulumista. Nämä olivat pääasialliset kohdat, joihin minä kiinnitin valiokunnan huomiota ja perustelin ehdotustani lyhyesti sillä, että aikaisempi kokemus Ammattijärjestön valistustyön harjoittamiseen nähden osoittaa, että tämäntapainen määritelmä olisi tehtävä. On väitetty, että ammatillisessa työväenliikkeessä ilmennyt ristiriita olisi johtunut siitä, että sosialidemokraattiset lehdet ovat ryhtyneet taisteluun Ammattijärjestön johtoa vastaan. Minä en asian siihen puoleen kosketa, Mainitsen vain, ettei ole asia niin kuin sen pitäisi olla ja että myöskin poliittista uskontunnustusta on ehtona pidetty. Minä en olisi erikoisen halukas puuttamaan Bryggarin eroamisiasiaan, mutta kun te tiedätte, että Bryggari oli Ammattijärjestön, luennoitsijana ja niinikään tiedätte, että vaikkakaan Bryggaria ei suoraan erotettu, niin vaikeutamalla hänen asemaansa päästiin siihen, että hänen oli Ammattijärjestön palveluksesta erottava. Tiedätte myös, että sanomalehdet käsitelivät asiaa siten, että B. tuli erotetuksi sosialidemokraattiseen

puolueeseen kuulumisensa takia. Täällä on selitetty, että B:n siirtyminen johtui siitä, että hän oli järjestömuotokysymyksessä ryhtynyt taistelemaan hyväksytyjä päätöksiä vastaan. Minä en tiedä, miten tätä väitettä voitaisiin todistaa. Tiedän vain sen että 'B. tavallisesti luennoidessaan järjestömuotokysymyksestä totesi sen, että ihmisissä on ammattiylpeyttä eivätkä he kädenkäänteessä sellaisesta vapaudu. Ja voidaanhan todistaa, että tavattoman hitaasti viimeisen edustajakokouksen jälkeen on yhtyminen teollisuusliittopohjalla edistynyt.

Mitä tulee siihen, että Ammattijärjestön kaikki muut luennoitsijat sitä ennen ja sen jälkeen on otettu ainoastaan sosialistisen puolueen keskuudesta, niin siinä kohden — niin täällä väitetään — on pidetty silmällä ainoastaan kykeneväisyyttä. Minä ainakin, sikäli kuin voin asioita käsittää, olen tullut siihen tulokseen, ettei tämä väite ehdottomasti pidä paikkansa. Ensi kerran Ammattijärjestön luennoitsijoita valittaessa oli siellä myöskin sosialidemokraattisia hakijoita, mutta ne ehdottomasti hylättiin, paitsi Bryggaria. En tahdo sanoa sitä, että myöskin minä olin jättänyt hakemukseni, mutta voisin luetella nimeltä useampia. Kun sosialidemokraattisissa lehdissä on väitetty, että Ammattijärjestö ei ota palvelukseensa muita kuin kommunisteja, niin minä en oikein tahtonut sitä uskoa, sillä minussa on ollut se henki, että ammattiyhdistysliikettä ajetaan ammattiyhdistysliikkeenä. Mutta sitten minä jouduin tosiasian eteen. Minä esitin Ammattijärjestössä jonkunlaisessa asemassa olevalle henkilölle — nimi jääköön sanomatta — että Paperiteollisuustyöväen liiton taholta toivottaisiin paperityöläisenkin kelpaavan Ammattijärjestön luennoitsijaksi ja minulle aivan suopeasti selitettiin sellaisen toivomuksen toteutuvan. Mutta kun tuli kysymykseen, mihin puolueeseen henkilö kuuluu, niin asianomainen sanoi, ettei se oikein sovi. Tästä samasta asiasta voin esittää tuoreitakin tapauksia. Me olimme sopineet, paperiliitto ja Ammattijärjestö siitä, että Ammattijärjestön luennoitsija pidettäisiin 2 kuukautta Kymintehtaalla järjestelytoiminnassa ja Ammattijärjestön luennoitsija Huttunen tämän sopimuksen perusteella oli 1 kuukauden ajan siellä. Mutta sitten me kiinnitimme edelleen huomiota näiden' tehdastyöläisten järjestämiseen ja ajattelimme vielä toiseksi kuukaudeksi sinne miehen palkata. Ja meillä olisi ollut tilaisuus saada sinne eräs sosialidemokraattiseen puolueeseen kuuluva paperikoneenkäyttävä, sanottuun tehtävään kyvykkääksi tuntemamme henkilö, niin me ilmoitimme Ammattijärjestön sihteerille, että otettaisiin mies Kyminlaaksoon edelleen järjestelytyötä tekemään. Sihteerä vastasi, ettei Ammattijärjestöllä ole miehiä, joten tätä asiaa ei voida toistaiseksi järjestää. Minä huomautin, että meillä on eräs henkilö, joka voitaisiin ottaa, jos Ammattijärjestö siihen suostuisi sekä esitin asian kirjeellisesti toimeenpanevalle valio-kunnalle. Sain vastauksen, että koska Huttusen matka on ehditty sinne järjestää, niin ei voida tätä ehdotusta hyväksyä, vaikka heillä ei ole mitään henkilöä vastaan. Tästäkin tein sen johtopäätöksen, että puoluekanta vaikuttaa asiaan. En suinkaan tahdo parjata Am-

mattijärjestön toimikuntaa, mutta tarkoitukseni on, että koetettaisiin päästä siihen, ettei luennoitsijoita valittaessa pidettäisi silmällä yksinomaan henkilön sosialistiseen puolueeseen kuulumista. Sanoetaan, että Ammattijärjestö on luokkataistelun pohjalla. Sitähän kaikki työväen järjestöt sanovat olevansa ja koska nyt työväenluokka on, kahdessa puolueessa, niin silloin täytyy työväen ammatillisessa liikkeessä asettua suvaitsevalle kannalle.

Kaksi vuotta sitten Ammattijärjestön johdossa olevilla henkilöillä oli sellainen käsitys, että me emme ammattiyhdistysliikkeessämme tarvitse taistelukassojen avulla kohottaa työväen taloudellista asemaa. Tämä käsitys oli väärä. Sitä todistaa Ammattijärjestön johdon myöhempi menettelytapa. Muistan kun Bryggari mainitsi erässä Ammattijärjestön toimikunnan kokouksessa vuonna 1919, että nyt meidän pitäisi koettaa varustaa apukassoja taistelujen varalta, niin Niemelän Jalmari — jota silloin vaivasi vielä suurempi penikkatauti kuin nykyään — mitä ankarimmin vastusti "sellaista humpuukia"! Ja samanlaisen kannan omasi Ammattijärjestön, johdon enemmistö.

Mutta, kuten sanottu, myöhemmin on sillä taholla peräydytty eikä enää kanneta julkista kaunaa niitä työläisiä kohtaan, jotka edelleen ovat työväenjärjestöjen apukassojen kannalla. Ja minä olen tyytyväinen siihen, että tuollaisesta penikkataudista väliini erin aletaan toipua.

Täällä on sanottu, että minä muka tahtoisin poistaa Ammattijärjestön valistustyön kokonaan. En, minä sellaista ole esittänyt. Minä en ole käynyt taistelua sitä vastaan, että Ammattijärjestöltä valistustyön hoito kokonaan kiellettäisiin. Mutta minä en voi hyväksyä sitä, että Ammattijärjestön valistustyö olisi n.s. lentävää agitatsionia. Minä olen aikaisemmin ollut sillä kannalla, että Ammatti järjestön valistustyön pitäisi olla liittojen lentävän agitatsionin yläpuolella, sen pitäisi olla teoreettisesti selvittelevää ja kaikki käytännöllinen toiminta jäisi liitoille. Ja että Ammattijärjestön luennoitsijat ovat tehtävänsä pystyviä. Vuokila sanoi minun väittäneen, että Pohjolan piiri ajaa ryhmäetuja ja että se olisi lakkautettava. Tämä on väärä käsitys. Minä en ole esittänyt Pohjolan piiriä lakkautettavaksi. Mutta koska melkein kaikki osastot siellä ovat kolmiliittoon kuuluvia, olisi johdonmukaista, että tämä järjestö siirtyisi kokonaan kolmiliiton hoitoon. Sitä minä olen tarkoittanut. Vuokilakin myönsi, että siellä on, pääasiallisesti kolmiliiton osastoja.

Minä pyytäisin kiinnittää vielä huomiota siihen, että meillä ammatillisessa liikkeessä on ilmennyt paljon vallattomuutta, johon Ammattijärjestön taholta ei ole vakavasti kiinnitetty huomiota. Täällä on jo puhuttu siitä vallattomuudesta, että Ammattijärjestön edustajakokouksen päätökset sivuuttaen on perustettu Kolmiliitto. Sitäpaitsi on perustettu Satakunnan Ammatillinen piirijärjestö, joka on Ammattijärjestön ulkopuolella, mutta Ammattijärjestön taholta ei tämän suhteen ole mitään tehty. Tähän Porin ammattiosastojen kes-

kusneuvostoon kuuluu myöskin nuoriso-osastoja ja eräillä paikkakunnilla, esim. Mosabackassa ja Malmilla, ovat kaikki työväenjärjestöt kuuluneet ammatilliseen keskusneuvostoon. Samanlaisia tapauksia on sattunut muuallakin, että ammattiosastojen keskusneuvostot ovat muodostuneet kaikista paikkakunnan työväenjärjestöistä. Minun käsittääkseni Ammattijärjestön päätöksen tarkoitus on ollut, että keskusneuvostot muodostetaan ammattiosastoista. Näitä järjestöjä käytetään sitten puolueiden välisissä kiistoissa taisteluvälineinä.

Kaiken tämän huomioon ottaen ininä toivoisin, että valistustyökysymystä koskevaan päätökseen ja ponsilauselmaan valiokunta koettaisi sisällyttää yleispiirteisesti sen kannan, ettei Ammattijärjestön toimikunta ole oikeutettu yksinomaan toisesta työväenpuolueesta otamaan luennoitsijoita, vaan että kyvyt saavat, olla määräävinä.

V. Kanto: Tämä edustajakokous lienee yksimielinen siinä, että valistustyötä on tehtävä. Mutta miten valistustyötä tehdään, siitä minun nähdäkseni on tässä edustajakokouksessa samoin kuin viime edustajakokouksessakin eriäviä mielipiteitä. Ja tästä seikasta on juuri johtunut Kutomateollisuustyöväen liiton alustus, joka on alustusvihkossa sivulla 56. Täällä toveri Huttunen oikeastaan provosoi minun, käyttämään tätä puheenvuoroa. Hän selitti Kutomateollisuustyöväen liiton edustajakokouksen päätöstä siten, että se olisi keinoitekoisesti syntynyt. Näin ei ole asianlaita. Tämä kysymys on herännyt kutomatyöntekijäin keskuudessa jo ennen liittokokousta ja siis saanut alkunsa varsinaisista työläisjoukoista eikä suinkaan jonkun koplakunnan tai henkilöiden alotteesta. Minä voisin liiton toimiston asiakirjoilla todistaa, että 4 ;stä liiton suurimmasta osastosta tuli vuoden 1921 alkupuolella vaatimus, että ei makseta Ammattijärjestön valistusveroja, koska sitä valistustyötä ei tehdä ammattiyhdistysliikkeen merkeissä vaan puolumerkeissä. Ja kun nämä neljä osastoa käsittävät puolet Kutomateollisuustyöväen liiton jäsenistä, ei liiton hallinnolla ollut muuta tehtävänä kuin jättää tämä kysymys liittoäänestyksen alaiseksi. Äänestyksessä oli enemmistö liiton jäsenistä valistusveron lakkauttamisen kannalla, mutta liiton hallinto, kun se tiesi Ammattijärjestön päätöksen, tässä suhteessa, ei tahtonut tätä liittoäänestystä toteuttaa, vaan lykkäsi asian ratkaisun edustajakokoukselle. Tässä siis on noudatettu kutomatyöläisten toivomuksia eikä suinkaan minkään koplakunnan, kuten täällä on väitetty. Ammattijärjestön alustusvihkossa, sivulla 56, on liittomme edustajakokouksen, päätös. Se on liittomme edustajakokouksen yksimielinen päätös. Siellä tehtiin ehdotus, että valistusvero olisi lakkautettava heti, mutta Ammattijärjestön puheenjohtajan ja liittotoiiniikunnan välisillä neuvotteluilla saatiin tällainen kainpromissipäätös. aikaan, mm., että tehdään ehdotus Ammattijärjestön tälle edustajakokoukselle. Siis Huttusen tulkinta, että tämä päätös olisi keinoitekoisesti aikaansaatu, on väärä. Minä sanon Huttusesta, että hän on ollut tasapuolinen Ammattijärjestön valistustyön tekijä. Liittomme, osastoilta on myös tullut lausuntoja, joissa sanotaan, että jos kaikki Am-

mattijärj eston lähettämät valistustyön tekijät, olisivat sellaisia kuin toveri Huttunen, niin se valistustyö olisi hyväksyttävä.

Täällä toveri Huttunen mainitsi, että kutomatyöläiset voisivat olla tyytyväisiä kun Ammattijärjestön luennoitsijana oli yhteen aikaan varsinainen kutomatyöläinen. Ovathan he olleetkin tyytyväisiä, ainakin liittohallinnon käsityksen mukaan, sillä liittohallinto pyysi nimenomaan Ammattijärjestön toimikunnalta, että se saisi Laura Nummisen vielä kolmen kuukauden ajan pitää varsinaisissa kutomateollisuuden keskuspaikoissa, mutta Ammattijärjestön toimikunta ei tähän suostunut. Se pyysi sitä sen takia, että tämä henkilö- oli varsinainen kutomatyöläinen ja tunsii siis kutomateollisuustyöläisten oloja.

Huttunen myös mainitsi, että Kutomateollisuustyöväen liitto on tilannut ulkomailta järjestäjän, koska sille eivät kotimaiset kelvanneet. Ei ole tehty tilausta ulkomailta. Henkilö, joka meillä on järjestäjänä, on suomalainen ja työskennellyt m.m. Suomen kutomatehtaissa. Viellä vuosina 1907—08 oli hän täällä. Sen jälkeen hän on työskennellyt myöskin Euotsissa kutomatehtaissa. Maahan tuluaan hänet otettiin liiton palveukseen juuri sen perusteella, että hän on kutomateollisuuden alaa tunteva.

Minun mielestäni tässä valistustyökysymyksessä itse Ammattijärjestön johdon taholta on tehty suuri virhe. Me muistamme hyvin, että silloin kun oli päiväjärjestyksessä kansainvälinen järjestäytyminen, kun oli kysymys Amsterdamin internatsionalesta eroamisesta, Ammattijärjestön luennoitsijat kaikkialla saarnasivat joukoille, että riippumattomuus on ainoa autuus! Joukot tietysti tulivat siihen käsitykseen, että riippumattomuus on ainoa ja oikea. Tultiin riippumattomiksi, mutta senjälkeen annettiin määräys, että Moskovaan sitä täytyykin mennä, sillä se, on ainoa oikea kansainvälinen päämäärä. Ja sehän sitten äänestyksellä päätettiin. Tähän asti minä olen pitänyt kaikessa järjestötoiminnassa joukkojen äänestyksen tulosta korkeimpana lakina, Johdonmukaisuutta seuraten olisi pitänyt silloin liittyä Moskovan internatsionaleen, mutta yhä me olemme riippumattomassa asemassa. Joukkojen tahto on jäänyt narripeliksi. Täläista on juuri sen valistustyön tulos, jota Ammattijärjestö on harjoittanut. Jokainen liitto tehköön valistustyötä harkintansa mukaan, koska ei voida pitää Ammattijärjestön harjoittamaa valistustyötä puolueellisuudesta erillään.

Valitan, että Kutomateollisuustyöväen liiton yksi edustaja on tässä kysymyksessä ylittänyt valtuutensa. (Kokouksesta: Ainoa järkevä.) Voi olla järkevä, mutta hän ei edusta kutomatyöläisten kantaa, sillä minä vakuutan, että tässä kysymyksessä oli Kutomateollisuustyöväen liiton edustajakokous aivan yksimielinen. (Se on vale.) Täällä on pöytäkirja, joka sen todistaa. Jos löydätte sieltä sellaisen kohdan, että tästä on äänestetty, niin sitten on pöytäkirja, väärä. Jos edustaja on saanut toisenlaisia eväitä joltakin osastolta, niin se ei edellytä väitettä, että suurempi kutomatyöläisjoukko olisi hänen

takanaan kuin liiton edustajakokous, Tämän valistuskysymyksen onnelliseen ratkaisuun saattamiseksi ehdotan Kutomateollisuustyöväen liiton edustajakokouksen ponsia hyväksyttäväksi.

J. Karjalainen oli sitä mieltä, että Ammattijärjestön luennoitsijat, paitsi Bryggaria, ovat olleet joukkojen suosiossa, joka seikka totea, että heidän työnsä on ollut kelvollista. Niinikään puhuja mainitsi, että Vaasan kutomatyöläiset ovat olleet Ammattijärjestön huoltamaan valistustyöhön tyytyväisiä, jotenka Kannon maininta kutomatyöläisten joukkotyytymättömyydestä ei ole todenmukainen.

II j. Niemelä: Minä eilen pyysin Mäkinen Semmiltä lisätodistuksia ja nyt me olemme niitä saaneet. Tosin ne ovat niin keveitä, että todistelijat itse niitä tällä Kutomateollisuustyöväen liiton pöytäkirjalla kumoavat.

Ensin tässä Valkamalle. Hän totesi Räsänen sanoneen Nokialla, että sosialidemokraattisen puolueen johto ei ole luokkataistelun kannalla olevan työväen liikkeen johtoa. Tietenkin Räsänen luokkataistelun miehenä on niin sanonut ja oikein hän on siinä sanonutkin. Valkaman mielestä Niemelä on täällä eilen sanonut, etteivät saa luokkataistelusta puhua ne, jotka täällä vastustavat enemmistöä. Eihän Niemelä niin sanonut. Hän saiioi, ettei saisi käyttää sellaista agitatsioonia, jolla heitetään lokaryöppy ammattiyhdistysliikettä vastaan. Sellaista agitatsiooniahaai on juuri tehty sosialidemokraattisissa sanomalehdissä.

Mäkinen todistelut eivät olleet paljon mitään, vaikka hän eilen niin mahtavasti niitä lupaili. Mäkinen eilen kysyi, että minkätähden Ammattijärjestössä v. 1917 oli 160,000 jäsentä ja nyt on vajaa 50,000? Esimerkkinä hän sen sanoi mutta minä käsitin sen kysymykseksi. Hän tahtoi tällä osoittaa, että nykyinen Ammattijärjestön johto on puhaltanut pois Ammattijärjestöstä kokonaista 110,000 jäsentä. Tietäähän Mäkinen, että luokkasodan jälkeen Ammattijärjestössä ei ollut niin paljoa jäseniä. "Suomen Sosialidemokratissa" Svante Lehtonen kirjoitti, että vaikka ammattiyhdistysliikkeen johto oli vanhojen johtomiesten käsissä, ei jäsenmäärä aluksi noussut. Uuden johdon aikana se meni jonkun aikaa eteenpäin, mutta se oli entisen johdon ansiota. Jos jäsenmäärä olisi noussut tähän edustajakokoukseen asti, niin olisi Svante Lehtosen käsityskannan mukaan sekin ollut *entisen johdon* ansiosta, Minä voisin kiittää Ammattijärjestön johtoa siitä, että se on kyennyt näinkin huonojen konjunktuurien aikana pitämään Ammattijärjestön jäsenmäärän sellaisena kuin se nykyään on. Mutta kun ei olla itserakkaita niin ei tahdota sitä tunnustusta antaa johdolle, vaan on se annettava työläisille. Jos johto on huono, niin tietysti työläisten on se heittävä yli laidan, mutta jos se kelpaa, pysyy se paikallaan ja joukkopäätösten mukaan johtaa toimintaa,

Täällä on usein mainittu Bryggaria. Eihän B. enää kelpaa sosialidemokraateillekaan. Äskettäin Jyväskylän demokraatit heittivät hänet syrjään kaikista järjestöjensä luottamustoimista. Muuten Bryg-

garia ei erotettu Ammattijärjestön luentotyöstä. Hän itse ilmoitti eroavansa Ammattijärjestön palveluksesta, koska hänellä on paikka Jyväskylässä. Ammattijärjestö otti ilmoituksen vastaan ja antoi hänelle kuukauden kesäloman palkalla. Minun käsitykseni mukaan Bryggari olisi vieläkin Ammattijärjestön palveluksessa, ellei hän itse olisi lähtenyt. Siis väitteet Bryggarin erottamisesta muka hänen puoluekantansa takia ovat pötyä.

Sitten se Mäkinen juttu Huttusesta ja eräästä toisesta henkilöstä Kyminlaaksossa. Mäkinen sanoi, että Paperiliitto esitti toisen henkilön, jota Ammattijärjestön toimikunta ei ottanut tilapäisesti Kyminlaaksoon ja Mäkinen merkitsi tämän ehdottomaksi puolueellisuudeksi. Olisi perin noloa ottaa kuukaudeksi joku henkilö toimeen, koska yleensä valistustyövoimaa ei voida lisätä. Sitäpaitsi Kuusankosken paperityöläiset pyysivät luokseen Huttusta; he eivät odottaneet sinne tilapäistä henkilöä. Siis Ammattijärjestön toimikunta menetteli niin kuin työläiset Kuusankoskella toivoivat.

Mäkinen sanoi, että v. 1919 oltiin niin penikkatautia sairastavia, että tahdottiin apukassat heittää syrjään. Hän mainitsi erityisesti Niemelää penikkatautisena. Mutta mistä Mäkinen tietää minun v. 1919 penikkatautia poteneen? Hän ei tietänyt, olinko minä v. 1919 maailmassakaan, sillä ei hän minua tuntenut. Minä olen aina ollut työväen omien taistelukassojen kannalla; sellaista penikkatautia minä olen sairastanut — silloinkin kun Mäkinen ei minua tuntenut.

Sitten Mäkinen sanoi, että Pohjolan Ammatillisen piirijärjestön kustannukset olisi saatava kolmiliiton suoritettavaksi. Perin veikeä esitys! Pohjolan Ammatillisen piirin hoito pitäisi jättää yhden liiton luostaan samaan aikaan kuin paperiliitolle kustannetaan pitkiksi ajoiksi mies Kuusankoskelle y.m. luennoimaan. Tiedämme, että pohjolassa on paljon muitakin eikä vain kolmiliittoon lukeutuvia työläisiä. Siis Ammattijärjestön edustus on siellä välttämätöntä.

On myöskin sanottu, että Kolmiliiton muodostaminen oli vallattomuutta. Kolmiliiton muodostamisessa ei ollut mitään vallattomuutta. Liitto muodostui kolmesta järjestöstä joukkopäätösten nojalla. Tyhmää olisi ollut sellaisen keskittymisen estäminen.

Mäkinen sanoi vielä, että Ammattijärjestö ei ole vastustanut eikä tehnyt mitään poliittisten järjestöjen ottamisessa ammatillisiin keskusneuvostoihin. Mikäli Ammattijärjestö on tästä tietänyt, on se sellaisia yhtymisiä estänyt. Mutta Mäkinen ei milloinkaan Ammattijärjestön toimikunnassa esitä mitään tällaista ja siksi Mäkinen on tässä kanssarikollinen.

Kanto moitti Ammattijärjestön toimikuntaa siitä, ettei se ole äänestykselle antanut sitä arvoa, että olisi liittänyt Ammattijärjestön Punaiseen Ammatti-Internationaleen. Kyllä kai Kanto vastustaa sellaista liittymispäätöstä? Kutomatyöntekijäin liiton edustajakouksen päätöksessä sanotaan näin; 'liittokokous päättää lausua sen vaatimuksen, että Ammattijärjestö toistaiseksi internatsionaali-kysymykseen nähden jäisi riippumattomaan asemaan kunnes suuntakysy-

mykset työläisten keskuudessa selvenevät". Ja kun Ammattijärjestön johtokin on esittänyt, että jäädään riippumattomaan asemaan, niin Kanto syyttää sitäkin! Onko tämä johdonmukaista?

Kanto mainitsi, että valistustyön suhteen ovat he tehneet yksimielisen päätöksen edustajakokouksessa. Asianlaita oli niin, että kun liittohallinto esitti Kutomatyöntekijäin liiton edustajakokouksessa, että erottaisiin Ammattijärjestön valistustyön yhteydestä, niin nousi ankara myrsky vastaan. Ammattijärjestön puheenjohtaja lausui silloin toivomuksensa, että edustajakokous ei asettuisi Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöksiä vastustamaan, eikä siis niin ikävää päätöstä tekisi. Sen sijaan tämä edustajakokous voi esittää Ammattijärjestön tulevalle edustajakokoukselle ehdotuksen, että valistustyö Ammattijärjestön yhteydestä eroitetaan. Sehän oli aivan johdonmukainen esitys koska Väisänen toivoi, että edustajakokouksessa olisi niin paljon järkeä, ettei se suoraan menisi Ammattijärjestön edustajakokouksen yksimielistä päätöstä rikkomaan. Ja hän saikin sen aikaan. Näin ollen ne, jotka hyväksyivät Ammattijärjestön valistustyön, yhtyivät siihen, että tehdään ehdotus Ammattijärjestön edustajakokoukselle. Ei se merkinnyt sitä, että erotaan yhteisestä valistustyöstä. Eikä Kanto voi väittää, etteikö siellä ollut kolmannes niitä, jotka hyväksyivät Ammattijärjestön valistustyön. Minä voin todeta tämän sillä, että Kanto valittiin liiton luottamusmieheksi % äänillä, jota vastoin Kulo, vaikka hän oli siihen aikaan sosialistisen työväenpuolueeni puoluesihteerin, jota seikkaa käytettiin valttina liiantavastaan, sai % äänistä ja vielä avonaisessa nimihuutoäänestyksessä. Kanto ei siis ole yksimielisesti valittu liiton luottamusmieheksi. Tämä todistaa myös sen, ettei valistuskysymyksessäkään ollut sellainen yksimielisyys kuin mitä täällä pöytäkirjasta voi nähdä. Neuvotteluissa valistuskysymyksestä esitettiin, näitä mielipiteitä, mutta niitä ei ole pöytäkirjaan otettu. Tämä pöytäkirja on tehty siinä hengessä, että vastustavia puheenvuoroja tähän ei ole merkitty, mutta minä olen seurannut kokouksen kulkua.

Kanto vielä mainitsi, että hän pyysi 3 kuukauden ajaksi Laura Nummista järjestäjäksi Kutomatyöläisten keskuuteen mutta Ammattijärjestön johto ei siihen vastannut. Kyllä Laura Numminen on kulkenut kutomatyöntekijäin alueilla järjestelymatkalla ja kyllä Kutomatyöntekijäin liitto voi pitää hyvänä Laura Nummisen työtä siinä, että liiton jäsenmäärä on sentään pysynyt sellaisena kuin se nyt on.

Antti Räsänen: Minä, luvallanne sanoen, olen kaikkein vanhin ammattiyhdistysliikkeen kauppamatkustajista ja matkustellessani hyvin paljon ja ollessani neuvotteluissa työläisten kanssa eri paikkakunnilla, olen niin paljon puhunut *hyvää, ja pätevää*, jotenka minun ei tarvitse enää tässä puhua. Mutta kun me veli Valkaman kanssa sovimme, että me molemmat puhumme tänään niin sanottakoon, mistä me olemme sopineet. Kun me veli Valkaman kanssa olemme olleet ammatillisissa järjestöissä jo kauan mukana ja aikaisemmin neuvo-

telieet näistä asioista, niin me olemme olleet sangen yksimielisiä siitä, että meidän pitää saada työläiset ammatillisesti järjestymään joka alalla. Ja minä tiedän, että Valkama on edelleen, yhtä harras näissä asioissa, kenties hartaampi kuin minä. Sentähden minä pyytäisin täällä saada huomauttaa, eräästä seikasta, johon Valkama antoi aiheen. Ammattijärjestön kauppamatkustajana ollessani olen joutunut pitämään Nokialla neljä esitelmää. Ensimmäisessä tilaisuudessa oli Valkamakin mukana. Ensimmäisessä tilaisuudessa oli vain 30 kuulijaa, toisessa 50, kolmannessa oli toistasataa ja neljännessä puoliväliin kolmattasataa! Tämä siis osoittaa, ettei ole *sana* turhaan mennyt, vaan että minä olen nokialaisille puhunut sydämeen käyvästi. Ja minä olen jotenkin vakuutettu, että jos joudun taas menemään Nokialle, niin on siellä kuulijoita entistään enemmän. Että olen Nokialla sanonut, tupakkakeskustelussa, ettei sosialidemokraattisen puolueen johto ole työväenliikkeen johtoa, olen sen sanonut vilpittömästi ja tulen edelleenkin niin sanomaan, niin kauan kuin sosialidemokraattinen puoluejohto on nykyisellään.

Minä olen myös sanonut — lienen sanonut Nokiallakin — että sosialidemokraattiset työläiset ovat proletaareja, kuten kommunisteikikin nimitetyt. Heillä on sama päämäärä kuin "kommunisteilla", nimittäin, että työläisten on yhdessä taisteltava porvaristoa vastaan. niin ammattiyhdistyksessä kuin puolueessakin. Tämän tapaista on ollut minun agitatsiooni.

Olen viime aikoina useasti sattunut sellaisiin paikkoihin, joissa sosialidemokraattiset johtajat ovat sulkeneet työväentalojen ovet ammattiyhdistysliikkeeltä. Mutta siellä, missä ovet ovat auki, ovat sosialidemokraattiset sekä "kommunistiset" työläiset yhdessä pyrkineet järjestäytymään. Mielenkiintoinen esimerkki on minulla äskelseltä matkaltani Jyväskylästä. Siellä ovat demokraattiset johtomiehet viime aikoina suvainneet Ammattijärjestön tarjoamaa valistusta ja niin ovat työläiset alkaneet seurata esitelmätilaisuuksia sekä lähentyä ammatillisia järjestöjä.

En tahdo tätä sanoa siksi, että henkilökohtaisesti osakkeitten arvoa kohottaisin, sillä ne ovat varsin korkealla ilmankin. Asiat kun puhuvat puolestaan. Olen vain tahtonut osoittaa, että valistustyön nojalla on Ammattijärjestön osakkeitten arvo kohonnut, koskapa viimeisinä aikoina. Ammattijärjestön jäsenluku on jälleen lisääntynyt. Omalta osaltani olen tyytyväinen siihen, että olen ollut Ammattijärjestön osakkeitten arvoa kohottamassa! — Tämä riittääköön. (Käntentaputusta.)

Puheenvuorojen loputtua lähetettiin asia valistusasiana valio-kuntaan.

Tämän jälkeen otettiin käsiteltäväksi

Ammattijärjestön lehti.

(Alustusvihon sivuilla 59—61.)

H. Joki ilmoitti asiassa yhtyvän kannattamaan Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta.

V. Halme, Rautatieläisten ammattiliiton puolesta ilmoitti niinkään yhtyvän Ammattijärjestön toimikunnan tekemää ehdotusta kannattamaan.

I. Vuori yhtyi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen.

K. Bakman yhtyi niihin perusteluihin, joita Kolmiliiton alustuksessa esitetään, mutta myöskin Ammattijärjestön toimikunnan lausunnon siihen osaan, jossa kysymys jätetään toistaiseksi avonaiseksi. Piti toimikunnan lausuntoa parempana.

Hj. Niemelä oli sitä mieltä, etteivät liittojen lehdet vastaa tarkoitustaan. Niissä olisi paljon parantamisen varaa. Kolmiliiton ryhmä on sitä mieltä, että Ammattijärjestö-lehti säilytetään edelleen, vaikka se periaatteessa on Kolmiliiton toimikunnan alustukseni kannalla-

Keskustelu asiasta päättyi tähän. Koeäänestyksessä voitti • Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus. Mietinnön antamista varten asia lähetettiin valistusasiainvaliokuntaan.

Tämän jälkeen otettiin käsiteltäväksi

Ammattijärjestön säännöt.

Kokous päätti äänestyksellä, 38 äänellä 12 ääntä vastaan, tehdä muutoksia Suomen Ammattijärjestön sääntöihin.

Tämän jälkeen alettiin sääntöehdotuksen käsittely.

K. Kankari: Käsilläolevassa sääntöehdotuksessa on hyvin vähän muutoksia voimassaoleviin sääntöihin verraten. Asiallisimmat muutokset ovat 4 pykälässä. Siinä ehdotetaan, että jäsenmaksuja vähän suurennetaan siitä, mitä ne ovat tähän asti olleet. Sen jälkeen esiintyy vähän selvennyksiä ja joitain sanamuodollisia korjauksia erinäisissä pykälissä. Yhdeksänteen pykälään on vähän lisätty ja 10 pykälän ensimmäinen ja toinen kappale on koetettu saada sellaiseen muotoon, jotta saataisiin selvennys tähänastiseen epämääräisyyteen. Minun käsitykseni mukaan tämä 10 pykälän sanamuoto ei ole kuitenkaan saanut niin selvää muotoa kuin pitäisi, niin ettei siihen jäisi erilaista tulkintamahdollisuutta. Tämä kaipaisi jonkunlaisen perustelun lausunnon, jossa selitettäisiin tätä pykälää, kun on tehty ehdotus Maatvöväen liiton avustamisesta. Samanlaisia muitakin ehdotuksia on esitetty. Koska kuitenkin 4 pykälä muuttuvista jäsenmaksuista on sellainen, että sen vuoksi asia on lähetettävä valiokuntaan ja valiokunta mielestäni ei voi sitä ilman muuta ratkaista, niin olisi niiden, jotka haluavat siihen muutosta, tehtävä ehdotuksensa. Sääntövaliokunnan olisi sitten pyydettävä raha-asianvaliokunnan lausuntoa jäsenmaksun suuruuteen nähden,

J. Kaunola ehdotti, että keskus- ja teollisuusneuvostoista pitäisi saada maininta sääntöihin.

N. Niemelä huomautti, että säännöistä olisi poistettava sellainen kohta, joka sallii erilaisten osastojen ryhmittyä liittojärjestöksi.

Otettiin päivälUsloma.

Päivällisloman jälkeen, klo 2,30, otettiin kokouksesta valokuva, ja klo 3 ryhdyttiin kokoustyöhön. Puheenjohtajana toimi Hj. *Längström*.

Toimitusvolikunnan ehdotuksesta päätti kokous lähettää poliittisille vangeille seuraavanlaisen tervehdyksen:

"Vangituille tovereille!

Me Suomen Ammattijärjestön kuudennen edustajakokouksen edustajat, lausumme täten teille, vankiloissa vaivatuille työläistoverille, yhteisen tervehdyksemme. Me emme voi teitä välittömästi auttaa vapauteen, sillä siihen ei ole meillä tällä kertaa valtaa sikäli kuin mielemmme olisi. Mutta meidän ajatuksemme — niin teidän siellä telkien takana kuin meidän täällä epävarmassa vapaudessa — on yhteistä, se on: koko maailman köyhälistön vallankumouksellista ajatusta. Tämä yhteinen ajatus meitä lohduttaa kärsimyksissä sekä terästää taistelussa yhteisen asiamme puolesta, Me emme unhoita teitä, teljetty työläistoverit! Ja me teemme työtä, köyhälistön vapauttamiseksi, sikäli kun me henkilökohtaisesti saamme vielä olla vankilan ulkopuolella,

Eläköön järjestyneen työväen yhteinen luokkataistelu!"

Tämän jälkeen jatkettiin sääntöehdotuksen käsittelyä.

Sääntöjen 1 ja 2 § hyväksyttiin sellaisenaan.

D. Karvonen ehdotti 3 § :n muutosta mutta kun sitä ei kannatettu, hyväksyttiin kolmas pykälä.

V. Immonen ehdotti 4 § :n muutokseksi, että jäsenmaksu tulisi 2 mk. koko- ja 1 mk. puolimaksavalta jäseneltä"vuosiiijännekseltä.

E. Nuru yhtyi edelliseen jäsenmaksuperusteissa.

V. Kanto ehdotti jäsenmaksun pysytettäväksi ennallaan.

Edv. Huttunen: Ensinnäkin huomautan Kannolle, että hän on ottanut aivan väärän perustan asiassa. Hän sanoi, että juuri kutomatyöläisten liitto tulisi eniten kärsimään, jos jäsenmaksut ehdotuksen mukaisiksi määrättäisiin. Kuitenkaan ei ole asia näin. Kutomatyöväen liitossa on huomattava osa puolimaksavia, jotka maksavat vähemmän ja ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksessa ehdotetaan 1: 25 p. neljännekseltä toisen luokan jäseniltä. Kun tarkastelee niitä maksuja, joita meillä tähän asti on kannettu, havaitsee laskelmat aivan toisenlaisiksi, kuin mitä Kanto esitti, Sillä tähän asti on ollut jäsenmaksu 1: 50 p. toisen luokan jäseniltä ja sen lisäksi valistuskustannusmaksua 65 penniä jokaiselta jäseneltä sekä vielä 3 markkaa joka liitolta ja tämä tekee keskimäärin 1:33 p. jäsentä kohti. Ja kun nyt ammattijärjestö ehdottaa 1: 25 penniä, niin tämä ei suinkaan merkitse maksujen korotusta vaan päinvastoin alennusta, koska valistuskustannusmaksua. ei enää kanneta. Valmisteluvaliokunta asiaa käsiteltyään on päättänyt 'ehdottaa kokoukselle valistuskysymyksen yhteydessä, että vakituisen jäsenmaksun yhteydessä kannet-

täisiin myöskin valistuskustannusmaksu, jotenka maksut toisen luokan jäsenille eivät tulisi koroitetuiksi, vaan päinvastoin alenisivat. Sensijaan, ensimmäisen luokan jäsenien jäsenmaksut jonkun verran kohoaisivat. Ensimmäisen luokan jäsenet ovat aikaisemmin maksaneet 1 markan jäsentä kohti ja 75 penniä valistuskustannusmaksua sekä lisäksi 3 markkaa osastoa kohti, josta yhteensä kertyy 1:75 penniä. Nyt ehdotetaan 2:50 penniä. Siis tässä on vain 75 pennin nousu neljännesvuosittain. Ja täytynee myöntää, että tämä ei ole suuri lisäys. Kyllä meidän on käsitettävä asiat sen mukaan, millaiset työläisten muut menot ovat. Kun menot kasvavat työläisten yksityisessä elämässä, niin menot kasvavat myöskin järjestötoiminnassa. Ja tältä pohjalta nähden 75 pennin maksulisäys vuosineljännekseltä on niin pieni, ettei siitä voi meluta. Jos otettaisiin perustaksi se, että valistustyötä ei enää harjoiteta, niin kuin kutomatyöläisten ehdotus oli, niin en voi ymmärtää Nurun esitystä. Se tuntuu merkilliseltä sentähden, että hän kuitenkin kannattaa valistustyön jatkamista. Näin ollen minä olisin halukas tekemään tähän lisäyksen, mutta koska näyttää jo tällainenkin pieni korotus täällä saavan vastustusta, niin minä yhdyin kannattamaan toimikunnan ehdotusta.

H. Moisio: Tällainen ruikutus jäsenmaksujen suuruudesta ei ole suurikaan uutta. Jokaisessa edustajakokouksessa se on esiintynyt, Mutta kun; tulee kysymys siitä, mitä näillä rahoilla tehdään, niin silloin täällä tulee satamalla vaatimuksia esille, että tähän ja siihen tarkoitukseen, niin ja niin monta tuhatta, toiseen ja taas toiseen niin monta tuhatta. Ja kun vaatimukset tulevat aina varmoina sekä jatkuvasti esille, vaikuttavat ne ehdottomasti menojen kohoamiseen. Näin ollen jäsenmaksujen korotus ei ole vältettävissä. Sitäpaitsi minun täytyy sanoa, että se ei ole niin suuri, koska se tekee vain 31 % kaikkiaan, huomioonottaen, että erityistä valistuskustannusmaksua vastaisuudessa ei kanneta ja että tällä rahaerällä, joka näistä veroista saadaan, kustannettaisiin valistustyö vastaisuudessa. Se tekee 89,000 markkaa lisää jäsenveroina, olettaen, että jäsenmäärä pysyy ennallaan ja prosenteissa se on 31 %. Muuten tämä on kyllä väärä suhde, josta pitäisi päästä, nimittäin neljänneksittäin laskemisesta, mutta en tiedä päästäänkö siitä tällä kertaa. Tämä maksu on kyllä 2:50 penniä neljännekseltä, mutta työläiset yleensä puhuvat viikkopalkoista ja jos Laskemme tämän maksuerän neljännekseltä, niin että siitä tulee 2:50 ja puoleltatoista kuukaudelta 1:25 penniä, niin se on jo verrattain pieni erä, Jos puhuttaisiin vain viikoista, niin kukaan ei kehtaisi tinkiä, mutta kun on laskettu 13 viikkoa perättäin, on silloin saatu 2: 50 ja siitä on tullut jonkunlainen summa. Muuten tätä on vaikea päättää ennenkuin on määrätty, mitä tällä rahalla tehdään ja se pitäisi jättää avoimeksi siihen saakka, sillä luulen, että pikemmin pitäisi lisätä, kuin tinkiä tätä maksua. Ehdotan, että kysymys pantaisiin koko laajuudessaan pöydälle ja rahaasiainvaliokunta voisi tehdä tästä ehdotuksen. Mielestäni olisi pacas, että palattaisiin viikkomaksun kannalle.

Iida Heinänen huomautti, että kun työläisillä on monta muuta, viime aikoina yhä kohoavia veroja maksettavana, niin ei pitäisi järjestö j emme jäsenmaksuja korottaa.

K. Koukkula ehdotti, että asia lähetettäisiin raha-asiaain valiokuntaan.

E. Nuru selitti, että hänen yksityinen mielipiteensä ei ole jäsenmaksujen korotusta vastustava, vaan on hänellä järjestönsä evästyssiihen.

D. Karvonen ehdotti, että ryhdyttäisiin äänestämään, koska on ilmennyt vain kaksi ehdotusta.

Ehdotti puheenvuorojen rajoittamista.

// *Joki* ehdotti, että otettaisiin käytäntöön viikkomaksuperuste.

Keskustelu päättyi. Moision ehdotuksesta päätti kokous 35 äänellä 25 ääntä vastaan lähettää neljännen pykälän jäsenmaksuja koskevan kohdan raha-asiaain valiokuntaan.

Viides pykälä hyväksyttiin keskustelutta.

Kuudes pykälä.

D. Karvonen: Minä tekisin yksityisesti tähän 6 § :n 1 kohtaan sellaisen muutosehdotuksen, että edustajakokous pidettäisiin joka viides vuosi ja perustelen: ehdotusta sillä, että tällainen kokous tulee vuosittain maksamaan 30,000 markkaa. Siis tämä on työväen varojen liiallista tuhlausta. Kun sitäpaitsi ammattijärjestön toimeenpanevälle valiokunnalle jää oikeus kutsua kokoon edustajakokous aikaisemminkin, jos syytä ilmaantuu ja vielä lisäksi kun liitoille jää kokoonkutsumisoikeus, jos % liiton jäsenistä sitä vaatii, niin minun nähdäkseni ei ole mitään syytä niin usein pitää edustajakokousta.

K. Pukki ehdotti, että Ammattijärjestön edustajakokouksen kulut perittäisiin liitoilta liittojen jäsenlunvun mukaan.

K. Bakman: Tämänkin kohta säännöissä koskettelee rahakukkaroa ja jälleen kysymme, että mistä saamme ne suuret rahat? Ensimmäisen kohdan tahtoisin muutettavaksi Karvosen ehdotuksen mukaiseksi, ja nyt olisi kutomatyöläisillä tilaisuus kannattaa sitä, sillä siellähän on kuulemma rahapussi pikkuinen. Koska edustajakokous voidaan kutsua kokoon, milloin tammikuu vaatii, niin voidaanhan päättää, että vakinaisesti se tapahtuu joka viides vuosi. Matkakuluja ilmaantuu vähän väliä: milloin tulee piirikokous, milloin joku muu ja aina on lähetettävä järjestöistämme edustajat ja aina ne edustukset vaativat kustannuksia. Tähän 7 kohtaan minulla ei olekaan mitään sanomista, paitsi mitä edellinen puhuja jo huomautti.

A. Tolonen yhtyi siihen ehdotukseen, että Ammattijärjestön edustajakokouksen kulut jäsenlunvun mukaan liitoilta perittäisiin.

Hannes Räsänen: Kajoan vain lyhyesti Karvosen tekemään ehdotukseen, että edustajakokousten väliaika jatkettaisiin 5 vuodeksi. Minusta tuntuu omituiselta, että nykyaikana tehdään tuollainen ehdotus. Ei ole ollenkaan sopivaa, että ryhdyttäisiin jatkamaan edustajakokousten väliaikaa. Päinvastoin lieene yleisempi sellainen

mielipide, että voitaisiin lyhentää edustajakokousten väliaikoja, sillä sehän olisi parempi järjestötoiminnallemme mitä pikemmin voitaisiin kokoontua tarkistamaan tehtyä työtä ja suunnittelemaan ajan vaatimia menettelytapoja vastaista toimintaa varten. Jo tämä viimeksikulunut aika, mikä on ollut ammattijärjestön edustajakokouksen, välillä, osoittaa sen, että tämäkin kokous nyt 3 vuoden kuluttua oli hyvinkin tarpeellinen. Näin ollen ei olisi pyrittävä jatkamaan tätä väliaikaa ja asetunkin tässä Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen kannalle, nimittäin, että ainakin joka kolmas vuosi kokoonnutaan.

J. Kärkkäinen yhtyi kannattamaan Karvosen ehdotusta.

N. Niemelä yhtyi niinikään Karvosen ehdotukseen. Puhujan mielestä voidaan tarpeen vaatiessa edustajakokous pitää aikaisemminkin, vaikkakin »säännöissä määrätään 5 vuoden väliaika.

S. Mäkinen kannatti Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta.

J. Tunturi yhtyi Karvosen ehdotukseen.

E. Nuru yhtyi niinikään Karvosen ehdotukseen.

V. Vuorio: Kyllä minun mielestäni Ammattijärjestö saisi ainakin joka kolmas vuosi kokoontua varsinaiseen edustajakokoukseensa, sillä ei meillä tosiaankaan Suomessa liian paljon koko maata käsittäviä työväen kokouksia ole verrattuna siihen, mitä muissa maissa on. Niin että kyllä 5 vuoden väliaika tuntuu liian pitkältä, joten minä vastustan Karvosen tekemää muutosehdotusta. Sitten pyytäisin 7 kohtaan tehdä muutosehdotuksen. Tässä sanotaan: "Edustajakokouskulujen kokonaissumma jaetaan sillä edustajien lukumäärällä, jonka yhtyneet liitot olivat jäsenmääränsä perusteella oikeutetut lähettämään ja kukin liitto suorittaa kuluista Ammattijärjestölle niin monta edustajaa kohti tulevaa osaa, kuinka monta edustajaa sillä oli oikeus lähettää." Tämä perusta on väärä tällaisissa järjestöissä, joissa muuten kaikki maksut ja rasitukset määrätään kullekin samantavaisiksi. Tämän jakoperusteen mukaan pienet liitot joutuvat epäedulliseen asemaan, jopa niinkin paljon, että äärimmäisissä tapauksissa ne joutuvat maksamaan kymmenkertaisesti suuremman erän verrattuna suurempiin liittoihin; jos haluavat tai eivät halua lähettää edustajia, sillä maksettava on siitä määrästä, jonka he ovat oikeutetut lähettämään. Minun mielestäni pykälä olisi muutettava siten, että rasitus tulisi koskemaan jokaista järjestön jäsentä samalla tavalla, joten ehdottaisin tämän pykälän 7 kohdan muutettavaksi tällaiseksi: *Edustajakokouksen kulujen kokonaissumma jaetaan kukin liiton maksettavaksi jäsenlukunsa mukaan.* Se on mielestäni ainoa oikea perusta, millä liitoilta Voidaan periä maksuja sekä kustannuksia.

V. Halme kannatti Karvosen ehdotusta siksi, että siten tehdyllä säästöllä voidaan huomattavasti avustaa palkkataisteluja. Kokouskulujen perimisessä yhtyi puhuja Vuorion ehdotukseen.

H. Kalenius yhtyi kokouksen pitoon nähden Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen ja kulujen maksussa Vuorion ehdotukseen.

V. Tyllinen kannatti Ammattijärjestön toimikunnan tekemää ehdotusta.

E. Metsäranta osoitti muutamalla esimerkillä, että 5-vuotinen toimintakausi ei olisi nykyoloissa edullinen, vaikkakin sillä luullaan varoja säästettävän.

Sainia Kiviranta kannatti Vuorion ehdotusta kokouskulujen mak-suun näliden sekä Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta kokouk-senpitoaikaan nähden.

J. Jokela kannatti Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta kokouksenpitoaikaan nähden.

J. Kaunoin huomautti, että kun me näinkin ollen saamme istua kokouksessa vähintään 5 päivää, niin me 5 vuoden kuluttua saisimme kokousaikaa jatkaa asioitten paljouden tähden kaksin kerroin. Kan-natti Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta.

Keskustelun loputtua päätti kokous suurella äänten enemmistöllä, että Ammattijärjestön edustajakokous pidetään *kolmen vuoden kuluttua*.

Äänestyksellä, 35 äänellä 26 ääntä vastaan, päätti kokous Vuo-rion ehdotuksesta muuttaa 6 § 7 kohdan 2 kappaleen seuraavan-laiseksi: "Edustajakokouskulujen kokonaissumma jaetaan liittojen maksettavaksi suhteellisesti jäsenluvun mukaan."

Sääntöjen 7 ja 8 § hyväksyttiin keskustelutta,

J. Timonen esitti sääntöjen 9 § :n otettavaksi Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväeiliiton Kuusiluodon osaston n:o 185 ehdottaman muu-toksen, joka on alustusvilion sivuilla 73—74. Timosen ehdotusta ei kukaan kannattanut.

E. Nuru ehdotti 9 § :n 1 kohtaan sellaista muutosta, että kun liitot esittävät Ammattijärjestölle palkkataisteluun lähdön, olisi Ammatti-järjestön annettava sellaiseen vastauksensa viimeistään 4 päivän kuluessa.

V. Huuskonen kannatti Nurun ehdotusta,

Äänestyksellä, 39 äänellä 10 ääntä vastaan, päätti kokous hyväk-syä sääntöjen *yhdeksännen* pykälän muutoksitta.

Otettiin kaliviloma.

Kahviloman jälkeen, klo 4,45 ip., jatkettiin sääntöjen käsittelyä. Puheenjohtajana *IIj. Längström*.

P. Tuorilainen ehdotti 10 § :n 1 kohtaan seuraavanlaisen muu-toksen: "Ammattijärjestö avustaa alaisensa liiton jäseniä, näiden joutuessa työnsulkuun tai puolustuslakioon, joka on aiheutunut työ-ehtojen huonontamisyrityksestä, jonka asianomainen liiton toimi-kunta sekä Ammattijärjestön toimikunta ovat hyväksyneet. Samoin sellaisesta kannatuslakosta ja sulusta, joka johtuu työehtojen parai-nusvaatimuksesta, kuitenkin edellämainittujen toimikuntain erikseen tekemän päätöksen mukaan."

D. Karvonen ehdotti 10 § :n 2 kohdan muutettavaksi seuraavanlaiseksi: "Avustusta lakossa tai sulussa oleville jäsenille maksetaan yli kuusi päivää kestäneissä taisteluissa alkamispäivästä lukien. Kuu-sipäiväisiä tai sitä lyhyempiä lakkoja tai sulkuja ei avusteta."

V. Nurminen kannatti Tuorilaisen ehdotusta.

Äänestyksellä, 46 äänellä 13 ääntä vastaan, päätti kokous hyväksyä sääntöjen 10 :nnen § :n muutoksitta.

Yhdestoista eli viimeinen pykälä niinikään hyväksyttiin, joten Ammattijärjestön sääntöehdotus tuli kokonaan käsitellyksi.

Otettiin esille kysymys:

Ammatillisten ja poliittisten järjestöjen välisistä suhteista.

(Alustusvihon, sivuilla 75—80.)

E. Metsäranta: Tämä kysymys on yksi niistä kysymyksistä, joiden ratkaisuun nähden sos.-dem. puolueen johto on asettanut, erinäisiä ehtoja sekä lausunut uhkauksia. Ammattijärjestön eheyden kuulemma pitäisi riippua tämän kysymyksen ratkaisusta. Entä sitten ne asetetut ehdot? Julkisuudessa ovat ne pääasiallisesti seuraavat:

Ammatilliset järjestöt eivät saa kuulua mihinkään poliittiseen puolueeseen.

Ammatillisissa järjestöissä ei saa kantaa poliittisten puolueiden jäsenveroja.

Nämä sos.-dem. puolueen asettamat ehdot ovat ensiksikin täydellisesti lapsellisia ja toiseksi ovat ne etsimällä etsityt, jotta olisi edes jonkinlainen pohja sille hajoittavalle työlle, johon sos.-dem. johtajat ovat ryhtyneet. Näiden ehtojen yhteydessä ovat sos.-dem. sanomalehdet kuneet viittauksia siihen suuntaan, ettei Ammattijärjestön enempää kuin muidenkaan ammatillisten järjestöjen taholta saisi tehdä kehoituksia työläisten poliittisiin puolueisiin liittymiseksi. Aivan tällä tavalla porvaritkin puhuvat, kun he koettavat vaikuttaa ammattiyhdistysliikkeen puolueettomana pysyttämiseksi.

Kuten luonnollista, ammatillisesti järjestynyt työväestö ei nyt eikä koskaan tule alistumaan tällaisten ehtojen alaiseksi. Se ei voi ottaa niskoilleen sellaista häpeätä, sillä ammattiyhdistysliike *ei voi olla puolueeton*, se ei voi kääntää selkäänsä proletariaatin poliittiselle joukkopuolueelle.

Ammattijärjestön toimikunnan alustuksessa on juuri nämä kohdat otettu huomioon. Siitä kysymyksestä ei ole tahdottu tehdä mitään riitakysymystä, vaan on siinä ennemmin kuin sös.-dem. puolueen ehdot tulivat julkisuuteen, asetettu sovittelivalle kannalle. Mutta siitä huolimatta ei siinä kuitenkaan ole tahdottu jäsenistöön nähden asettua diktatuurimaiselle kannalle. Tässä on ainakin minun mielestäni menty kyllin pitkälle, jota pitemmälle ei enää voida niemiä, eikä Ammattijärjestön edustajakokouskaan voine sen pitemmälle mennä.

, V. Vuono: Tässä kysymyksessä saattaa taas tulla sentapainen hermostuttava keskustelu, kuin oli valistustyökysymyksessäkin ja minun nähdäkseni aivan suotta. Siinä suottan päiten, puhuttiin niin paljon sellaista, joka ei olisi ollut tarpeellista. Puoluejärjestöihin suhtautumisessa olisi mielestäni meneteltävä alusta alkaen varovasti niin että kaikki sellainen mikä vain voidaan pitää oikeutettuna, täällä esitetään, mutta siihen olisi myös tyydyttävä ja minun nähdäkseni tässä Ammattijärjestön toimikunnan ehdottamassa päätöslauselmassa on eräs puute. Eräs kohta on siihen, lisättävä. On, tehty useita sellaisia valituksia, että eri paikkakunnilla olisi ollut työläisiä, jotka eivät halunneet liittyä johonkin puolueeseen, mutta heitä on kuitenkin siihen pakotettu asianomaisen ammatillisen järjestön puolelta. Tällainen, olisi suorastaan kiellettävä, kun kerran järjestöihin saa kuulua puolueisiin kuulumattomia tai mihin tahansa työväen puolueeseen kuuluvia työläisiä. Minä siis ehdottaisin, että tähän Ammattijärjestön toimikunnan ehdotukseen lisättäisiin 4:s kohta. Niitä jäseniä, jotka eivät halua puolueeseen kuulua, ei saisi millään tavalla siilien pakottaa, eikä sellaisilta jäseniltä saisi periä puolueen jäsenmaksuja. Minun ymmärtääkseni tässä on jo kyllin paljon tästä asiasta sanottu. Mitä taas tulee siihen, etteivät ammatilliset järjestöt yleensä saisi kuulua puolueeseen, niin kai on miltei kaikissa maissa asianlaista siten, että ammatilliset perusjärjestöt kuuluvat poliittisiin puolueisiin. Näin on ainakin kaikissa läntisissä naapurimaissa: Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa ja niin on laita kai muissakin maissa. Englannin suuri työväenpuolue, joka muuten on kaikenlaisten järjestöjen sekamelska, on perustuksiltaan juuri ammatillisista järjestöistä kokoonpantukin. Minä siis ehdottaisin, että tähän lisättäisiin seuraavanlainen kohta:

Milloin perusjärjestöt: osastot, työhuonekunnat ja teollisuusneuvostot kuuluvat järjestönä johonkin työväen puolueeseen, ei ketään järjestön jäsentä, joka ei halua puolueeseen kuulua, ole siihen, millään tavalla pakotettava eikä sellaiselta jäseneltä ole puoluemaksuja kannettava.

TJ. Immonen: Olisi saatava aikaan oikeaan osuva päätös tässä kysymyksessä. Olemme kaikki yksimielisiä siitä, että ammatillisen liikkeen täytyy olla yhteistoiminnassa poliittisen työväenliikkeen kanssa, mutta kuinka nämä suhteet nykyoloissa paraiten järjestetään? Ennen kansalaissotaahan oli meillä ainoastaan sosialidemokraattinen puolue, jolloin ammatillisten järjestöjen suhtautuminen voitiin järjestää helposti. Nyt on muodostettu kaksi puoluetta, vasemmisto ja oikeisto, ja väittelyt näiden suli teen usein ovat muodostuneet sängen kiivaiksi. Siis ammatilliset järjestöt nykyoloissa, jos tahdotaan työväenliikkeen menestymistä pitää silmällä, eivät saa muodostua puoluejärjestöiksi. Kirjatyöntekijäin liiton eräässä osastossa on muodostettu ammatillisen osaston alaosastoksi sosialidemokraattinen puolueosasto sekä sosialistinen puolueosasto, joihin molempain puolueitten jäsenet voivat liittyä. Ja tätä menettelytapaa on suo-

siteltu tämän kokouksen hyväksyttäväksi näissä ponsissa,' Ammattijärjestön toimikunnan ponsiehdotus on siis osunut verrattain oikeaan. Ainoastaan yhden sanan minä pyytäisin saada lisätyksi. Ponsien toisen kappaleen ensimmäisen, rivin loppuun minä lisäisin: "Suomen Ammattijärjestö ja siihen kuuluvat liitot osastoineen eivät kuitenkaan kuulu mihinkään puolueeseen, mutta ovat sellaisessa yhteistoisinnassa työväen puolueiden kanssa, kuin työväenluokan ja ammattillisten järjestöjen edut sekä vallitseva tilanne välttämättä vaativat, kutakin kertaa varten tehtyjen päätösten mukaisesti." Muuten hyväksyttäisiin ensimmäinen ja kolmas ponsi sellaisinaan.

»¹. *Mäkinen:* Vuorio rinnastaa länsimaiden ammattijärjestöjen poliittiset suhteet tämän maan Ammattijärjestön ja poliittisten puolueiden välisiin suhteisiin. Onhan selvää, että sellaisessa maassa, missä teollisuustyöväen enemmistö on ammatillisesti järjestynyttä, voi määritellä nämä suhteet jo perusjärjestöistä alkaen paljon kiinteämmin kuin semmoisessa maassa, jossa ainoastaan vähäinen osa työväestöä on ammatillisesti järjestäytynyttä. Minä vain lyhyesti ehdottaisin, että Ammattijärjestön toimeenpanevan valiokunnan ehdotus sellaisenaan hyväksyttäisiin. Toimikunta on pienellä äänten enemmistöllä näistä ponsista neljännen kohdan poistanut. Tämä neljäs kohta kuuluu näin: "Ammattiosastot ja työväen järjestöt eivät saa kuluvan vuoden jälkeen kuulua mihinkään puolueeseen, elleivät kaikki asianomaisen osaston jäsenet ole liittymisestä yksimielisiä. Tässäkin tapauksessa ei päätös sido myöhemmin liittyneitä jäseniä. Puoluejärjestöjen jäsenmaksuja saa ammatillinen järjestö kuitenkin välittää jäseniltään kummallekin työväenpuolueelle, milloin asianomainen järjestö niin päättää." Minä erikoisesti mainitsisin sen seikan, että esim. Ammattijärjestön puheenjohtaja Väisänen, Kankari y.m. johdossa olevat henkilöt, puolustivat kiinteästi tämän ehdotuksen hyväksymistä. Muiden muassa Väisänen sek"ti, että on mahdotonta kuulua sellaisen osaston puolueeseen, jossa on kahden puolueen jäseniä. Ehdotan, että tämä kysymys lähetetään valiokuntaan ja että valiokunta kiinnittää huomiotansa tähän toimeenpanevan valiokunnan Ammattijärjestön toimikunnalle ehdottamaan kokonaisehdotukseen.

J. Jokela: Minä vastustan sitä ehdotusta, jonka tässä edellinen puhuja teki, nim., että osastot eivät saisi kantaa puolueen jäsenmaksuja. Voisin ehdottaa paremminkin omasta puolestani, ellei minulla olisi tiukkaa evästystä asiassa. Ammattijärjestön ponsiehdotukseen minä kuitenkin olen halukas tekemään seuraavanlaisen muutoksen: "Vallitsevani suuntariitojen tähden antaa osasto jäsenilleen vapauden itse ratkaista mihin työväen puolueeseen kukin haluaa kuulua."

D. Karvonen ehdottaa hyväksyttäväksi S. Puutyöntekijäin liiton viimeisessä edustajakokouksessa hyväksytyt ponnet. Ne ovat seuraavanlaiset :

"1) Että edustajakokous päättää asettua osastojen, teollisuusneu-

vostojen ja yksityisten jäsenten poliittisiin puolueisiin kuulumiseen nähdén vapaaehtoisuuden kannalle;

2) että järjestöt saavat jäseniään välittää poliittisiin puolueisiin, missä niin päätetään; sekä

3) että osasto tai teollisuusneuvosta on oikeutettu puolueen veron suorittamaan ainoastaan niiltä jäseniltään, jotka puolueen jäsenkirjan ottavat ja maksavat puolueveronsa liiton, teollisuusneuvoston ja osaston maksujen lisänä.

/. E. Jokinen kannatti Karvosen ehdotusta.

Hj. Niemelä: Voisimme aivan hyvin yht}-ä siihen, että neljäs kohta kuuluisi sillä tavalla kuin toveri Vuorio ehdotti. Siinä sanotaan, että jos joku järjestö on päättänyt kuulua johonkin poliittiseen työväenpuolueeseen, niin se ei millään tavalla saa pakottaa toisin ajattelevia työläisiä eikä myöskään heiltä kantaa sen puolueen veroja. Siinä on niin selvä määritelmä, ettei ole pelkoa sosialidemokraattisella työläisellä siitä, että hän väkisin pakotettaisiin sosialistiseen puolueeseen.

J. Tunturi ehdotti seuraavaa:

1) että edustajakokous päättää jäsenien puolueeseen kuulumiseen nähdén, vapaaehtoisuuden kannalle, antaen jäsenilleen vapauden valita, mihin työväen puolueeseen haluaavat kuulua;

2) että osasto ei osastona kuulu mihinkään puolueeseen, eikä myöskään osastolla ole oikeutta puolueeseen kuulumisen takia jäsentään eroittaa.

J. Kärkkäinen ja *Fanny Tuliniemi* yhtyivät Vuorion ehdotukseen.

Fiina Pietikäinen oli sitä mieltä, että osastot saisivat jäseniltään kantaa myös puolueverot.

A. Valkama yhtyi pääasiallisesti Ammattijärjestön toimikunnan tekemään ehdotukseen.

K. Rakman piti tärkeänä, että asiasta tehtäisi selvä päätös. Yhtyi Vuorion ehdotukseen.

T. Huurre ehdotti puheenvuorot rajoitettavaksi. Kokous hyväksyi ehdotuksen ja päätti puheenvuorot, rajoittaa.

J. Karjalainen kannatti Vuorion ehdotusta.

//. *Räsänen* perustellussa puheenvuorossaan ehdotti, että osastoilla olisi oikeus osastoina liittyä puolueeseen silloin kun osaston suuri enemmistö sellaista kannattaa.

Iida Heinänen piti turmiollisena, sellaista menetelmää, että osastot kuuluisivat johonkin puolueeseen. Kannatti Tunturin ehdotusta.

E. Nuru, *V. Huuskonen* ja *T. Huurre* kannattivat Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta, viimeksimainittu Vuorion lisäyksellä.

Keskustelun loputtua päätti kokous lähettää asian menettelytapavaliokuntaan.

Kolmas kokouspäivä päättyi kello 6 illalla "Työväen marssin" laululla.

Neljäs kokouspäivä

toukokuun 24 päivänä alettiin kello 9,10 aamulla. Puheenjohtajaksi ryhtyi V. Metsälä.

Nimihuudon jälkeen esitti puheenjohtaja kokoukselle toimitusvaliokunnan laatiman Suomen työväelle tarkoitetun avoimen kirjeen:

"Yhteiseen taisteluun elinehtojemme ja oikeuksiemme puolesta.

S. Ammattijärjestön avoin kirje Suomen työätekeväälle kansalle.

Toverit, kaupunkien ja maaseudun raatajat!

Me Suomen Ammattijärjestön edustajakokouksessa olevat palkkatyöväen taloudellisten taistelujärjestöjen valtuutetut katsomme välttämättömäksi kääntyä teidän puoleenne tällä vakavalla muistutuksella ja kehoituksella: *Koko työätekevän kansan elinehtoja uhkaa vaara; se voidaan torjua ainoastaan yhteisellä taistelulla.*

Katsokaahan) mimmoinen on työätekevien tila ja asema nyt meillä Suomessa, ja muualla kapitalistisessa maailmassa.

Jo parin vuoden ajan on teollisuustyöväen palkkoja Europan porvarillisissa maissa järjestelmällisesti painettu alas. Toisissa maissa on tämä alentuminen ollut monta kymmentäkin prosenttia verrattuna ennen imperialistista maailmansotaa maksettuihin palkkoihin. Tämän saman suunnan tiedämme kokemuksestamme myöskin olleen vallalla Suomessa.

Rinnan palkanalennuspuseruksen kanssa on kulkenut pyrkimys pidentää palkkatyössä olevien raatajain työpäivää kiertämällä, väärentämällä ja käytännössä kumoamalla 8-tunnin työaikalakien määräyksiä. Eikä vain tähän ole pysähtytty, vaan on selvästi annettu työväen ymmärtää, että työaika olisi oikein lainmääräyksellä pidennettävä,

Palkkain alennuksen ja pidennetyn työpäivän murhaavan vaikutuksen — s.o. riistämisen tehon — lisäämiseksi on kaikkialla, missä se suinkin on laatuun käynyt, työväen muita työehtoja kiristetty kaikin tavoin. Meillä Suomessa on siihen kamalaan tarkoitukseen käytetty tehtaitten ja työpaikkojen seinille noudatettaviksi julkipantuja työsääntöjä.

Tällä tavalla meiltä työläisiltä on osaksi ryöstetty, osaksi tahdottu ryöstää edellisten vuosien raskaitten luokkataistelu jemme saavutukset.

Siitäkin, mitä huonosti korvattuina pitkinä työpäivinä on teollisuuden ja maatalouden raatajaväelle elämänsä ylläpitämiseksi kertynyt ja siitä, minkä vuokranylkyrit ja kauppakiskurit meille ovat jättäneet, on porvarillinen valtio ja kunta vielä nylkenyt suuret erät suoranaishin ja välillisinä veroina sekä muina maksuina omistavien

luokkien hyväksi ja koko työtätekevälle kansalle vahingollisiin tarkoituksiinsa.

Kun me työläiset näin ylen vaikeina aikoina olemme nousseet esim. lakolla puolustamaan alkeellisimpia elämämme ehtoja, on meitä vastaan ja meidän oikeutettua taisteluamme murskaamaan mobilisoitu *aseistettujakin rikkurijoukkioita*, joihin on värvätty paitsi lepypymättömiä luokka vihollisiamme myöskin tietämättömiä omia luokkatovereitamme. Kapitalistit ja niiden valtiovalta ovat suorastaan järjestäneet meille Suomessa, Skandinavian maissa, Keski-, Länsi- ja Etelä-Europassa sekä Amerikassa, missä milläkin nimellä varsinaisia työläisten palkkataistelujen ammattimaisia hajoittajia, jotka iskujoukkoina syöksyvät kaikkialle, missä työväki elinehtojaan puolustaa.

Mutta vieläkin pitemmälle on työtätekevän tilan kiristämisessä menty. Porvarillisten luokkalakien avulla, mutta vielä enemmän laittomasti on kaikissa kapitalistisissa maissa työtätekevien kansalaisoikeuksia ja vapauksia *joko supistettu tai ne kokonaan ryöstetty*. Meillä Suomessa on porvaristo ja sen valkoinen valta tässä suhteessa kulkenut muitten maitten porvaristojen edeltäjänä.

Työtätekevien kokouksien rauhalliseen pittoon ei ole mitään varmuutta. Yhdistyksiemme häiritsemätön toiminta on joka hetki uhattu. Urkkijat ja ilmiantajat vaanivat joka askeleella rehellisten työmiesten ja raatajanaisten elämää ja työtä porvarillisten vallanpitäjien ja kapitalististen suurnylkyrien laskuun. Työväen joukkojärjestöjä hajoitetaan ja estetään toimimasta. Suomen luokkatietoisen työväen nuorison järjestö aivan äsken "laillisesti" hajoitettiin. S. Ammattijärjestöä vastaan on porvaristo ja sen virkavalta jo pitkän aikaa käynyt jatkuvaa ja järjestelmällistä sotaa. On kuulunut ääniä, että sekin olisi hajoitettava. Tähän ovatkin työnantajat jo tehneet aloitteen: kieltäytymällä sitä tunnustamasta ja sen edustajien kanssa neuvottelemasta. Virossa äskettäin valkoinen porvaristo hajoitti työläisurheilijain suuren järjestön. Samantapaisia kuvia kohtaamme Latviassa ja Puolassa, joitten maitten valkoisen vallan kanssa verellä tahrattu Suomen porvaristo veljeilee ja hieroo rosvoystävyyttä,

Tällä tavalla on pääoma kaikkialla, niin taloudellisesti kuin valtiollisestikin, kaikin keinoin jo pitkän aikaa hyökännyt koko työtätekevää luokkaa vastaan. Sen hyökkäys jatkuu yhä hellittämättömällä voimalla ja järjestelmällisyydellä. Hirvittävässä kamppailussa elinehtojensa ja oikeuksiensa puolesta kysyvät monet työtätekevän luokan miehet ja naiset: *Minkätähden riehuu porvaristo nyt meitä vastaan noin tuhoatuottavasti; mitä meidän on tehtävä?*

Jo ennen suurta imperialistista sotaa alkanut kapitalismin rappeutuminen kehittyi maailmansodan ja sitä seuranneen kansalaisodan kautena yhä selvemmin auttamattomalle hajoamisen asteelle. Sen ilmiöt, joita ovat m.m. tuotannon halpaantuminen menekkimahdollisuuksien supistamisen vuoksi, tuotantokoneiston ruostuminen ja seteliteollisuuden kasyaminen, ovat kaikissa kapitalistisissa maissa,

missä selvemmin, missä vähemmin, nähtävissä. Niin Suomessakin. Satunnaisista ja paikallisista teollisen tuotannon vilkastumisilmiöistä huolimatta voidaan sanoa, että kapitalistien maailmantalous ei missään määrässä ole palautunut entiselle asemalleen, vaan luisuu alas rappion viemäriä.

Tämä kapitalismin hajoaminen uhkaa kapitalistien riistovoittoa. Voittonsa vuoksi ahnehtivat kapitalistit toistensa ryöstämistä ja nielemistä, mikä merkitsee alituista uusien imperialististen sotien uhkaa. Mutta ennen kaikkea pyrkivät ne meidän työtätekevien selkänahasta kiskomaan itselleen etua. Siinä on pääoman hyökkäyksen yksi perusta.

Kun työläiset eivät tahdo vapaaehtoisesti sallia elinehtojensa huonontamista, niin pääoma laajentaa hyökkäyksensä siten, että se väkivalloin tuhoaa myöskin työväen taistelujärjestöjä tai pyrkii niitä heikentämään, estääkseen työtätekevän luokan tehokkaasti suojelemasta itseään pääoman raivoisalta puserrukselta.

Pääoman hyökkäyssota työtätekevää luokkaa vastaan on siis sen epätoivovimmaista itsepuolustusta niitä tekijöitä vastaan, jotka vastustamattomalla voimalla kuljettavat sitä lopulliseen hajoamiseen ja romahdukseen. Mutta porvaristo ei voi estää, että hajaantuminen jatkuu koko *porvarillisessa yhteiskunnassa ja sen elimistössä*. Porvaristohan ei pysty enää ohjaamaan taloudellista elämää niin, että se edes auttaisi kapitalistisen kehityksen normaalikulkua. Sen kautta rakoilevat porvarilliset puolueet ja ryhmät. Syntyy järjestöjä, jotka tavoittavat hallitusta pitääkseen sitä "järjestystä", mihin porvaristo ei enää, entiseen tapaan pysty. Siinä on lahtariterrorin ja fascistiliikkeen yksi perusjuuri. Ja kaikkialla, missä kapitalistinen talous ja sen valtiollinen kuori on pitkälle kehittyneessä hajoamiskulussa, on lascistiterrori kukoistuksessaan. Fascismi, minkä kapitalistit ovat tehneet palvelijakseen, muodostuu niin ollen itse asiassa kansallisissa ja kansainvälisissä puitteissa laillistetun kansalaissodan ilmiöksi.

Silmäys ympärille toteaa tämän.

Italiassa riehuvat nyt sosialistiluopion Mussolinin lahtarijoukot, *Baijerissa* ollaan menossa samaan. *Suomessa* on tehty jo julkisia valmistuksia italialaisen "koulun" malliin. Johdonmukaisesti uhkaavat nuo iascistiset lähtarijärjestöt työtätekevän väestön etumaisia, *taistelulialuisempia, tietoisempia voimia ja järjestöjä*. Sodan sääntöjen mukaan ne kapitalistien laskuun pyrkivät lyömään työväenluokan eturivit ja hävittämään sen etumaisimmat tukikohdat, voidakseen sitten tiukasti takoa koko työtätekevän luokan, teollisuuden ja maatalouden, kaupan ja liikenteen sekä henkisen työn raatajat nälän ja orjuuden kahleisiin.

Kapitalismi on vielä tällä hetkellä työtätekevää luokkaa vahvempi järjestöjensä ja valtavälineittensä nojalla. Sen hyökkäyssota on siis *mitä vakavin uhka koko työtätekevälle kansalle*. Se uhka häilyy yhtä hyvin maaseudun palkka työläisten ja omalla työllään elävien pienviljelijäin sekä köyhäin virkailijain kuin teollisuuden tehdasorjien päin päällä. Sen vuoksi on välttämätöntä *yhteinen työtätekevien*

puolustusrintama pääomaa vastaan. Kaikkien työtätekevien alkeellisimpien, tärkeimpien elinehtojen ja oikeuksien puolesta.

Toverit! Me Suomen työväen taloudellisten luokkataistelujärjestöjen valtuutetut olemme Ammattijärjestön edustajakokouksessa yhdessä harkinneet ja neuvotelleet siitä, miten S. Ammattijärjestö parhaiten voisi suojella ei ainoastaan ammatillisesti järjestynyttä työväkeä, vaan myöskin vaikuttaa koko työtätekevän luokan etujen turvaamiseksi. Me olemme vakavasti pyrkineet *takomaan Ammattijärjestömmä entistä lujemmaksi, ehjemmäksi* ja sen nojalla takaamaan Suomen työtätekevän luokan yhtenäiselle taistelurintamalle varman tukikohdan ja voimakkaan asean.

Ammattijärjestön edustajakokous kutsuu kaikkia ammatillisesti järjestyneitä tovereita uskollisesti ja päättäväisesti tekemään työtä tämän ammatillisen yhteisjärjestömmä sisäisen eheyden ja ulkonaisen lujituksen kasvamiseen, tämän järjestön, joka yhdistää työläisiä heidän valtiolliseen kantaansa katsomatta.

Ammattijärjestön edustajakokous kutsuu niitäkin työläistovereita, jotka eivät vielä ole yhtyneet ammatillisiin järjestöihin, liittymään riveihimme luokkaveljiensä ja luokkasiskojaensa kanssa taistelemaan elinehtojensa puolesta.

Ammattijärjestön edustajakokous vetoaa lopullisesti kaupunkien ja maaseudun koko työtätekevään ja riistettyyn väestöön, kutsuen sitä yhteiseen taistelurintamaan yhtenäistä vihollista vastaan yhteisten etujen puolesta.

Suomen työtätekevän luokan kymmenet tuhannet miehet ja naiset kävivät viime talvena Suomen valtiollisten työväenpuolueiden kutsusta yhteiseen toimintaan vankilassa kituvien luokkaveljiemme ja -siskojemme puolesta sekä porvariston harjoittamaa tullinylkemistä vastaan. Se taistelutoiminta herätti syvää innostusta, työväen laajoissa kerroksissa, mikä osoittaa, että meillä on varmat edellytykset menestykselliselle taistelulle työväen yhteisessä rintamassa. Siitä on pidettävä kiinni. Sitä on jatkettava. Sillä yhteinen työtätekevien rintama on tämän kauden historiallinen välttämättömyys. Jos tahdotaan pääoman hyökkäys torjua. Ei ole kysymys jostakin puoluekannasta luopumisesta tai jonkun määrätyn puoluekannan omaksumisesta. Ei ole kysymys puoluejärjestöjen tai muiden järjestöjen yhteen sulattamisesta. Kysymys on *yhteisestä taistelusta yhteisten vaatimusten, kalleimpien vaatimusten, kalleimpien elinehtojen, hengen ja elämän puolesta!*

Suomen Ammattijärjestön edustajakokous odottaa luottavasti, ettei yksikään työtätekevä mies tai nainen, jolle työväen asia on kallis, ettei ainoakaan järjestö, joka työtätekevistä on kokoonpanttu, ole kieltävä myötävaikutustaan työtätekevien yhteisen rintaman rakentamistyössä ja pääoman hyökkäyksen torjumisessa.

Pääoman tunnuslauseena työväkeä vastaan on nyt: *enemmän työtä, vähemmän leipää!*

Työtätekevien tunnuslauseena on: *elinehtojemme ei ole sallittava huonontua, meidän vaatimuksiarivine ja oikeuksiamme ei ole sallittava tyypistää ja ryöstää.*

Eläköön kaikkien työtätekevien yhteinen taistelurintama!"

Kokous hyväksyi keskustelutta tämän avoimen kirjeen sekä päätti, että kirje julkaistaan molempain työväenpuolueiden sanomalehdissä maanantaina ja tiistaina, toukokuun 28 ja 29 päivinä.

Toimitusvaliokunnan puolesta ilmoitti puheenjohtaja V. Metsälä kokoukselle, että kokouksen alussa tehtyä päätöstä rikkoen on "S. Sosialidemokraatti" väärin selostanut Tshekko- Slovakian edustajan toveri *Novakin* tervehdyspuhetta sekä esitti kokouksen hyväksyttäväksi "S. Sosialidemokraatille" lähetettäväksi seuraavan kirjelmän:

"Suomen Sosudidemokraalin" Toimitukselle.

Sitten kun "Suomen Sosialidemokraatin" n:ossa 116 t.k. 24 p:nä Ammattijärjestön kuudennen edustajakokouksen kolmannen kokoiispäivän selostuksessa on väaristellen sanottu, että Tshekko-Slovakian edustajan tervehdyksen jälkeen olisi kokouksen puheenjohtaja Hj. Längström esittänyt eläköön-huudon "koko maailman kommunistisen työväenliikkeen hyväksi" ja kokouksen kertoja Pekka Railo on kokoukselle nimenomaan todistanut lähettäneensä lehdille asianmukaisen kokousselostuksen, totesi kokous, että "Suomen Sosialidemokraatti" on tahallisesti puheenjohtajan lausunnon väärentänyt sekä päätti kokous yksimielisesti lausua lehden toimitukselle paheksumisensa ja vaatii lehteä oikaisemaan ylläsanotun väärennetyn selostuksensa.

*

Helsingissä, toukokuun 24 p :nä 1923.

Suomen Ammattijärjestön kuudes edustajakokous.

Tämän kokous hyväksyi yksimielisesti.

Otettiin käsiteltäväksi

Toimintavälineiden yhtäläistyttäminen.

(Alustusvihon sivuilla 80—82.)

V. Halme kannatti alustusta ponsineen.

L. Hultkonen kannatti ehdotusta seuraavanlaisella lisäyksellä: että mikäli toimintavälineet ovat mahdolliset käytännössä yhtäläistyttää, niiden mallit hyväksyy Ammattijärjestön toimikunta, liittojen toimikuntain saatua tilaisuuden antaa niistä lausuntonsa.

Hj. Niemelä piti aivan välttämättömänä toimintavälineiden yhtäläistyttämistä ja puolsi ehdotusta hyväksyttäväksi muutoksitta.

Keskustelu päättyi ja kokous hyväksyi ehdotuksen sellaisenaan.

Otettiin käsiteltäväksi

Internationalekysymys.

(Alustusvihon sivuilla 82—87.)

E. Härmä: Kansainvälinen riippumattomuus ammatillisesti järjestyneen työväen kesken ei ole sellainen tila, johon työväestö pyrkii, sillä se ei vastaa sitä voimaa, joka kansainvälisesti järjestyneellä työväellä on eikä se myöskään vastaa sitä solidaarisuutta, jota Suomenkin työväestö tuntee muiden maiden kärsivää ja taistelevaa proletariaattia kohtaan. Meidän ikävistä poliittisista puoluesuhteistamme riippuukin se, että Ammattijärjestömme on täytynyt pysytellä riippumattomana. Siihen perustuu Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuskin tälle kokoukselle, mutta koska mielestäni sen loppupponnessa on jonkun verran epäonnistunut -sanonta, niin pyytäisin ehdottaa, että niiden perustelujen lisäksi jotka täällä alustusvihkossa on esitetty, kokous hyväksyi seuraavan ponsiehdotuksen:

Edustajakokous selittää, että Ammattijärjestön toimikunta on menetellyt oikein, kun se ammatillisen liikkeen eheyttä silmälläpitäen ei tähän mennessä ole pannut täytäntöön Ammattijärjestön jäsenistön yleisäänestyksellä tehtyä, päätöstä Punaiseen Ammatti-Internationaleen liittymisestä ja päättää kokous, että Ammattijärjestön toimikunnan on näitä seikkoja silmälläpitäen tähän kysymykseen edelleen suhtauduttava.

Tällä lisäyksellä kokous päätti hyväksyä Internationale-kysymyksen.

Tuotannon kontrolli

(Alustusvihon sivuilla 88—92.)

Kokous päätti hyväksyä asiaakoskevan alustuksen ponsilleen.

Työttömyyskysymys ja apukassat

(Alustusvihon sivuilla 93—99.)

Kokous päätti hyväksyä asiaakoskevan alustuksen ponsineen.

Työläisten asunto-oikeuksien turvaaminen erinäisillä teollisuusalueilla.

(Alustusvihon sivuilla 99—102.)

Asiasta aiheutui keskustelua.

E. N uni ehdotti asiaakoskevan ponnen *kolmannen* kohdan seuraavanlaiseksi :

"3) että työriitojen sattuessa on työnantaja estettävä häätöä toimeenpanemasta ainakin 1 kuukausi myöhemmin siitä lukien kun työriita on tunnustettu kumpaiseltakin puolelta päättyneeksi."

V. Halme toivoi, että esilläolevaan kysymykseen kokous kiinnittäisi asianmukaista huomiota.

K. Rakman yhtyi *Nurun* ehdotukseen.

E. Riihimäki lausui, että valtiota pitäisi velvoittaa enemmän huolehtimaan rautateittei rakennustyöläisten asunto-olojen parantamiseksi.

Keskustelu päättyi ja kokous päätti lähettää asian menettelytapavaliokuntaan.

Työläisten kesäloma.

(Alustusvihon sivuilla 103—107.)

Asiasta aiheutui keskustelua.

D. Karvonen lausui, että rakennustyöläiset perin harvoissa tapauksissa tulevat osallisiksi Työsopimuslain edellyttämästä lomasta syystä, että harvoin rakennustyöläinen niin pitkää aikaa viiptyy saman työnteettäjän työssä. Ehdotti hyväksyttäväksi Puutyöntekijäin liiton toimikunnan laatimia ponsia. (Alustusvihon sivulla 106.)

S. Mäkinen suositteli Paperiteollisuustyöväen liiton toimikunnan laatimia ponsia. (Alustusvihon sivulla 103.)

T. Huurre ilmoitti, että metallityömiesten ryhmä on yhtynyt kannattamaan asiassa Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta.

K. Kamkari: Minulla on se käsitys, että tämä edustajakokous ei voi niin hyvää ehdotusta tehdä, että sen nojalla voitaisiin ryhtyä muuttamaan lakia. Kannatan sen vuoksi Ammattijärjestön toimikunnan lausuntoa, että tämä edustajakokous antaa Ammattijärjestön toimikunnan velvollisuudeksi tehdä ehdotuksen maan hallitukselle sellaisen lain valmistamisesta, joka takaisi työläisille vähintään 14 vuorokauden kesäloman täysin palkkaedin. Sen lisäksi tehtäköön myöskin asiasta esitys työväenpuolueiden eduskuntaryhmille, että nämä painostaisivat asiassa hallitusta sekä siinä tapauksessa, ettei hallitus suostu lakiesitystä tekemään., tekevät sen suoraan eduskunnalle.

Minun mielestäni tämä ehdotus voitaisiin tässä hyväksyä, minkä vuoksi vastustan asian valiokuntaan lähettämistä.

E. Laine ja *JV. Niemelä* yhtyivät *Kankarin* ehdotukseen.

A. Timonen ehdotti ponsilauselman lisättäväksi sellaisen kohdan että työläisellä ei olisi oikeutta myydä lomaansa rahaan. Tällaista myymistä on tapahtunut teollisuuspaikoilla liian usein ja vaikuttaa se perin turmiollisesti työaikaan ja palkkoihin.

Hj. Niemelä: Voimassaoleva Työsopimuslaki ei takaa edes vakinaisille teollisuustyöläisille lomaa, koska työnantajat voivat sanottua lakia kiertää sanomattoman paljon. Aivan viime päivinä olemme saaneet tietää, miten työnantajat ovat alkaneet kiertää lain 14 pykälän määräyksiä, päästäkseen sitä täyttämästä. Viime joulukuussa sanottiin työläiset irti eräässä tšekäläisessä teollisuuslaitoksessa ja nyt

viime päivinä sanottiin työläiset taas irti samassa tehtaassa. Työläisten irtisanominen toimitetaan, järjestelmällisesti siten, että he eivät koskaan tule 6 kuukautta olleeksi yhtäjaksoisesti ja irtisanottujen sijaan otetaan uutta työväkeä. Tällaista keinoa työnantajat käyttävät tämän lain kiertämiseksi.

Ei siis ole tyydyttävä siihen, että tämä kokous hyväksyisi jonkun pienen korjauksen lakiin, vaan on pyrittävä siihen, että edustajakokous jättää Ammattijärjestön toimikunnalle asian kehittämisen siihen suuntaan, että laki saadaan työläisiä turvaavaksi.

R. Mikkonen yhtyi Timosen esitykseen.

K. Bakman yhtyi Ammattijärjestön toimikunnan, lausuntoon.

" *N. Aronen*: Paperitollisuustyöväen liiton sekä Puutyöntekijäin liiton taholta on tehty ehdotus Työsopimuslain 14 pykälän korjaamiseksi. On tunnettu asia, että tällaisen lain muuttaminen kokonaisuudessaan vaatii verrattain suuria toimenpiteitä, joten voidaan sanoa, että kurki kuolee ennen kuin suo sulaa. Ei näillä muutosehdotuksilla ole tahdottu lähteä väittämään, etteikö laki kokonaisuudessaan olisi korjauksen tarpeessa.

Niemelä huomautti, että tämän mukaan tulisivat saamaan kesäloman vain tehdastyöläiset. Hänelle tuli pieni erehdys. Laki koskee kaikkia palkkatyöläisiä, niin maalais- kuin teollisiustyöväkeäkin.

Muuten on tahdottu puolustaa Ammattijärjestön toimikunnan lausuntoa sillä, että se muka on perinpohjaisempi kuin Puutyöntekijäin liiton toimikunnan alustus. Siinähan nimenomaan sanotaan, että olisi annettava Ammattijärjestön toimikunnan tehtäväksi ryhtyä toimenpiteisiin työsopimuslain perinpohjaiseksi uusimiseksi. Annetaan samanlainen kehoitus Ammattijärjestön toimikunnalle kuin minkä se itse ehdottaa lausunnossaan. Se, että Ammattijärjestön lausunto ei koske Puutyöntekijäin liiton ehdotusta, johtuu siitä, että Puutyöntekijäin liiton ehdotus Ammattijärjestön toimikunnalle tuli vasta sen jälkeen kuin tämä toimikunnan lausunto jo oli annettu. Mutta jos tarkkaan luette tämän ehdotuksen, niin huomaatte, että Ammattijärjestön toimikunnan lausunto on yhtä pitävä Puutyöntekijäin liiton ehdotuksen kanssa. Jos Puutyöntekijäin liiton ehdotus hyväksytään, niin ei se mitenkään johda ristiriitaan Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen kanssa. Puutyöntekijäin liiton ehdotus on yksityiskohtaisempi ja laajempi.

Yhdyn siis kannattamaan Karvosen ehdotusta, että Puutyöntekijäin liiton ehdotus hyväksyttäisiin kokouksen päätökseksi. On turhaa asiaa valiokuntaan lähettää, kun asiasta ollaan yksimielisiä.

Keskustelun loputtua päätettiin suurella äänen enemmistöllä, ettei asiaa lähetetä valiokuntaan.

Äänestämällä, 37 äänellä 25 ääntä vastaan, päätti kokous hyväksyä asiassa Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen.

Otettiin kuhviloma.

Kahviloman jälkeen klo 11 a.p. johti puhetta *Hj. Längström*.

Esitettiin Valistusvaliokunnan mietintö n:o 1

Ammattijärjestön valistustyön järjestämisestä.

Viimeisen S. Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöksen mukaisesti on valistus- ja järjestelytyö ollut keskitettynä siten, että Ammattijärjestön toimikunta on ottanut, luennoitsijat ja suorittanut valistustyöstä johtuneet kustannukset, perien ne kuitenkin liitoilta takaisin erikoisena valistusverona % valistustyöhön käytetystä määrästä. Tämän lisäksi ovat eri liitot tehneet järjestelytyötä omien järjestäjäinsä avulla.

Kuluneen 3 vuoden aikana on muutamissa järjestöissä ilmennyt tyytymättömyyttä Ammattijärjestön huoltamaan valistustyöhön. Tyytymättömyyden syitä ei kuitenkaan ole asiallisesti osoitettu. On vain ylimalkaisesti selitetty niiden olevan luennoitsijani poliittisia mielipiteitä. Tyytymättömyys ei kuitenkaan ole ollut yleistä. Päinvastoin ovat kaikkien suurempien liittojen- edustajakokoukset päättäneet, että valistustyötä on edelleen tehtävä samantapaisesti kuin tähänkin asti. Ainoastaan kustannusten suorittamisesta erikoisena valistusverona on lausuttu toivomuksia, että Ammattijärjestön vakinainen vero korostettaisiin vastaavalla määrällä ja valistusvero sellaisenaan lakkautettaisiin. Ammattijärjestön toimikunta valmistauttaessaan ehdotusta vastaisesta valistus- ja järjestelytyöstä, on ottanut huomionsa eri järjestöjen esittämät mielipiteet ja niiden perusteella ehdottanut, että valistus- ja järjestelytyötä tehtäisiin edelleen keskitetyn suunnitelman mukaan, joka ei mitenkään estä liitoja omien järjestäjäinsä avulla järjestelytyötä suorittamasta, kunhan se vain tapahtuu niiden periaatteiden mukaisesti, joita S. Ammattijärjestön edustajakokous on toimintaohjeekseen hyväksynyt. Koska Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus perustuu eri järjestöiltä saatuihin toivomuksiin ja tässäkin kokouksessa lausuttuihin mielipiteisiin, niin ehdotamme, että, edustajakokous hyväksyisi toimikunnan laatiman ehdotuksen kokonaisuudessaan, joka on alustusvihon sivulla 51.

Maataloudessa olevien työläisten järjestäytymisen tärkeydestä ei liene muuta kuin yksi mieli. Tiedämme, että maaseuduilta on kaikissa huomattavissa työtaisteluissakin kapitalistit parhaimman avun saaneet. Maatyöväen järjestäytyminen tässä maassa on erittäin heikkoa, eikä Maatyöväen liitolla vielä ole voimia järjestää toimintaansa sellaiseksi, että se edes osittainkaan vastaisi tarkoituksensa, joten sitä on toillisuustyöväen autettava.

Edelläolevan perusteella ehdotamme kokouksen päätettäväksi:

että S. Ammattijärjestö avustaa Maatyöväen liiton valistustyötä suorittamalla toistaiseksi Maatyöväen liitolle talvikuukausina, 1000 mk. kuukaudessa eli yhteensä, 7,000 mk. vuodessa.

Kun Maatyöväen liitto siinä määrin voimistuu, että se tulee toimeen Ammattijärjestön avulla, on toimikunnalla oikeus lakkauttaa mainittu avustus.

Tiedämme, että järjestäytyminen miesten keskuudessa on vielä vähäistä, mutta paljoo huomompaa se on vielä niillä teollisuusaloilla, joissa naistyöläiset ovat huomattavana tekijänä. Naisten työvoiman käyttö teollisuudessa osoittaa jatkuvaa lisääntymistä, ollen tällä kertaa jo noin 38 % koko teollisuustyöläisten lukumäärästä. Asian näin ollessa on keskusjärjestöjen kiinnitettävä entistä suurempaa huomiota tähän, joten ehdotamme kokoukselle:

että Ammattijärjestöin toimikunta nimittää ammatilisten järjestöjen asettamista ehdokkaista *kolmihenkisen* naisjaoston, jonka tehtävänä on esitellä Ammattijärjestön toimikunnalle niitä epäkohtia, joita on olemassa niillä teollisuusaloilla, joissa on suuremmassa määrässä naistyöläisiä, sekä suunnitella toimenpiteitä valistustyöksi naisten keskuudessa.

*Hilda Hannunen, Edv. Huttunen, Albin Lindegren,
Vilho Halme, K. Harju.*

Kokous hyväksyi mietinnön sellaisenaan keskustelutta.

Esitettiin Valistusvaliokunnan mietintö n:o 2

Suomen Ammattijärjestön lehdestä.

Valiokunta yhtyy S. Ammattijärjestön toimikunnan lausuntoon "Suomen Ammattijärjestö"-lehden julkaisemista koskevassa asiassa.

Valiokunnan mielestä olisi kiinnitettävä enemmän huomiota lehden levikkiin, joka nykyään on perin vähäinen. Tilastojen y.m. vuoksi on lehti tarpeellinen käsikirja erittäinkin järjestöjen toimitsijoille, samoin kuin sen pitäisi ehdottomasti olla jokaisen järjestön arkistossa.

Ehdotamme edustajakokouksen päätettäväksi:

1) että "Suomen Ammattijärjestö" julkaistaan edelleen samoin kuin tähänkin asti;

2) että perusjärjestöt velvoitetaan tilaamaan lehteä arkistoonsa ja mikäli mahdollista toimikuntainsa jäsenille sekä asettamaan keskuuteensa asiamiehiä lehden levittämiseksi.

Kokous hyväksyi mietinnön sellaisenaan keskustelutta.

Esitettiin menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 1

S. Vaatetustyöntekijäin liiton Tampereen osaston n:o 6 työnsulkuavustuksesta.

Kuultuaan S. Ammattijärjestön toimeenpanevan valiokunnan ja S. Vaatetustyöntekijäin liiton edustajain lausuntoja Tampereen vaatetustyöntekijäin sulkuvastusta koskevassa asiassa ja tutkittuaan

Ammattijärjestön ja Vaatetustyöntekijäin liiton välisen kirjeenvaihdon sekä pöytäkirjat niin tässä kuin myöskin useissa samanluontoisissa, muidenkin järjestöjen piirissä sattuneissa työselkkauksissa ja niistä johtuneista avustusanomuksista, on valiokunta tullut siihen käsitykseen, että riittäisyydet sulkuvavustusta koskeissa asioissa ovat johtuneet S. Ammattijärjestön nykyisin voimassa olevien sääntöjen 10 § :n erilaisesta tulkinnasta, koska sitä helposti voidaan tulkita molempien asiapuolten esittämällä tavalla. Mutta koska S. Ammattijärjestön toimeenpaneva valiokunta sekä toimikunta ovat useissa aikaisemmissa tapauksissa tulkinneet edellämäinnittua sääntöjen 10 § :n säädöstä siten, että asianomaisten! sulkuvavustusta hakeneiden järjestöjen joutuessa oman hyökkäysalotteensa johdosta sellaiseen taistelutilanteeseen, että siitä on työsulku ollut seurauksena, ei avustusta ole myönnetty, ja mikä sääntöjen tulkinta, katsoen siihen, että päinvastaisessa tapauksessa olisi S. Ammattijärjestön taloudellinen asema saatettu vaaranalaiseksi, valiokunnankin mielestä on oikea ja Ammattijärjestön talouteen nähden välttämätön, katsoo valiokunta, ettei Suomen Ammattijärjestön toimeenpaneva valiokunta enempää kuin toimikuntakaan ole puheenaolevassa Tampereen vaatetustyöntekijäin sulkua koskevassa tapauksessa menetellyt virheellisesti, koska se johdonmukaisesti on seurannut niitä päätöksiä, joita aikaisemminkin samanluontoisissa tapauksissa on noudatettu ja joihin asianomaiset järjestöt ovat olleet tyytyväiset. Sen vuoksi, vaikkakaan S. Vaatetustyöntekijäin liiton Tampereen os. n:o 6 -n puheenaolevaan sulkuvavustukseen ei olisikaan taloudellisesti vaikea suostua, ei valiokunta loukkaamatta toisten järjestöjen samanlaista oikeutta katso voivansa myöntyä, vaan ehdottaa S. Ammattijärjestön kuudennen edustajakokoukseni päätettäväksi:

että S. Vaatetustyöntekijäin liiton Tampereen os. n:o 6 :n sulkuvavustusta koskeva S. Ammattijärjestön toimeenpanevan valiokunnan päätös ei antaisi aihetta edustajakokouksen puolelta enempiin toimenpiteisiin.

*Ate Liesi, Lassi Jylkkonen, J. Jokela, J. Sainio,
V. Friman, J. Tunturi.*

Kokous päätti hyväksyä mietinnön.

Esitettiin menettelytapavaliokunnan mietintö n:o 2

Ammatillisten ja poliittisten järjestöjen välisistä suhteista.

Viitaten Suomen Ammattijärjestön 6:nnelle edustajakokoukselle esitetyn alustusviikkosen sivuilla 75—78 oleviin perusteluihin kyseessäolevassa asiassa, ehdottaa valiokunta S. Ammattijärjestön 6 :nnen edustajakokouksen päätettäväksi:

1) Koska Suomen Ammattijärjestö on omaksunut luokkataistelukannan, on sen taistelu siten yhteistä luokkataistelun kannalla olevan poliittisesti järjestyneen työ-

väen kanssa, vaikka, ammatillisten järjestöjen toimintatavat ovatkin eroavia poliittisten järjestöjen toimintatavoista.

2) Suomen Ammattijärjestö ja siilien kuuluvat liitot eivät kuitenkaan kuulu mihinkään puolueeseen, mutta ovat sellaisessa yhteistoiminnassa työväenpuolueiden kanssa kuin työväenluokan ja ammatillisten järjestöjen edut ja vallitseva tilanne välttämättä vaativat, kutakin kertaa varten tehtyjen päätösten mukaisesti.

3) Suomen Ammattijärjestö pitää toivottavana työläisten poliittisen järjestäytymisen ruokkataisteluperiaatteiden pohjalla, mutta vallitsevain suuntariitojen tähden, milloin perusjärjestöt (osastot, työhuonekunnat ja teollisuusneuvostot) järjestöinä kuuluvat johonkin työväen puolueeseen, ei ketään järjestön jäsentä joka ei halua puolueeseen kuulua, ole siihen pakotettava, vaan antaa jäsenilleen vapauden ratkaista mihin työväen puolueeryhmään kukin haluaa kuulua tai olla niihin kuulumatta, eikä sellaiselta jäseneltä voida periä puoluemaksuja.

Kokous päätti hyväksyä mietinnön.

Mietintöön liittyi seuraavanlainen ehdotus:

Koska en voi ylläolevan ponsiin yhtyä niin ehdotan kokoukselle hyväksyttäväksi seuraavaa:

Että edustajakokous asettuu jäsenien puolueisiin kuulumiseen nähden vapaaehtoisuuden kannalle, antaen jäsenilleen vapauden valita, mihin työväenpuolueeryhmään he haluavat kuulua;

että osastot eivät saa osastoina kuulua mihinkään puolueeseen eikä myöskään osastoilla ole oikeutta puolueeseen kuulumisen syistä jäseniään osastosta eroittaa.

J. Tunturi.

Otettiin käsiteltäväksi

Poliittisten vankien avustaminen.

(Alustusvihon sivuilla 107—110.)

Asiasta syntyi keskustelu.

E. Eronen kannatti alustusvlhossa esitettyjä ponsia,

A. Tolonen puolsi Puutyöni, liiton esittämiä, alust. vih. siv. 109 olevia asiaakoskevia ponsia,

H. Joki oli sitä mieltä, että ammatillisten järjestöjen olisi muodostettava yhteinen poliittisten vankien avustustoimikunta, joka varsinaisesti huolehtisi avustamisesta, sillä siten voisi tulla avustustoiminta tarkoitustaan vastaavaksi.

Fanni Tuliniemi ehdotti: Että poliittisten vankien avustustoiminta saataisiin tarkoitustaan, vastaavalle kannalle, velvoitetaan, Ammattijärjestön toimikunta kääntymään kullakin paikkakunnalla

toimivien työväenjärjestöjen, ammatti-, puolue-, urheilu- ja nuorisosastojen puoleen kehoittamalla näitä perustamaan, yhteisiä paikallisia avustustoimikuntia, joiden toimintaa Ammattijärjestön toimikunnan puolesta huolletaan ja valvotaan.

E. Huttunen ehdotti puheenvuorot rajoitettavaksi.

Tämän ehdotuksen kokous päätti hyväksyä.

Niinikään äänestyksellä, suurella äänten enemmistöllä, päätti kokous rajoittaa puheajan *kahden minutin* ajaksi.

D. Karvonen kannatti Puutyönt. liiton toimikunnan laatimaa ehdotusta.

K. K. unkari: Minulla on tähän asiaan nähden sellainen vakau-
mus, että kaikki ne, jotka lämpenevät vankien avustuskysymyksessä ja siinä mielessä kannattavat Puutyöntekijäinliiton ehdotusta, eivät onnistu saamaan sitä tulosta, jota toivovat. Päinvastoin vähenevät vankien avustusmäärät. Täällä mielestäni kaikkein parhaiden on onnistunut asian todellisen luonteen tuomaan esiin puheenvuorosaan *Fanny Tuliniemi*. Mehän tiedämme, että kaikki jäsenet eivät ole järjestöissä niin selvillä asemasta, että he tällaisen ylimääräisen toimenpiteen ymmärtäisivät. Sen. vuoksi paikallinen toiminta tuottaa paljon suurempia tuloksia, ehdottomasti suurempia, sillä me olemme yleensä paikallispatriotteja. Paikallista harrastusta oa aina enemmän ja tältä pohjalta on lähtenyt Ammattijärjestön toimikunnan ehdotus. Ja minä luulen, että tämä kokous tekee parhaimman palveluksen valtiollisille vangeille hyväksymällä Ammattijärjestön toimikunnan ehdotuksen. Meillä on paljon jäseniä, joilla on 1 : 50—1:80 tuntipalkkoina ja tällaisten palkkojen saajilla voi olla suuri perhe elätettävällään. Jos niille sälytetään ylimääräinen maksu, niin he kieltäytyvät maksamasta ja sellainen tuottaa haittaa järjestötoiminnalle. Mutta vapaaehtoisuuden pohjalla voidaan saada paljon parempia tuloksia niiltä, joilla ei ole suurta perhettä ja palkka vähän parempi. Mutta jos kaikille asetettaisiin sama ylimääräinen maksu, niin eivät toisetkaan suorittaisi enempää kuin sen määrän, ja se johtaisi avustusteni vähenemiseen. Suosittelisin siis Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta koska uskon, että tätä tietä saavutetaan toivottu tulos.

A. Valkama kannatti Amm.-järj. toimikunnan tekemää ehdotusta.

V. Vuorio: Suurin osa näistä poliittisista vangeista ci kuulu mihinkään määrättyyn poliittiseen puolueeseen eivätkä he ole sen toimintansa johdosta vankilaan joutuneet. Kaikki vuoden 1918 vangit, joita siellä vielä on suuri osa, ovat juuri sellaisia työväenluokan yhteisesti avustettavia, niin ammatillisen kuin poliittisen liikkeen miehiä. Minusta he ovat yhtä paljon ammatillisia kuin poliittisiakin. Esim. Matti Väisänen on joutunut poliittisen toimintansa vuoksi vankilaan. Ei häntä ole viety sinne Ammattijärjestön puheenjohtajana; häntä ei olisi viety ollenkaan, jos ei olisi voimassa tällainen! sortovalta.

Ehdottaisin, että tehtäisiin pitempi päätöslauselma, jossa viitotettaisiin niitä toimenpiteitä, millä vankien asiaa ajetaan j.a millä tavalla avustustoiminta järjestetään. Koko maata käsittävä avustustoiminta olisi järjestettävä sittenkin, vaikkapa avustus järjestettäisiin paikkakunnittain. Myöskin voitaisiin ajatella vankienpäivän viettämistä, jolloin tehtäisiin propagandaa vankien avustuksen hyväksi ja kaikin tavoin, kerättäisiin varoja. Tämä vankien keskuskomitea, jota Ammattijärjestön toimikunta ehdottaa, voisi johtaa tätä avustusta ja se pitäisi myöskin huolen siitä, että kaikella tavalla vankeja avustetaan. Se ei suinkaan estäisi sitä, että avustustoiminta paikkakunnittain järjestetään. Eikä ole riittävää, että avustettaisiin vain elintarpeilla ja tupakalla. Poliittisilla vangeilla on myöskin henkinen nälkä ja sen tyydyttämiseksi he myöskin apua tarvitsevat. Pitäisi olla keskuskomitea, joka lähettäisi kirjoja vankiloissa oleville. Tieteelliset kirjat maksavat paljon, joten omaiset eivät voi sellaisia lähettää, Samalla tämä keskuskomitea johtaisi vankienpääjärjestämistä,

Ehdottaisin, että kysymys lähetetään valiokuntaan ja että myös Puutyöntekijäin liiton ehdotus tavalla tai toisella otettaisiin huomioon.

V. Huuskonen ja T. Huurre kannattivat keskustoimikunnan asettamista vankien avustustoimintaa hoitamaan.

K. Koukkula puolsi Ammattijärjestön toimikunnan ehdotusta.

K. Rakman ehdotti ponsiin sellaista lisäystä, että avustustoimikunta velvoitetaan myös huolehtimaan vangittujen perheistä sikäli kuin siinä suhteessa tulee avustustarve kysymykseen.

Laine, Kärkkäinen, Karjalainen, Tolonen ja Härmä yhtyivät Vuorion lausuntoon.

A. Timonen puolsi Ammattijärjestön toimikunnan tekemää ehdotusta.

Keskustelun päätyttyä päätti kokous lähettää asian menettelytapavalioikuntaan.

Työväen Akatemia.

(Alustusvihon sivuilla 110—112.)

E. Metsäranta ehdotti asiassa hyväksyttäväksi Ammattijärjestön toimikunnan lausunnon.

Muita puheenvuoroja ei asiassa käytetty, joten kokous päätti hyväksyä asian edellämainitun ehdotuksen mukaan.

Urakkatyö.

(Alustusvihon sivuilla 112—114.)

E. Metsäranta perustellussa lausunnossaan ehdotti asiassa hyväksyttäväksi Ammattijärjestön toimikunnan laatiman ehdotuksen.

J. Jokela mainitsi urakkatyöilmiöistä pohjoisessa, erikoisesti lausaus-, purkaus- ja uittotöissä. Urakkatyö on siellä vaikuttanut perin turmiollisesti työpäivään ja työpalkkoihin. Toivoi, että kysymykseen keskusjärjestöjen taholta kiinnitetään erikoista huomiota.

Astan käsittelyn keskeytys.

Ruotsinmaalaisten kutsuvieraitten taholta ilmoitettiin, että he ovat lähdössä kotimatalle ja pyytävät saada lausua jäähyväisensä kokoukselle.

Tämän jälkeen lausui *Arvid TKorberg* seuraavaa:

"Kiitän kongressia meille osoitetusta ystävällisyydestä ja samalla pyydän saada lyhyesti kosketella niitä kysymyksiä, joita kongressilla on ollut ratkaistavana.

Useat niistä kysymyksistä, joita täällä on ollut esillä, ovat esiintyneet myöskin Ruotsin Ammattijärjestössä. Tärkein näistä on järjestömuotokysymys. Sen mukaan kuin tuotanto muuttuu teollisuusmuotoon, on myöskin ammatillisia liittoja ryhdyttävä järjestämään toiseen uskoon kuin mitä ne ennen ovat olleet. Ruotsissa on teollisuuksittain järjestäytyminen ollut päivänkysymyksenä ja saman yhteydessä on myös ollut kysymys liittojen lukumäärän supistamisesta. Mutta kuten sananlasku sanoo: saman pihan lapset leikkivät parhaiten yhdessä, niin tässäkin on otettava huomioon se seikka, ettei suuresti toisistaan eroavia ammattiliittoja pitäisi yhdistää, sillä siinä tapauksessa jotkut ryhmät voisivat tuntea itsensä vieraiksi siinä uudessa ympäristössä ja niissä uusissa oloissa, joihin he tällä tavoin joutuvat. On erikoisia ammattialoja, joita ei voida yhdistää huolimatta siitä, että niitä edustava teollisuus on osittain samansuuntaista. Näiden täytyy saada itsensä kehittää järjestöjensä ja vapaasti tehdä päätöksensä, sillä minkäänlainen pakkovalta ei sellaisessa suhteessa koidu hyväksi. Tämän vuoksi onkin Ruotsissa mahdollisuuden mukaan koetettu päästä siihen, että ammattiliitot kehittyisivät itsestään toivottuun suuntaan ja järjestäisivät omat asiansa niinkuin niiden olosuhteet sallivat. Tässä tarkoituksessa on Ruotsissa agitationikysymys järjestetty, mikä kysymys täälläkin on ollut esillä. Ruotsissa on ratkaisu tapahtunut niin, että kukin liitto harjoittaa agitationia omassa piirissään.

Kun täällä on myöskin ollut kysymys avustuskassojen ja rahastojen perustamisesta, tahtoi puhuja senvuoksi mainita, että hän, on havainnut sekä Ruotsissa että[^] kaikissa maissa, missä on liikkunut, ilmevä selvänä sen seikan, että sellaiset liitot ovat voimakkaammat, joilla on suuremmat rahastot. Mitä enemmän joku liitto voi avustaa jäseniään, sitä voimakkaammaksi se yleensä muodostuu, jotavastoin ne liitot, Ruotsissa ja muualla, joilla ei ole avustuskassoja, ovat aina olleet heikompia; — ja näin tulee puhujan vakaumuksen mukaan aina olemaan.

Mitä tulee kesäloimakysymykseen, joka tässäkin kokouksessa on ollut päiväjärjestyksessä, niin on Ruotsin järjestynyt työväki tässä

suhteessa kääntynyt Kansainvälisen Työtoimiston puoleen kehoituksella, että se koettaisi saada tämän kysymyksen lain kautta järjestetyksi eri maissa niin että asia saataisiin ratkaistuksi kansainvälisesti.

Vielä halusi puhuja mainita kansainvälisyyskysymyksestä ja sanoi puolestaan katsovansa, että kokous on tässä kohden — sikäli kuin hän uskoo lopullisen päätöksen syntyvän — onnistunut melko hyvin, koska toistaiseksi jäädään riippumattomaan tilanteeseen ja näin ollen vuorovaikutus tämän maan ja Ruotsin sekä muiden maiden ammattilisten järjestöjen välillä voi jatkua, Tahtoi erikoisesti tehostaa, että tämä oli kongressin taholta viisas päätös.

Tahtoi vielä omasta ja toverinsa *Lundgrenin* puolesta kiittää kongressia ja toivoi, että tämä kongressi vaikuttaisi sikäli, että Suomen järjestynyt työväki tulisi siksi voimatekijäksi, jollaiseksi työväki kaikkialla pyrkii, nimittäin, että sitä kohdellaan tasapuolisena neuvottelijana neuvospöydän ääressä.

Puhuja kiitti kokousta ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta.

Puheenjohtaja Hj. *Längström* vastasi lähteville ruotsinmaalaisille vieraille seuraavasti:

Ruotsin veljesjärjestön edustajille, tovereille *Thorbergille* ja *Lundgrenille*, saan minä tämän kokouksen osanottajain sekä Suomen ammatillisesti järjestyneiden työläisten puolesta lausua syvimmät kiitokset siitä, että olette läsnäolleen edustaneet voimakkaita järjestöjä, järjestöjä, jotka ovat meille monessa suhteessa esimerkiksi kelpaavia.

Pyydän Teitä arvoisat vieraat, viemään tämän kokouksen ja tämän maan ammatillisesti järjestyneen työväestön vilpittömät terveiset omille järjestöillenne. Tämän kokouksen ja koko Suomen ammatillisesti järjestyneen työväestön ajatus on se, että yhteistoiminta näiden veljesjärjestöjeni kesken, jotka täällä ovat edustettuina, edelleen jatkuu, jatkuu huolimatta siitä, että me mahdollisesti joissakin asioissa emme ole aivan tarkalleen yhtä mieltä. Suomen ammatillisesti, järjestynyt työväki toivoo, että se saa nähdä Teidän järjestönne täällä kongresseissamme vastakin edustettuna. Olemme vakuutettuja siitä, että se sama painajainen, *kapitalismi*-, joka koko maailmassa on meidän yhteinen vihollisemme, ajaa meitä päivä päivältä yhä lähemmäksi toisiamme. Uskomme, että niin Ruotsin kuin Suomenkin työväestö ei anna yhteistoiminnan ja veljessiteiden keskuudessaan katketa.

Vielä kerran kiitän Teitä arvoisat edustajat niistä arvokkaista tiedonannoista, joita Te olette kongressillemme antaneet ja ehdotan, että kokous kohottaisi 3-kertaisen eläköön-huudon Ruotsin työväenliikkeen menestykseksi.

Kokous yhtyi kolmikertaiseen eläköön-huutoon.

Puhe tulkittiin vieraille.

Tämän jälkeen otettiin päivällisloma.

Päivällisloman jälkeen, klo 3,5 ip. jatkettiin keskustelua urakka-työkysymyksestä. Puheenjohtajana toimi F. *Leino*.

A. Tolonen lausui, että palkkaustason alhaisena ollessa on työläisiä vetänyt puoleensa urakkatyön uurastaminen siinä määrin, että sen nojalla paljon rikotaan työaikalakia. Toivoi, että Ammattijärjestön toimikunnan ehdottaman ponnien sanamuotoa tiukennettaisiin.

K. Bakman toivoi, että ponsissa mainittaisiin erikoisesti naisten urakkatyön vastustamisesta.

Keskustelun loputtua päätti kokous hyväksyä asiassa Ammattijärjestön toimikunnan laatiman ehdotuksen.

Esitettiin raha-asiain valiokunnan mietintö n:o 1

Ammattijärjestön toimitsijain palkoista.

Raha-asiainvaliokunta ehdottaa, että Ammattijärjestön palvelukseen otettaville miespuolisille toimitsijoille maksettaisiin palkkaa 2,500 markkaa kuukaudessa, paitsi matkapuhujille, joiden samoin kuin naispuolisten toimistoapulaistenkin palkat määräisi Ammattijärjestön toimikunta.

Toimitsijain matka- ja päivärahasi ehdotetaan 30 mk. matkapäivältä.

Luennoitsijani päivärahan määrää Ammattijärjestön toimikunta.

Toimikunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 15 markka kokoukselta sekä lisäksi niille toimikunnan jäsenille, jotka valitaan ulkopuolelta Helsinkiä, matkarahaa se määrä minkä III luokan lippu rautatiellä maksaa.

Lisäksi ehdotetaan annettavaksi Ammattijärjestön toimikunnalle valtuus järjestää edellämainitut palkat sen mukaisesti kuin olosuhteet ja elintarpeiden hinnat y.m. seikat muutoksia edellyttävät.

Saima Kiviranta. V. Tammisto. U. Turunen.

J. E. Jokinen. II. Moisio.

H. Moisio: Toimikunnan tekemässä kustannuslaskelmassa on edellytetty, että toimitsijoille voitaisiin maksaa 2,576 markkaa kuukausipalkkoina ja tämäkään summa lienee tuskin liian suuri, kun vertaa, mitä samanlaisissa toimissa yleensä maksetaan. Mutta juuri sitä silmällä pitäen, että palkat ovat samanlaiset kuin aikaisemmin, on raha-asiainvaliokunta ehdottanut pysytettäväksi palkat ennallaan. Mitä ammattijärjestön toimikunnan kokouspalkkioihin tulee, niin ne ovat olleet 10 markkaa kerralta ja tähän on tehty 5 markan lisäys. Kokous useastikin kestää 6 tuntia, joten sellaisesta työstä 15 markkaa ei liene liian suuri korvaus.

V. Kanto ehdotti, että toimikunnan jäsenille kokouksiin osaaottaessa maksetaan samallinen päiväpalkka kuin mitä edustajakokouksen työssäkin maksetaan.

E. Huttunen ehdotti, että Ammattijärjestö maksaa toimikunnan jäsenille samallaisen päivärahan, minkä liitot maksavat toimitsijoilleen.

E. Mäkinen vastusti Huttusen ehdotusta, mutta ei mitään mietinnöstä poikkeavaa puolestaan ehdottanut.

H. Moisio puolusti valiokunnan mietintöä.

Keskustelu päättyi ja kokous, päätti hyväksyä valiokunnan mietinnön sellaisenaan.

Esitettiin raha-asiain valiokunnan mietintö n:o 2

Kokouksen edustajain matkakustannuksista ja päiväpalkoista.

Balia-asiainvaliokunta ehdottaa, että niille edustajille, jotka ovat Helsingin kaupungin ulkopuolelta, maksettaisiin jokaiselta kokous- ja matkapäivältä Smk. 90:— sekä, että helsinkiläisille edustajille maksettaisiin, päivärahaa. Smk. 75:— päivältä.

Edelleen ehdottaa valiokunta, että edustajakokous päättäisi rautatiematkoista maksaa ainoastaan matkalipun hinnan, kuten voimassaolevien sääntöjen 6 § :lä edellyttää, mutta ei makuupaiikkalipun hintaa..

Kokous päätti hyväksyä valiokunnan mietinnön sellaisenaan.

Esitettiin raha-asiainvaliokunnan mietintö n:o 3

Matti Väisäsen oikeusjutun avustamisesta.

Tehdyn ehdotuksen- johdosta raha-asiainvaliokunta ehdottaa, että edustajakokous päättäisi maksettavaksi Ammattijärjestön varoista ne oikeudenkäyntikulut, jotka aiheutuvat avustajan palkkaamisesta y.m. siinä jutussa, mikä nyt on vireillä Ammattijärjestön puheenjohtajaa Matti Väisästä vastaan. Ja että Ammattijärjestön toimikunnan tehtäväksi jätettäisi lähemmin huolehtia tästä johtuvista toimenpiteistä sillä nimenomaisella huomautuksella, että toimikunnan on tarkoin valvottava, etteivät kustannukset pääsisi kohoamaan suhteettoman korkeiksi.

Kokous päätti hyväksyä valiokunnan mietinnön sellaisenaan.

Ammattijärjestön puheenjohtajan vaali.

J. Jokela ehdotti edustajaryhmänsä puolesta, että Ammattijärjestön puheenjohtajaksi valittaisiin *Matti Väisänen* ja hänen toimensa hoitajaksi valittaisiin *Edv. Huttunen*.

V. Huuskonen kannatti Väisäsen valitsemista sekä ehdotti, että Väisäsen toimenhoitajan valitseminen jätettäisiin Ammattijärjestön toimikunnan huoleksi.

F. Hyrsky yhtyi Jokelan ehdotukseen.

A. Nurmi ehdotti Ammattijärjestön puheenjohtajaksi Hj. Längströmiä.

P. Tuorilainen kannatti Huuskosen ehdotusta.

J. Karjalainen kannatti Jokelan ehdotusta.

Keskustelun loputtua päätti kokous yksimielisesti valita Matti Väisäsen Ammattijärjestön puheenjohtajaksi.

Äänestyksellä 54 äänellä 12 ääntä vastaan päätti kokous valita väliaikaisen puheenjohtajan ja Väisäsen toimen hoitajan.

Yksimielisesti päätti kokous valita Ammattijärjestön väliaikaiseksi puheenjohtajaksi ja Väisäsen toimen hoitajaksi *Edv. Huttusen*.

Ammattijärjestön toimikunnan vaali.

Liittojen ehdotuksien nojalla päätti kokous yksimielisesti valita Ammattijärjestön toimikunnan, jäseniksi allanimitetyt henkilöt:

Lesiteollisuustyöväenliitosta: vakinainen Artturi Alanne, varajäsen Otto Turunen.

Tie- ja Vesirakennustyöväenliitosta: vakinainen K. P. Toppinen, varajäsen K. A. Männistö.

Puutyöntekijäinliitosta: vakinainen Nestori Aronen, varajäsen Heikki Moisio.

Sukeltajainliitosta: vakinainen Ville Suhonen.

Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväenliitosta: vakinaisia: K. Kankari, Hj. Niemelä, K. Karila, varajäsenet: E. Porsten, Fiina Pietikäinen, V. Viherkoski.

Paperiteollisuustyöväen liitosta: vakinainen S. J. Mäkinen, varajäsen Aleks Ulanen.

Jalometallityöntekijäinliitosta: vakinainen Oskari Väistö, varajäsen Vilho Lahti.

Elintarveteollisuustyöntekijäin liitosta: vakinainen V. Salomaa, varajäsen Yrjö Räsänen.

Kivityöntekijäin liitosta: vakinainen K. Mäkinen, varajäsen A. Kärkkäinen.

Kutomateollisuustyöntekijäin liitosta: vakinainen V. Kanto, varajäsen A. Vuolle.

Metalliteollisuustyöntekijäini liitosta: vakinaiset Lauri Nurmi-aho, Artturi Virta, varajäsenet Pr. Hyrsky, Pekka Salo.

Kirjatyöntekijäin liitosta: vakinainen O. A. Nyman, varajäsen Uno H. Immonen.

Muurarien-, rapparien- ja uunintekijäin liitosta: vakinainen Erkki Härmä, varajäsen Edv. Nyqvist.

Nahkateollisuustyöntekijäin liitosta: vakinainen J. Venhola, varajäsen A. Manninen.

Vaatetustyöntekijäin liitosta: vakinainen A. J. Luostarinen, varajäsen A. Terho.

Maalarintyöntekijäin liitosta: vakinainen Uno Nurminen, varajäsen Aleks Allila.

Rautatieläisten Ammattiliitosta: vakinainen E. A. Metsäranta, varajäsen T. A. Lindberg.

Ajurien liitosta: vakinainen K. M. Pukki, varajäsen J. Holopainen.

Merimiesten ja lämmittäjien Unionista: vakinainen Aug. Oksanen, varajäsen Iivari Paasonen.

SVR:n Konepajani työntekijäin liitosta: vakinainen Hj. Lehtonen, varajäsen A. Salminen.

S. Liike- ja Taloustyöiitekijäin liitosta: vakinainen Paula Saari, varajäsen Valter Laakso.

Maatyöväen liitosta: vakinainen K. J. Aalto, varajäsen, O. Rantanen.

Ruotsinkielisten työläisten edustajiksi: A. V. Välisten, vakinaisena, Valfrid Zetterblom, varajäsenenä.

Ammattijärjestön tilintarkastajain vaali.

K. Kankari: Tähän asti voimassa olleissa säännöissä on määrätty 3 vakinaista tilintarkastajaa, mutta eilen uutta sääntöehdotusta käsiteltäessä tuli sääntöihin hyväksytyksi sellainen kohta, että "edustajakokous valitsee 2 vakinaista ja 2 varatilintarkastajaa".

Kokouksen olisi nyt sääntöjen tämä kohta tarkistettava.

Kokous päätti sääntöjen 8 § :n 4 kohdan lopullisen muodon hyväksyä sellaiseksi, että edustajakokous valitsee 3 vakinaista ja 3 varatilintarkastajaa.

Tämän jälkeen kokous päätti valita Ammattijärjestön vakinaisiksi tilintarkastajiksi Pekka Pirskasen, Otto Tannerin ja Alpo Halmeen sekä varatilintarkastajiksi Saima Kivirannan, Elin Fagerholmin ja Frans Heinosen.

Ammattijärjestön talousarvio.

(Alustusvihon sivulla 115.)

E. Nuru oli sitä mieltä, että talousarviota ei voida lopullisesti käsitellä ennen kuin valiokunnalta saadaan asiaa koskeva mietintö.

H. Moisio: Edellisen puhujan huomautus on kylläkin paikallaan, koska ei ole vielä päätetty jäsenmaksujen suuruudesta eikä Maatyöväen liitolle esitetystä 7,000 mkn ylimääräisestä avustuksesta. Mutta raha-asiainvaliokunta on kuitenkin käsitellyt tätä kysymystä jo alustavasti ja tuntuu valiokunnassa olevan yksimielinen käsitys siitä, että jäsenmaksut ehdotetaan valiokunnan puolesta sellaisiksi, mitä ne ovat täällä Ammattijärjestön toimikunnan laatimassa alustuksessa, edellyttäen, ettei muita ylimääräisiä menoja enää lisätä kuin tuo Maatyöväen liitolle aikaisemmin päätetty 7,000 markan avustus. Jos tällä edellytyksellä voidaan hyväksyä tämä mietintö, niin minä luulen, että se voidaan hyväksyä nytkin, mutta jos siihen liitetään vielä joitakin lisämenoja, niin silloin on paras jättää tämä hyväksymättä.

V. Kanto ehdotti, että talousarvio lopullisesti käsiteltäisiin vasta sitten kun raha-asiainvaliokunta on esittänyt sitä koskevan mietintönsä.

Koska valiokunnille oli kertynyt paljon työtä ja että valiokunnat huomiseksi saisivat mietintönsä valmiiksi, päätti kokous lopettaa työnsä klo 4,30 illalla ja aloittaa työn klo 10 a.p. huomenna.

Neljäs kokouspäivä päättyi klo 4,30 illalla laululla "Vala".

Viides kokouspäivä

toukokuun 25 p:nä, alettiin klo 10,10 aamulla. Nimihuudon toimitettua ryhtyi puheenjohtajaksi *Hj. Långström*.

Toimitusvaliokunnan ehdotuksesta päätti kokous aikaisemmin hyväksytyn *Tuotannon kontrollia* koskevan pöytäkirjan 1 :sen kohdan, lähemmin tarkistettuna muuttaa näin kuuluvaksi:

"1) Suomen Ammattijärjestö hyväksyy ohjelmaansa taistelun tuotannon kontrollin toteuttamiseksi."

Matti Väisäsen vangitsemisesta

esitti toimitusvaliokunta kokouksen hyväksyttäväksi seuraavaa :

"Suomen Ammattijärjestön puheenjohtajan Matti Väisäsen vangitsemisesta, jonka taantumuksellinen virkavalta on pannut toimeen valtiollisen poliisin välityksellä, päättää edustajakokous:

Tunnustaen, että Suomen Ammattijärjestön puheenjohtaja Matti Väisänen on työskennellyt työväenluokan etujen ja käsityskannan mukaisesti sekä katsoen että Väisäsen vangitseminen on virkavallan taholta suoranainen hyökkäys ammatillisesti järjestäytyneitä työväestöä vastaan, lasuu Ammattijärjestön kuudes edustajakokous *jyrkän vastalauseensa* virkavallan tällaisen häikäilemättömän menettelyn johdosta ja vaatii Väisäsen vapauttamista."

Kokous päätti hyväksyä tämän yksimielisesti.

Esitettiin raha-asiainvaliokunnan, mietintö n:o 4

Ammattijärjestön talousarviosta.

Jäsenmaksujen suuruudesta päättäessään on raha-asiainvaliokunta ottanut pohjaksi Ammattijärjestön toimikunnan laatiman tulo- ja menoarvion sekä tullut siitä seuraavaan tulokseen,:

Alustusvihon sivulla 115 merkityt *menot* ovat valiokunnan mielestä kaikki sellaisia, että ne olisi hyväksyttävä esitetyssä muodossa. Lisäksi on edustajakokous päättänyt myöntää Maatyöväen liitolle Smk. 7,000:— avustuksen ja Työväen Sivistysliitolle menevä vero on koroitettu 5,000 markasta 7,500 markaksi syystä, että mainitun järjestön, vero kohoa kuluvaan heinäkuun 1 p:stä 50 prosentilla (päätetty t.k. 20 p:nä). Menojen kokonaissumma tulee täten kohoamaan 9,500 markalla. Kannatusavustuksiin merkitty menoerä 8,000 markkaa on jaettu siten, että Järjestönuorten liitolle tulee kannatusavustukseksi 5,000 markkaa ja Sosialistiselle Nuorisoliitolle. 3,000 markkaa.

Tuloerät on valiokunta pysyttänyt sellaisina kuin ne ehdotuksessa ovat merkityt.

Koska ehdotetut vakinaiset jäsenmaksutulot, 2: 50 täysin- ja 1: 25 puoliksi maksavilta jäseniltä vuosineljänneksessä, peittävät ainoastaan %^{osaa} vakinaisista menoista ja 14 osa menoja tulee hankitta-

vaksi tilapäistuloilla, on ehdotettu jäsenvero pikemmin liian pieni kuin liian suuri, ehdottaa valiokunta

että Ammattijärjestön vakinaiseksi veroksi hyväksytään 2: 50 koko- ja 1: 25 puoliksi maksavilta jäseniltä vuosineljänneksessä, sekä että tulo- ja menoarvio hyväksytään sellaisenaan ottamalla kuitenkin huomioon ne muutokset, mitä valiokunta on edellä merkinnyt.

Lisäksi selittää valiokunta, että Ammattijärjestön puheenjohtaja Matti Väisäsen palkka, joka on maksettu vähentämättömänä 1 p ään kesäkuuta, ei sisälly edellä olevaan tulo- ja menoarvioon, koska toimenhoitaja varapuheenjohtaja tulee nostamaan puheenjohtajalle kuuluvan, palkan. Jos kuitenkin Väisäsen avustaminen muodossa tai toisessa tulisi kysymykseen, ehdottaa valiokunta sen jätettäväksi Ammattijärjestön toimikunnan harkinnan varaan.

Mietintöön oli liitetty seuraavanlaiset vastalauseet:

"Koska, katsomme edustajakokouksen järjestämään ammatillisen liikkeen aseman suuntariitoihin nähden niideu yläpuolelle, niin katsomme apurahan myöntämisen nuorisoliitolle — jota liittoa virallisesti ei nykyisin ole olemassa eikä apurahaa edes anottukaan — kuitenkin tekevän poikkeuksen tässä tasapuolisuudessa, niin siinä mielessä esitämme edustajakokoukselle tämän apurahan poistettavaksi Ammattijärjestön menoarviosta."

TI. Turunen. V. Tammisto.

"Koska Ammattijärjestön edustajakokous ei ole ottanut huomioon Ammattijärjestön sääntöehdotusta sen 4 § 1 :sen kohdan, evästyskeskustelussa ehdottamaamme ehdotusta, että S. Ammattijärjestön vakinainen vero pysytettäisiin, entisellään, vaan kohottanut niitä huomattavasti, ja tällä päätöksellään vaikeuttanut pienipalkkalaisten työläisten järjestäytymistä. Edelläolevan perusteella me allekirjoitaneet ilmoitamme vastalauseemme Ammattijärjestön edustajakokouksen vakinaisten verojen koroittamispäätöstä vastaan."

Iida Heinänen. J. Tunturi.

Asiasta syntyi keskustelu.

/. Tunturi puolsi valiokunnan mietintöön liittämäänsä vastalauseetta.

V. Vuorio: Talousarvioon otettu Nuorisoliiton avustuserä on kai herättänyt jokaisessa Ammattijärjestön edustajakokouksessa keskustelua ja että tällä kertaakin siitä syntyy erimielisyyttä, ei mitenkään ole ihmeteltävää, kun, kerran on olemassa toinen työläisnuorisoliitto. Mutta kuitenkin tämän nuorisoliiton avustaminen ei pitäisi herättää varsin suurta pahennusta niissäkään, jotka eivät, tämän nuorisoliiton poliittista kantaa hyväksy, juuri siksi, että useiden ammattiliittojen säännöissä on määräyksiä, että tämän nuorisoliiton jäsenet pääsevät semmoisilla ja semmoisilla oikeuksilla ammattiliittojen jäse-

niksi, tarvitsematta täyttää edes muille tulokkaille kuuluvia, velvoituksia. Samoin on nuorisoliiton säännöissä sekä päätöksissä määräksi ammatillisesta järjestäytymisestä, mikä on siellä pakollista ja nuorisoliitto sitoutuu tekemään propagandaa ammatillisen liikkeen hyväksi. Näistä kaikista on nuorisoliitto saanut tällaisien, avustuksen. Avustusmääräkin on niin pieni, ettei siitä sen erän vuoksi lainkaan kannattaisi puhua. Se on ollut ikääkuin sellainen sitoumus näiden järjestöjen välillä, että nuorisoliitto kasvattaa joukkoja ammatillisiin järjestöihin ja harjoittaa ammatillista valistustyötä. Nyt täällä on ehdotettu, että tämä avustussumma poistettaisiin ja minulla asiallisesti ei olisi mitään sitä vastaan, vaikka se poistettaisiinkin. Jos täällä ehdotettaisiin, että tämä toinenkin nuorisoliitto saisi avustusta, ei minulla ollenkaan olisi mitään sitä vastaan, mutta, minun nähdäkseni pitäisi molemmille liitoille, jos niille avustusta myönnetään, antaa suhteellisesti jäsenluvun mukaan, ja pitäisi samalla määritellä, millä tavalla näiden on tehtävä ammatillista valistustyötä. Ei ole sopivaa, että toisen nuorisoliiton lehti ja puhujat agiteeraavat Ammattijärjestöä vastaan, jos ne kerran siltä saavat avustusta. Jos täällä se ehdotus tehtäisiin, niin minä etukäteen ilmoitan tulevani sitä kannattamaan. Minun mielestäni — minä olen sen hajoitetun nuorisoliiton puheenjohtaja — ei pitäisi nuorisoliiton avustuksesta tehdä suurta riitakapulaa. Ei se nuorisoliitolle esitetty avustus niin tärkeä ole, että siitä, kannattaisi väitellä. Ainoastaan siitä periaatteesta, avustetaanko nuorisoliittoja vanhemman työväestön taholta siksi, että ne harjoittavat ammatillista valistustyötä, siitä periaatteesta saattaa keskustella,

Iida Heinänen puolsi valiokunnan mietintöön Mittamaansa vastalauseita. Puhujan mielestä molemmille nuorisoliitoille olisi myönnettävä avustus, jos kerran, myönnetään.

A. *Valkama* yhtyi vastalauseisiin sekä siihen, että molemmille nuorisoliitoille myönnetään, kummallekin 3,000 markkaa avustusta.

// *Moisio*: Valiokunta ei ole ehdottanut määrärahaa kummallekaan nuorisoliitolle, se on vain ottanut huomioon tämän määrärahan menoarvioon ottamisen. Viimeinen Ammattijärjestön edustajakokous päätti myöntää tämän määrärahan ja sen nojalla se on tullut menoarvioon. Kun tähän menoarvioon ehdotetaan uusia menoeriä, niin tahtoisin sen johdosta huomauttaa, että, kuten jokainen näkee, on tämä tulo- ja menoarvio erinomaisen heikko eikä siihen pitäisi sen vuoksi sijoittaa uusia menoeriä, jos tahdotaan, että Ammattijärjestön on vastattava *sitoumuksistaan*.

, *K. Kankari*: Edustajakokous on hyväksynyt valistustyöohjelman edellisenä päivänä Ammattijärjestön toimikunnan alustuksen mukaan, joka on alustusvihon sivulla 51. Tämän alustuksen ensimmäisessä ponnassa sanotaan, että liitot voivat tehdä valistustyötä tilaisuuden ja voimiensa mukaan, mutta tulee liittojenkin järjestäessään valistustyötä olla läheisessä vuorovaikutuksessa^{n3^s>^}^, guomen, Ammattijärjestön toimikunnan kanssa sekä toiriii-iiid^ii, päätösten ja peri-

otteiden mukaisesti, jotka S. Ammattijärjestö on toimintaohjeikseen hyväksynyt. Minnn käsitykseni on sellainen, että sen, järjestön, joka saa avustusta Ammattijärjestöltä valistustyön hyväksi, on noudatettava näitä periaatteita. Jos se niitä, rikkoo, niin Ammattijärjestön toimikunta on velvollinen poistamaan, siltä avustuksen. Ja Ammattijärjestön toimikunta on myös velvollinen tarkastamaan, että asianomainen järjestö harjoittaa, valistustyötä ammatillisen järjestäytymisen hyväksi avustusta vastaavassa määrässä.. Minulla, ei ole mitään sitä, vastaan, että summa otetaan menoarvioon. Minä voin yhtyä Vuorioon siinä, että summa jaetaan jäsenluvun perusteella molempain nuorisoliittojen kesken. Ehdottaisin kokouksen päätettäväksi:

1) että kolmen tuhannen (3,000) markan suuruinen määräraha jaetaan jäsenluvun perusteella molempain työläisnuorisoliittojen kesken valistusavustukseksi ehdolla, että nämä avustusta saaneet nuorisoliitot harjoittavat ammatillista valistustyötä Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöksiä ja periaatteita noudattaen.

2) Jos avustusta saanut liitto poikkeaa edelläsanoituista periaatteista, on Ammattijärjestön toimikunnalla oikeus kieltää tämä avustus.

,/.. E. Jokinen yhtyi Kankarin ehdotukseen.

V. Huuskonen: Koska Ammattijärjestöllä täytyy olla tarkkailuoikeus siihen valistustyöhön, jota nuorisoliitot harjoittavat ammatiliikkeen hyväksi, niin yhdyin kannattamaan molemmille nuorisoliitoille myönnettävää avustusta sekä ehdotan :

Että kokous päättää myöntää kummallekin kyseenalaiselle nuorisoliitoille 3,000 markkaa, mutta jättää Ammattijärjestön toimikunnalle valtuuden, siinä tapauksessa, että jomman kumman nuorisoliiton harjoittama valistustyö osoittautuisi Ammattijärjestön toimintaa vastustavaksi, kieltää avustuksen suorittamisen.

K. Rakman puolusti valiokunnan mietintöä sekä ehdotti 3,000 markan myöntämistä järjestönuorten liitolle. Fanny Tuliniemi ja II. Räsänen puolustivat valiokunnan mietintöä.

E. Huttunen: Minusta tämä kokous on onnistunut tekemään tärkeissä kysymyksissä sellaisia päätöksiä, että ne tyydyttävät joukkoja. Tämä valiokunnan mietintö kuitenkin on sellainen, ettei sitä voisi ilman muuta hyväksyä. Valiokunnan ehdottama, summa nuorisoliitolle on erinomaisen pieni, jolla ei todellisuudessa ole paljon merkitystä. Minä olisin valmis yhtymään siihen ehdotukseen, että summa jaetaan kahden työläisnuorisoliitoa kesken, mutta ehdolla, että sen vastineeksi harjoitetaan ainoastaan ammatillista valistustyötä ja että Ammattijärjestön toimikunnalle jäisi valtuudet kieltää tämä avustuserä, jollei ole menetelty päätöksiensä mukaan. Näin päästäisiin tästä riitakysymyksestä. Jos nyt koko avustus kielletäisiin, niin sillä päätöksellä ikäänkuin tahdottaisiin sanoa, että nuorisoliiton toiminnasta ei ole työväenluokalle mitään hyötyä. Kannatan sitä, että tämä summa jaettaisiin, molemmille.

D. Karvonen huomautti, että nuorisojärjestöt parhaiden voivat

kasvattaa ammatillisiin järjestöihimme jäseniä, jonka vuoksi nuorten järjestämää joukkovalistustyötä on Ammattijärjestön varoilla tuettava. Yhtyi valiokunnan, mietintöön.

Puheenvuorot rajoitettiin.

E. Eronen oli sitä mieltä, että demokraattiselle nuorisoliitolle varojen myöntäminen on vastustajamme auttamista ja siis järjestötoiminnallemme vahingollista. Kannatti valiokunnan mietintöä.

77. Turunen puolsi valiokunnan mietintöön liittyvää vastalauseita.

Fiina, Pietikäinen yhtyi Kankarin tekemään ehdotukseen.

Keskustelun loputtua päätti kokous miltei yksimielisesti, että nuorisojärjestölle myönnetään Ammattijärjestön varoista avustusta.

Äänestyksellä, 52 äänellä 16 ääntä vastaan, päätti kokous hyväksyä Kankarin ehdotuksen, että 3,000 markan suuruinen erä jaetaan valistusavustukseksi molempain työläisnuorisoliittojen kesken niiden jäsenluvun perusteella.

Kokous päätti hyväksyä valiokunnan mietinnön muilta kohdiltaan sellaisenaan.

Otettiin hahviloma.

Kahviloman jälkeen, klo 11,30 a.p., johti puhetta V. Metsälä.

Esitettiin järjestö muoto- ja sääntövaliokunnan mietintö n:o 1

Järjestömuodoista.

Järjestömuodot ammattiyhdistysliikkeessä ovat kehityksen alaiset. Siihen vaikuttavat teollisuuden kehitys eri aikoina ja eri maissa sekä vallitsevat valtiolliset ja poliittiset tapahtumat, kuin myöskin vastapuolen s.o. työnantajain järjestäytyminen, menettely- ja taistelutavat.

Suomenkin oloissa ovat työväen ammatilliset järjestömuodot olleet jatkuvien muutosten alaisina. Viimeinen S. Ammattijärjestön edustajakokous määritteli perusjärjestöjen rakenteen n.s. työpaikka-järjestöperiaatteen mukaiseksi sekä ohjeet liittojen rajoiksi, jotka liittojen rajat ovat tulleet uudelleen päiväjärjestykseen tämän edustajakokouksen käsiteltäväksi ja selvennettäväksi.

Viitaten S. Ammattijärjestön toimeenpanevan valiokunnan toimesta asetetun järjestömuotokomitean ehdotukseen: "järjestömuotojen edelleen kehittäminen Suomen Ammattijärjestössä" ja S. Ammattijärjestön toimikunnan lausuntoon järjestömuotoehdotuksien johdosta sekä tämän edustajakokouksen keskusteluissa esiintuihin mielipiteisiin edustajakokous päättää:

1) Suomen Ammattijärjestön 5:n edustajakokouksen päätös perusjärjestöistä ja niiden keskinäisestä suhteesta pidetään muuttumatta voimassa, kuitenkin sillä lisäyksellä, että ne saatetaan kaikkialla käytäntöön viimeistään tammikuun 1 päivään 1926 mennessä.

2) Poikkeuksia voidaan myöntää ainoastaan Suomen Ammattijärjestön ja asianomaisten liittojen toimikuntien yhteisellä suostumuksella.

Liittoittain jakautuminen ja rajat.

Edustajakokous asettuu teollisuusliittoperiaatteet kannalle. Tämän toteuttamiseksi hyväksyy edustajakokous Suomen Ammattijärjestössä seuraavat Liitot ja niiden rajat:

1. *Piiuteollisaustyövän liitto.*

Tähän liittoon tulevat kuulumaan: huonekalu-, konttori- ja koulukalustustehtaiden ja puusepän työpajojen työläiset, höyläämöjen ja puunjalostustehtaiden työläiset, puulaiva- ja venheveistämöjen, puusorvaamojen, tynnyri-, pyörä- ja ajokalustehtaiden työläiset, kehys- ja kultaustehtaiden työläiset; piano- ja urkuharmonitehtaiden työläiset, leikkikalu-, harja-, sivellin, korkki-, kävelykeppi- ja sateensuojatehtaiden työläiset, fanceri-, rulla-, nappula- ja tulitikkustehtaiden työläiset; paju- ja rottinkityöntekijät; sahalaistosten ja lautatarhojen työläiset; lastaus- ja purkaustyöläiset; metsä- ja uittotyöläiset; hinaaja-alusten ja lottien työläiset, ja toisiin liittoihin lähemmin kuulumattomien puunjalostustehtaiden työläiset, sekä ne työläiset, jotka eivät paremmin sovellu toisiin liittoihin.

2. *Rakennusteollisuustyövän liitto.* (Rakennustyövän liitto.)

Liittoon tulevat kuulumaan: kirvesmiehet, muurarit, rapparit, uunintekijät, kivityömiehet, maalarit, sukeltajat; sementti-, asfaltti- ja marmorityöntekijät; kipsi- ja riksilevy työntekijät; rakennusten, siltain ja kanavain rakennuksilla työskentelevät työläiset sekä tiili-, kalkki-, sementti- ja asfalttitehtaiden työläiset. Samoin erääät muut ryhmät ja yksityiset työläiset, jotka, työnsä puolesta kuuluvat läheisemmin rakennusteollisuuteen kuin mihinkään muuhun teollisuusryhmään.

3. *Paperiteollisuustyövän liitto.*

Tähän liittoon tulevat kuulumaan: paperi-, puumassa- ja selluloosatehtaiden työläiset. Paperiteollisuustyövän liittoon tulevat lisäksi kuulumaan: kattohuopa-, tapetti-, kirjekuori-, paperipussi-, kartonki-, paperikotelo- y.m. paperinjalostustehtaiden työläiset. Myöskin paperiteollisuudessa, työskenteleväin sivuammattien, kuten korjauspajojen y.m. työläisten on kuuluttava tähän liittoon.

4. * *Metalliteollisuustyöntekijäin liitto.*

Tähän liittoon kuuluvat: masuunien eli raudanvalmistuslaitosten valimojen ja konepajojen työläiset (paitsi valtion rautateiden konepajojen), naula-, rautalanka-, viila-, sahanterä-, putkijohto-, sähkökone- ja kuntoonpanotehtaiden työläiset, sähkövalaistus- ja vpimansiirtolaitosten, laivatelakkain-, messinki- ja tinavalimojen, karkea- ja hienotaepajojen työläiset, sekä muut metalliteollisuuslalla työs-

kentelevät työläiset, jotka eivät työskentele muiden teollisuusalojen korjaustyöpä joissa tai muiden teollisuuksien sivuammateissa.

Lisäksi kuuluvat tähän liittoon metallityötä suorittavien itsenäisten metallityöpajojen työläiset, kuten läkki-, pelti- ja 'aski-, puukko-, kulta- ja hopeasepät sekä kaivertajat. Kaikki edellämainittujen laitosten työläiset sivuammatteineen ja työaloineen kuuluvat tähän liittoon.

5. *Kirjateollisuustyöntekijäin liitto.*

Tähän liittoon kuuluvat: kirjanpainajat, kone- ja käsinlatojat, kivipainajat ja kemigraafityöläiset, kirjansitojat sekä muut kirja-teollisuudessa työskentelevät työläiset, ja ne kirjapaino- ja sanoma-lehtikonttoreissa toimivat työläiset sekä sanomalehtien toimittajat, jotka eivät ole työväenliikkeen vastustajia,

6. *Elintarvetyöntekijäin liitto.*

Tähän liittoon tulevat kuulumaan: tehdas- y.m. leipomojen työläiset; keksi, makarooni- sokeri, karamelli y.m. näihin verrattavien tehtaiden työläiset; liha- ja kalasäilyke, teurastamojen ja makkara-tehtaiden työläiset; kalja- y.m. virvoitusjuomatehtaiden työläiset: kahvila- ja ruokalaliikkeiden, talous- ja ravintola-alojen palveluskunta; tupakka- y.m. nautintonainetehtaiden työläiset; myllyjen, mallas- ja hiivatehtaiden, sikuritehtaiden, kahvipaahtimoiden ja niiden meijerien työläiset, jotka eivät paremmin sovi maatyöväen liittoon, ja kaikki muut, kuten myyjät, varastotyöläiset, lämmittäjät, koneiden hoitajat, ajomiehet, konttoristit y.m., jotka työskentelevät puheenaolevilla aloilla; pesijät, saunojen ja kylpylaitosten sekä sairaushuoneiden työläiset, sekä ne työläiset, jotka eivät paremmin sovi johonkin toiseen liittoon.

7. *Kutomateollisuustyöväen liitto.*

Tähän liittoon kuuluvat: pellavanpuhdistustyöläiset, tekovilla-, puuvilla-, villa-, pellava-, nauhakutomo-, akkunaverho-, pitsi- ja värjäystehtaiden työläiset sivuammatteineen sekä trikoo- ja sukankutoimoiden ja yleensä kaikki kutomateollisuuden alalla työskentelevät työläiset.

8. *Vaatetusteollisuustyöntekijäin liitto.*

Liittoon kuuluvat kaikki vaatetusten valmistuksen aloilla työskentelevät käsityö- ja tehdastyöläiset, ellei työpaikka ole jonkun muun työlaitoksen yhteydessä, jolloin he kuuluvat siihen liittoon, mihin laitokseen varsinainen työväki kuuluu.

9. *Ndhkateollisuustyöväen liitto.*

Liiton toimiala käsittää jalkine-*ja käsinetehtaat ja työpajat, nahkuri- ja satulasepänliikkeet ja hihnatehtaat sivuammatteineen sekä kumitehtaat.

10. Kuljetustyöntekijäin liitto.

Tähän liittoon kuuluvat: rautateiden, raitioteiden, ajuri- ja auto-liikenteen työläiset, meriliikenteen laivojen sekä luotsi- ja tullilaitosten työläiset, kaupan y.m. liikenteen työläiset, jotka eivät paremmin sovi muihin liittoihin.

11. Maatyöväen liitto.

Tähän liittoon kuuluvat: kaikki varsinaisen maatalouden ja sen sivuelinkeinojen aloilla työskentelevät työläiset, sekä ne metsätyöläiset, jotka Etelä-Suomessa työskentelevät tilapäisesti metsä- ja uittotöissä.

12. Lasi-, Savi- ja Kemiallisen teollisuuden työväen Liitto.

Tähän liittoon kuuluvat: lasitehtaiden, kaakeli-, fajanssi- ja porsliinitehtaiden työläiset; kemiallisten tehtaiden y.m. samallaisten työalojen työläiset. ,

Edellä esitetty suunnitelma voidaan hyvällä tahdolla toteuttaa vuoden 1925 loppuun mennessä seuraavissa liitoissa:

Puuteollisuustyöväen, Rakennusteollisuustyöväen, Paperiteollisuustyöväen, Metalliteollisuustyöntekijäin, Kirjateollisuustyöntekijäin, Elintarvetyöntekijäin, Kutomateollisuustyöväen, Vaatetusteollisuustyöntekijäin, Nahkateollisuustyöväen, Maatyöväen ja Lasi-, Savi- ja Kemiallisen teollisuuden, työväen liitoissa, kuitenkin sillä poikkeuksella, että Jalometallityöväen liittoa ei pakkokeinoin yhdistetä Metalliteollisuustyöntekijäin liittoon, vaan kehitettäköön näiden liittojen välisiä suhteita siksi, kunnes työntekijät yhtymisen hyväksyvät.

Vaatetusteollisuustyöntekijäin, Kutomateollisuustyöväen ja Nahkateollisuustyöväen liittojen toimikunnat voivat pitää yhteisiä neuvottelukokouksia, joissa sovittakoon siitä, missä määrin on tehtävä, työläisille tunnetuksi puheenaolevien liittojen yhdistämismahdollisuuksia. Näiden liittojen yhdistäminen ei teollisuusliittoperiaatteen mukaan ole välttämätöntä, vaan yksinomaan siinä mielessä, että nämä ovat läheisiä sukulaisteollisuuksia, joiden teollisuuksien erikoistuntemus voidaan yhdessäkin liitossa saavuttaa. Ja jos yhtyminen ei tuota jäsenluvun vähenemistä, vaikuttaisi se silloin liiton taloudellista voimistumista, jolloin tulisi suuremmat mahdollisuudet harjoittaa valistustyötä ja tukea työntekijäin taistelua parempien työehtojen saavuttamiseksi. Yhtymistä ei ole missään suhteessa kii-, rehdittävä, joskin valistustyön, yhteydessä tätäkin kysymystä voidaan selvittää.

Koska edellä kehitetty suunnitelma jättää myöhemmin yhdistettäväksi kuljetustyöntekijät yhteen liittoon, on toistaiseksi säilytettävä seuraavat liitot:

Merimiesten ja Lämmittäjien liitto (Vnio).

Tähän liittoon tulevat kuulumaan kaikki meriliikenteen matkustaja- ja kauppa- y.m. laivojen, luotsi- ja tullilaitosten työläiset sekä ne sisävesien laiva- ja luotsilaitoksen työläiset, jotka eivät lähemmin ole osoitetut toiseen liittoon kuuluviksi.

Rahtateiden työntekijien liitto.

Tähän liittoon tulevat kuulumaan: kaikki Suomen valtion ja yksityisratojen työläiset, myöskin Suomen valtion rautateiden konepajojen sekä ratojen rakennus- ja korjaustyöläiset.

Liike- ja Taloustyöntekijien liitto.

Tähän liittoon kuuluvat pääasiassa ne työläiset, jotka siihen liiton nykyisten sääntöjen mukaan ovat oikeutetut, kuitenkin sillä poikkeuksella, että ne työläiset, jotka ovat nimitetyt Elintarvetyöntekijäin liittoon kuuluviksi, osastoinen siihen siirtyvät.

Ajurien liitto.

Liitto säilytetään kunnes Kuljetustyöntekijäin liitto muodostuu.

Nämä neljä viimeksi mainittua liittoa voivat aikanaan yhdistyä, muodostamalla yhden Kuljetustyöntekijäin liiton, johon Suomen Ammattijärjestön toimikunnan ja asianosaisten liittojen suostumuksella voivat siirtyä ne kuljetustyöntekijät, jotka tämän liiton muodostumisen jälkeen siihen paremmin soveltuvat kuin entisiin liittoihinsa.

Järjestömuoto- ja sääntövaliokunta.

K. Kankari. J. Tuominen. J. Kaunola.
D. Karvonen. J. Karjalainen.

Vastalause.

Allekirjoittanut katsoo kokouksen keskustelusta selville käyneen, etteivät eri liittoihin kuuluvat työläiset ole valmistautuneet tekemään kovin suuria muutoksia ennen suunniteltuihin tai oleviin liittomuodostuksiin. On senvuoksi suotavaa, että kokouksessa kiinteästi päätetään vain sellaisista liittojen yhdistämisistä, jotka ovat saaneet asianomaisten työläisten ja järjestöjen yleisen hyväksymisen.

Tämänlaisia liittomuodostuksia katsoo allekirjoittanut ennen muita olevan perustettavaksi suunnitellun

Rakennusteollisuustyöväen liiton.

Järjestömuotokomitean ehdotuksessa tähän liittoon kuuluviksi mainituista ammattiryhmistä ehdottaa allekirjoittanut poistettavaksi seuraavat:

1) ajurit, joilla on oma liittonsa, joka liitto edelleen jäisi olemaan ainakin toistaiseksi;

2) lasinhiojat ja lasitehtaitten työläiset, jotka nyt muodostavat oman liittonsa, jonka suhteen valiokunta on sitä mieltä, että tämä liitto, jos yhdistäminen saadaan aikaan, olisi yhdistettävä n.s. Kolmiliittoon;

3) kaakeli-, fajanssi-, porsliini- ja turvepehkutehtaitten työläiset, jotka myöskin voisivat järjestäytyä Kolmiliittoon; sekä

4) kanava- ja siltarakennustyöläiset, jotka nyt kuuluvat Tie- ja Vesirakennustyöväen liittoon ja voisivat ollakin siellä ja siirtyä mahdollisesti muodostettavaan Bautatien työläisten liittoon. Tämä siksi, että työläiset näille työmaille siirtyvät tavallisesta rautatierakennuksilta. Kun kanava valmistuu siirtyvät työläiset rautateille takaisin, ja pysyvät varsinaisina rautatietyöläisinä syystä, että kanavatyöt ovat verrattain harvinaisia. Mitä tavalliseen siltarakennus- ja työväestöön tulee, on se sikäli kuin valtion siltarakennuksista on puhe, vähemmän merkityksellinen, sillä tavalliset rautateiden rakennustyöläiset tekevät rautatiesiltojen perustustyöt, ja tehdasyhtymät tai yhtiöt, joilta sillat ostetaan, tuovat tehtaastaan siltojen asettajat, jotka kuuluvat siellä omiin järjestöihinsä ja mikäli aputyöläisiä tarvitaan, käytetään siinä tavallisia rautatientyöläisiä.

Näiden poistojen jälkeen tulisivat Bakennusteollisuustyöväen liittoon kuulumaan: kirvesmiehet, muurarit, rapparit, uunintekijät, kivityömiehet, maalarit, sukeltajat, sementti-, asfaltti- ja marmorityöntekijät; kipsi- ja riksilevytyöntekijät; rakennusten, tiili-, kalkki-, sementti- ja asfalttitehtaiden työläiset. Samoin eräät muut ryhmät ja yksityiset työläiset, jotka työnsä puolesta kuuluvat läheisemmin rakennusteollisuuteen kuin mihinkään muuhun teollisuusryhmään.

Toinen, *yhdistäminen*, joka käynee helposti päinsä on talous- ja ravintolatyöläisten, jotka nyt kuuluvat Liike- ja Taloustyöntekijäin liittoon, yhdistäminen Elintarvetyöntekijäin liittoon. Sensijaan jäisi edelleen olemaan erikoinen liitto Kauppa- ja Liiketyöläisiä varten, koska sellaisen olemassaoloa liikeapulaisten järjestäytymisen kannalta pidetään edullisena. Näihin kumpaankin liittoon tulisivat kuulumaan :

Elintarvetyöntekijäin liittoon:

Blintarvetehtaitten ja leipomojen työläiset; keksi-, makarooni-, sokeri-, karamelli- y.m. näihin verrattavien tehtaitten työläiset; liha- ja kalasäilyke-, teurastamo- ja makkaratehtaitten työläiset; kalja- y.m. virvoitusjuomatehtaitten työläiset; kahvila- ja ravintolaliikkeiden, tupakka- y.m. nautintoainetehtaitten työläiset; myllyjen, mallassa- ja hiivitehtaiden, sikuritehtaiden, kahvipaahntimojen ja niiden meijerien, jotka eivät paremmin sovi maatyöväenliittoon, työläiset; pesijät, saunojen ja sairashuoneiden työläiset sekä kaikki muut työläiset, jotka eivät paremmin sovi johonkin toiseen liittoon.

Liiketyöläisten liittoon:

Myymälä-, konttori- sekä niiden varasto- ja ajomieshenkilökunnat, vakuutuslalla työskentelevät työläiset, parturit, puhelin- ja sähkölennätinlaitoksissa, elävienkuvien teattereissa, valokuvaamoliikkeissa y.m. näihin verrattavissa liikkeissä työskentelevät työläiset.

Kolmanneksi ei -näytä mahdottomia esteitä olevan myöskään

Rautateitten työntekijäin liiton

muodostamiselle sellaisena kuin sitä Järjestömuotokomitea ehdottaa.

Nämä suuremmat liittomuodostumat esittää allekirjoittanut kiinteästi päätettäväksi toimeenpanna. Suotavaa olisi lisäksi, että Jalo-metallityöntekijäin liitto liittyisi samaan liittoon muiden metallityöläisten kanssa.

Muista ehdotuksista.

Mitä sitten tulee niihin muihin ehdotuksiin, joita kokoukselle on esitetty, kuten on yhdistetyn puuteollisuus liiton muodostaminen nykyisestä Puutyöntekijäin liitosta ja sahateollisuuden alalla työskentelevistä työläisistä, sekä ehdotus Kuljetustyöntekijäin liiton perustamisesta, katsoo allekirjoittanut niiden olevan sellaisia ehdotuksia, jotka ennen kiinteätä päättämistään olisi asetettava tarkan keskustelun alaiseksi perusjärjestöissä ja liitoissa, joita kysymys koskee. Äsken muodostetun Saha-, Kuljetus ja Sekatyöntekijäin liiton hajottaminen on siksi merkitsevä toimenpide, ettei siihen ole kevyen harkinnan perusteella lähdeävä. Allekirjoittanut ehdottaa sen vuoksi, että tässä suhteessa tyydyttäisi vain antamaan periaatteellinen lausuma, joka asetettaisiin tämän kysymyksen asianomaisten järjestöjen harkittavaksi S. Ammattijärjestön ensi edustajakokoukseen mennessä.

Allekirjoittanut ehdottaa edustajakokouksen päätettäväksi:

Että teollisuusliittoperiaatteen käytäntöön sovellettamista ensi edustajakokoukseen mennessä toteutetaan muodostamalla ja säilyttämällä seuraavat liitot:

1. Puutyöntekijäin liitto.
2. Rakennustyöväen liitto.
3. Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöväen liitto.
4. Paperiteollisuustyöväen liitto.
5. Metalliteollisuustyöntekijäin liitto.
6. Kirjateollisuustyöntekijäin liitto.
7. Liiketyöntekijäin liitto.
8. Elintarvetyöntekijäin liitto.
9. Ajurien liitto.
10. Kutomateollisuustyöväen liitto.
11. Vaatetusteollisuustyöntekijäin liitto.

12. Nahkateollisuustyöntekijäin liitto.
13. Eautateitten työntekijäin liitto.
14. Maatyöväen liitto.
15. Merimiesten ja Lämmittäjien liitto.

Jalometallityöntekijäin liitolle ja Lasiteollisuustyöntekijäin liitolle lausutaan toivomus, että nämä liittyisivät edellinen Metalliteollisuustyöntekijäin ja jälkimmäinen Saha-, Kuljetus- ja Sekatyöntekijäin liittoon. Samoin Tie- ja Vesirakennustyöläisten liitolle, että sen olisi liityttävä muodostettavaan Eautateitten työläisten Kii-
toon.

Kuhunkin liittoon kuuluvat ammatti- ja teollisuusryhmät määritellään tässä mietinnössä tehdyillä muutoksilla Järjestömuotokomitean ehdotuksen mukaisesti.

Teollisuusliittomuodot e.m. järjestöissä on pantava käytäntöön viimeistään tammikuun 1 päivään 1926 mennessä.

Liittomuotojen edelleen kehittämiseksi asettaa edustajakokous kaikkien asianomaisten järjestöjen harkittavaksi ehdotukset seuraavien uusien liittomuodostuksien tekemisestä:

Puuteollisuustyöväen liitto, .

johon yhdistettäisiin kaikki ne puutyöläiset, jotka Raken-
nusteollisuustyöväen liiton perustamisen jälkeen jäävät
Puutyöntekijäin liittoon, sekä Saha-, Kuljetus- ja Seka-
työväen liitosta kaikki saha- ja lautatarhatyöläiset, puu-
tavarahan lossaus-, lastaus-, metsä- ja uittotyöläiset sekä
kaikki muut työläiset, jotka eivät paremmin kuulu johon-
kin muuhun teollisuusliittoon.

Kuljetustyöntekijäin liitto,

johon yhdistettäisiin nyt muodostettavaksi esitetty Eauta-
teitten työntekijäin liitto, Merimiesten ja Lämmittäjien
liitto, Ajurien liitto, ne satamatyöläiset, jotka eivät tulisi
kuulumaan Puuteollisuustyöväen liittoon, sekä kaikki
muut kuljetuksen ja liikenteen alalla työskentelevät työ-
läiset, jotka eivät paremmin kuulu johonkin teollisuus-
liittoon.

Näistä ehdotuksista on asianomaisten järjestöjen esitettävä mah-
dollisimman hyvin perusteltu mielipiteensä S. Ammattijärjestön seu-
raavaan edustajakokoukseen mennessä, joka vasta lopullisesti päät-
tää voidaanko näitä kahta liittomuodostelmaa toimeenpanna.

V ä i n ö V u o r i o .

Tähän vastalauseeseen yhtyvät:

Edv. Nuru.

August Helminen.

K. Kankuri: Tämä valiokunnan mietintö jakautuu kahteen osaan. Ensimmäinen osa on varsinainen valiokunnan mietintö ja toinen osa on vastalause. Minä tietenkin olen sen osan puolella, joka kulkee mietinnön nimessä, valiokunnan enemmistön mielipiteenä.

Yleisperustelu päättyy kahteen ponteen. Ensimmäinen ponsi tarkoittaa sitä, että Ammattijärjestön viimeisen edustajakokouksen päätökset perusjärjestöistä sellaisinaan tulevat pysytettäviksi ja että ne saatetaan täytäntöön tässä mainitun ajan kuluessa. Toinen ponsi sisältää poikkeussäännöksen. Se ei tarkoita sitä, että luovutaisiin tästä teollisuusliittoperiaatteesta, vaan tarkoitus on, että jos tulisi kysymykseen joitakin nimitysmuutoksia Ammattijärjestön viime edustajakokouksen päätöksiin nähden, niin voidaan' muuttaa jonkun perusjärjestön nimi tai tehdä muita muodollisia muutoksia.

Puuteollisuusyöväen liitto on saanut yleistä kannatusta keskustelussa ja on se muodostettu niiden ehdotusten perusteella, mitä kahden liiton toimikunnat ovat erikoisalustuksissaan esittäneet.

Rakennusteollisuusyöväen liitolle on esitetty kaksi nimiehdotusta. Minä valiokunnassa ehdotin nimeksi rakennusteollisuusyöväen liittoa siksi, että siinä olisi myöskin mukana rakennustarpeita tuottavien laitoksien, kuten tiili-, kalkki-, sementti- ja asfalttitehtaiden työläiset. Ellei näitä työläisiä olisi mukana, niin silloin olisi nimeksi otettava *Iiakennustyöväen liitto*. Tästä ehdotuksesta on poistettu ajureita, kaakeli-, fajanssi-, lasi- ja porsliinitehtaiden työläisiä edustavat alat. Mutta kuitenkin on jätetty ehdotukseen sellaisten rakennustarvetehneiden, kuten tiili-, kalkki-, sementti- ja asfalttitehtaiden työläiset.

Niinikään tuli poistetuksi komitean ehdotuksessa olevia ryhmiä ja näin täytyi suunnitella yhtä uutta liittoa, joka käsittäisi lasi-, savi- ja kemiallisen teollisuuden työväen. TeoUisuusperiaatteen mukaan ei ole voitu näitä mihinkään muuhun liittoon yhdistää, kun niitä kerran ei voitu rakennustyöväenliittoon ottaa. Olisi näitä voitu jakaa eri liittoihin omina ryhminään, mutta ei se menetelmä osoittautunut soveliaaksi. Kemiallinen teollisuus on meillä kehittymistilanteessa. Uusia tehtaita perustetaan, kuten superfosfaatti- ja rikkihappotehtaita sekä monia muitakin samanlaatuksia, jotka edustavat kemiallisia aloja. Kemiallisissa tehtaissa työskentelee lähes 2,000 työläistä. Kaakeli-, fajanssi- ja porsliiniteollisuudesta ei ole varmoja tietoja, mutta yleensä on Suomessa vähän päälle 8,000 työntekijää, jotka tulevat muodostamaan tämän liiton, ja jos näistä 50 prosenttiakin saataisiin järjestymään, olisi tässä liitossa jo varma pohjajoukko.

Paperiteollisuusyöväen liitto on haahmoiteltu sikäli, että se tulisi saamaan jäsenyyteensä kaikki puumassa- ja selluloosatehtaiden työläiset, jotka viimeisen Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöksen mukaan olisivat kuuluneet Sahatyöväen liittoon, nimittäin sahailaitosten yhteydessä olevat. Tämä jako on tullut esiin sen vuoksi, kun on havaittu, että sahatyöläisillä on tässä maassa erilaisia harrastuksia. Selluloosatehtaiden työläiset liittyvät erikoisosastona erityiseen työpaikkajärjestöön. Myöskin sellaisia harrastuksia on ollut,

että nämä yhtyisivät Paperiteollisuustyöväen liittoon. Vastaisuudessa on jotenkin varmaa, että paperiteollisuus ja sahateollisuus liittyvät yhä enemmän toisiinsa, enemmän kuin mitä ne tällä kertaa ovat. Tämä muoto ei tulisi olemaan kovin pitkäikäinen. Minä olen kohdaltani ollut sitä mieltä, kuten Kolmiliiton alustuksessaakin sanotaan, että samat työnantajat näissä kummassakin ovat määräävinä, niin että Sahateollisuustyöväen liitto ja Paperiteollisuustyöväen liitto hyvin sopivat yhteen työnantajiinsa nähden. Mutta työläiset ovat toistaiseksi sitä vastaan, joten yhtyminen ei kai ole aivan läheisen ajan kysymys ja sen vuoksi olen asettunut sille kannalle, mikä tästä mietinnöstä ilmenee.

Metalliteollisuustyöntekijäin liitto on ehdotettu sille pohjalle, että siihen tulisivat yhtymään myöskin jalometallityöläiset. Se olisi sellainen tulevaisuuden päämäärä, josta mietinnön 4:n neljällä sivulla 0:1 huomautettu.

Kirjateollisuustyöntekijäin liittoa koskeva ehdotus on tähän otettu muuttamattomana.

Elintarvetyöntekijäin liittoon nähden on tapahtunut muutoksia. Tämä valiokunnan ehdotus perustuu pääasiallisesti siihen, että Elintarveteollisuustyöväen liittoon yhtyisivät varsinaisten elintarvetyöalalla työskentelevien lisäksi yleensä n&utintoainetuotannon alalla olevat sekä taloustoimissa olevat työläiset. Tässä on huomattavasti laajennettu taloustyöläisten järjestäytymisalaa ja vielä on ollut paikko ajatella tähän kolme työalaa, nimittäin pesijät, saunojen ja kylpylaitosten sekä sairaaloiden työläiset. Nämä mainitut ryhmät voisivat tietysti toistaiseksi olla taloustyöntekijäin liitossa, mutta vähitellen yhtyisivät tähän, liittoon, niin että Liike- ja Taloustyöntekijäin liitosta tulisi huomattavia ryhmiä siirtymään tähän) Elintarvetyöntekijäin liittoon. Tässä ei ole määriteltä sitä, millä tavalla tämä siirtyminen tapahtuisi, vaan se jäisi Ammattijärjestön toimikunnan ja mainittujen liittojen toimikuntien keskenään sovittavaksi, kunhan se tapahtuu viimeistään vuoden 1925 loppuun mennessä.

Kutomateollisuustyöväen, Vaatetusteuisuustyöväen ja Nahkateollisuustyöväen liitot edustavat kaikki erinäisiä teollisuusaloja ja teollisuusliitoperiaatteen mukaan voidaan ne pitää erillisinä liitoina. Mutta ne ovat sukulaisteollisuuksia ja voisivat siis olla, yhdesäkin. Valistustyön kautta olisi tehtävä yhdistämisperiaate tunnetuksi sekä saatettava keskustelun alaiseksi: onko mahdollista näiden liittojen yhdistäminen? Jos yhtyminen tapahtuisi, niin silloin voitaisiin paremmin harjoittaa valistustyötä ja voimakkaammin tukea jäsenten taistelua parempien työehtojen saavuttamiseksi.

Vastaisuudessa on päästävä yhteen kuljetustyöntekijäin liittoon. Siksi täällä mietinnössä, sivuilla 4 ja 5, on ehdotettu neljä eri liittoa vielä säilytettäväksi toistaiseksi nimittäin Merimiesten ja Lämmittäjien Unio, Eautateiden työntekijäin liitto, Liike- ja Taloustyöntekijäin liitto ja Ajurien liitto, jotka myöhemmin tulisivat muodostamaan kuljetustyöntekijäin liiton. Yhdistymisen aikaa ei tässä ole

määrätty, vaan olisi se tapahtuva silloin kuin se näyttäytyy mahdolliseksi. Siinä määräävät tietysti erilaiset konjunktuurit, poliittiset ja valtiolliset tapahtumat, liikepulat, nousut y.m., niin että sitä aikaa on vaikea nyt sanoa. On vain suunniteltu, että nämä neljä liittoa kehittyisivät siihen suuntaan, että yhteinen kuljetustyöntekijäin liitto on mahdollinen ja että myöskin Liike- ja Taloustyöntekijäin liitosta siirtyisivät jäsenet toisiin liittoihin, toiset Elintarveteollisuus-työväen liittoon, toiset Kuljetustyöntekijäin liittoon. Täällä puhutaan, että Kuljetustyöntekijäin liittoon voivat jäsenet siirtyä toisistakin liitoista. Tarkoitetaan tietysti sitä, että kun varsinkin Etelä-suomessa harjoitetaan huomattavasti n.s. tuontitavarani purkausta, niin tällaisissa töissä olevat työläiset haluavat siirtyä kuljetustyöntekijäin liittoon. Nämä voisivat kyllä sen tehdä, mutta- ei tarkoitus ole, että varsinaiset puutavaran lastaajat siirtyisivät kuljetustyöntekijäin liittoon.

Maatyöväen liittoon yhtyisivät Etelä-Suomessa myöskin ne, jotka tilapäisesti työskentelevät metsä- ja uittotöissä, koska he suurimman osan vuodesta työskentelevät maataloudessa ja sen ohessa olevilla työaloilla.

- Liittojen nimimääritelmiä ei ole ajateltu aivan lopullisiksi. Ei myöskään tähän Lasi-, Savi- ja Kemiallisen teollisuuden työväen liittoon nähden. Jos se liitto pitää perustavan kokouksen, niin on sillä liittokokouksessaan mahdollisuus omistaa parhaimmin soveltuva nimi. Tämä on vain tällä kertaa tekaistu, asiaa sen lähemmin pohtimatta.

Tahtoisin lopuksi huomauttaa, että ne edustajat, jotka mahdolli-> sesti haluavat tähän muutoksia, tekisivät selvät kirjalliset ehdotuksensa, että kokous suoraan niistä päättäisi. On mielestäni aivan turhaa lähettää asiaa jälleen valiokuntaan.

V. Vuorio: Tämä valiokunnan mietintö ja siihen liittyvä vastalause kai kuvaavat sitä tilaa, missä Ammattijärjestön nykyinen järjestömuoto on. Toiselta puolelta tahdottaisiin löytää sellaiset kiinteät rajat, joiden mukaan liittoja vastaisuudessa yhdisteltäisiin ja uusia liittoja muodostettaisiin. Toiselta puolen ollaan varovaisia tällaisiin muodostuksiin nähden, sillä kokemus osoittaa, että ne eivät aina tule kestäviksi. Eihän viimeisessääkään edustajakokouksessa luotu ohjelma osoittautunut kestäväksi. Allekirjoittanut lähtee siitä kannasta, ettei ole edustajakokoukselle kunniaksi tehdä *laiksi* kevyen harkinnan perusteella tehtyjä suunnitelmia, sillä ne jäävät toteuttamatta. Tässä teollisuusliittomuotoon siirtymisessä, joka periaatteessa on hyväksytty, olisi minusta edullisin sellainen tapa, että päätettäisiin aina se, mikä todella voidaan toteuttaa, ettei jokaisessa kokouksessa tarvitsisi suunnitella uutta liittorakennetta.

Mietinnön ja vastalauseen välillä olevat eroavaisuudet eivät ole niin mahdottoman suuret, Rakennustyöväen liittoon nähden on valiokunnan mietinnöllä ja vastalauseella se ero, että kanava- ja läiltarakennustyöläiset, jotka nyt kuuluvat Tie- ja Vesirakennustyöväen liittoon, on ajateltu edelleen jääviksi tähän ja mahdollisesti

syntyvään rautatientyöntekijäin liittoon lie voisivat siirtyä. Tämä muutos siksi, että täällä on Tie- ja Vesirakennustyöväen liiton edustajat ja myös saman liiton toimikunta selittäneet asian siten, että ne, jotka työskentelevät tie- ja siltarakennustoissa, ovat samoja rautatien rakentajia. Siirtyen toiselta työmaalta toiselle, ovat he rautatientyöntekijöitä ja kun rautateillä työskentelevä väki kuuluu omaan liittoonsa, niin olisi johdonmukaisempaa, että he siirtyisivät sieltä, samoin kuin muutkin Tie- ja Vesirakennustyöväen liiton jäsenet, jotka ovat valtion rautateillä työssä, rautatientyöntekijäin liittoon. Tässä onkin pääasiallinen eroavaisuus rakennustyöväci liiton suunnitelmaa vastaan. Tietysti voitaisiin vielä, etenkin jos kolmiliitto säilytetään, poistaa rakennusteollisuustyöväen liitosta tiili-, kalkki-, sementti- ja asfalttityöntekijät, joiden ottamista rakennustyöväen liittoon suuri osa rakennustyöläisiä vastustaa.

Toinen eroavaisuus koskee Liiketyöntekijäin liittoa. Enemmistö ehdottaa sen periaatteessa jo poistettavaksi eikä ota sitä varsinaisten liittojen luetteloon. Minä kaluaisin säilyttää tämän Liiketyöläisten liiton edelleenkin niiden liittojen joukossa, joilla on oma erikoisalansa. Eroavaisuus, mikäli se koskee Elintarvetyöntekijäin liittoa on sangen pieni. Se koskee myymälätyöläisiä, niitä, jotka ovat elintarvemyymälöissä. Valiokunnan enemmistön ehdotus on, että nämä kuuluisivat Elintarvetyöntekijäin liittoon ja tässä vastalauseessa ehdotan ne kuuluvaksi Liikennetyöntekijäin liittoon.

Vastoin Ammattijärjestön kokouksen päätöstä on muodostettu n.s. kolmiliitto. Ei kai olisi onneksi lähteä tätä liittoa Ammattijärjestön edustajakokouksen päätöksellä uudestaan muodostamaan, ennen kuin liiton edustajakokous on tehnyt siitä päätöksensä. Ei ole asia niin selvä kuin ehkä näkyy valiokunnan mietinnössä.

Miten kolmiliiton jakaminen sitten tapahtuisi? Valiokunnan mietintö ei suinkaan ole tässä suhteessa teollisuusliittoperiaatteen mukainen. Valiokunnan mietinnössä on ajateltu, että Puuteollisuustyöväen liittoon, johon tulisivat jäseniksi puutyöläiset, sahatyöläiset, satamatyöläiset, metsä- ja uittotyöläiset y.m., tulisivat myöskin kolmiliitosta kaikki ne ryhmät, jotka eivät paremmin sovellu johonkin muuhun liittoon.. Tätä ehdotusta on perusteltu sillä, että koska Puutyöntekijäin liitto saisi kolmiliiton jäsenistön enemmistön, niin useat sellaiset ryhmät, jotka nykyään ovat kolmiliitossa, ilman muuta pitäisi siirtää Puutyöntekijäin liittoon. Mutta silloinhan tästä ei tule mikään Puutyöntekijäin liitto, vaan tavallaan sekaliitto. Siksi vastalauseessa esitetään, että tällaista uudestaan muodostelua ei tässä kokouksessa tehtäisi. Jos vastalause hyväksyttäisiin, niin siten jätettäisiin järjestöjen lähemmin harkittavaksi uusien liittojen muodostaminen ja vasta sen mukaan suunniteltaisiin uusi ja suuri Puuteollisuustyöväen liitto. Samoin muodostettaisiin Kuljettiistyöntekijäin liitto, johon yhdistettäisiin Merimiesten ja Lämmittäjien, Kantateiden työntekijäin, Ajurien liitot sekä ne satamatyöläiset, jotka eivät tulisi Puuteollisuustyöväen liittoon.